

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Múzeum-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Apponyi beszéde.

Budapest, március 12.

(v.) Egy rengeteg nagy épület, amibe alkotója csupa ajtó épített, semmi egyebet, csak ajtó, még pedig csupa *hátsó ajtó*: — ez volt gróf Apponyi Albert mai beszéde. Ahány tételt felállított, valamennyinek lealkudta ott nyomban az egyik felét s egyben előkészítette gondosan a másik fele lealkuvásának lehetőségét is. Ez a mai szónoklat volt Apponyi Albertnek első érdemleges megnyilatkozása az ellenzéken. Ma kellett volna tehát szint vallania, mit várhat tőle az ország az újra elfoglalt régi szerepkörben: agitációt a magyar vezényelti nyelvért, vagy a külügyi képviselőknek a magyar állam közjogi önállóságával való összeegyeztetéséért, vagy a nemzeti eszmének az idegenajku nemzetiességekkel szemben hatásosabb érvényesítéséért, vagy ha mindezt nem, hát mi egyebet? Am ez a sokszavú beszéd mindenről szólott, csak épp a nemes gróf jövődől politikájának tartalmáról nem. És hagyján, hogy nem ígért semmit és hogy semmi mellett nem kötötte magát. De nem igazolt semmit, holott annyit igazolni valója akadt volna.

Nem igazolta, mért és hogyan maradhatott a szabadelvűpártban ama Tisza István kormányfeladete után is, akit ma a kilencesbizottság katonai programjának megcsonkításával s a régi rendszer feltámasztásának szándékával vádoit. Nem igazolta, mért hagyta ott mégis a szabadelvűpártot, holott a Tiszakabinet kormányzati programját az ország színe előtt néhány nappal előbb helyesnek, jónak és elfogadottnak vallotta. Nem igazolta, mért helyeselte és támogatta Héderváry idején a kisebbség ellen alkalmazandó erőszakot, holott ama Tisza-kabinet idején, amelynek programja mellett nyílt parlamenti ülésen foglalt állást, a párhuzamos ülésekben ele-

gendő okot és alapot talált a pártkötelék elhagyására. Nem igazolt semmit s ellenzéki álláspontjának okadatolására csupán azt az egyet tudta felhozni, hogy nincs bizalma a miniszterelnökhöz. Furcsa bizalmatlanság a gróf Apponyi Albert eme bizalmatlansága, mert jogcimeit csupa olyan dologból meríti, amit a kormány vagy csak ezental fog tenni, vagy a multban akart volna megtenni, de nem tette meg. Bizalmatlan, mert a hadsereg jelvényének kérdésében a kormány nem fog helyes megoldást hozni. Bizalmatlan, mert a kormány *képes lett volna* arra is, hogy ex-lexben választasson. Bizalmatlan, mert a kormányelnök *multjában* elég alapot le a gyanakvásra. Bizalmatlan, mert Tisza István *habitus*a nem tudja felgerjeszteni az ő bizalmát. S bizalmatlan végül Tisza István iránt, mert Feilitzsch Arthur egy banketbeszédében azt találta mondani, hogy az ellenzék feladata az eszmék termelése és ápolása s a kormánypárt feladata az ellenzéki talajban tenyésztett eszméknek a valóságba átültetése.

Ez az utóbbi vád a bizalmatlansági okok közül az egyetlen, amely megfogható. Foglalkozunk hát vele. Általánosságban azt kell mondanunk, hogy a Feilitzsch-féle szereposztás csakugyan találó. A parlamentarizmus keretében valóban az *ellenzék képviseli a vágyat*, a kormánypárt az akaratot, a kisebbség a serkentő fantáziát, a többség az alkotó energiát. Ez mindenütt így van, még Angliában is, ahol pedig megvan az, amit Apponyi nálunk olyan hangos panaszokkal nélkülöz: a pártok váltogazdasága. Hogy csak egyetlen példát említsünk: alig van tíz éve, hogy Angliában a Gladstone-kormány hirtelen felvette programjába a népoktatásügy demokratikus reformját, amely mindaddig az akkor ellenzéken lévő unionista-pártnak volt egyik programpontja, sőt amelyet Gladstone

és liberális párhívei az ellenzéki padokról következetesen elleneztek. És hallatszott-e vajjon a tulsó táborból panasz az eszmék e kisajátítása miatt? Szó sincs róla. Sőt az ellenkezője történt. Az alsóházi ellenzék akkori vezére, Hartington, a mostani Devonshire herceg, szót emelt s örömet fejezte ki azon, hogy az ellenzék a maga eszmével a kormányzati működést megtermékenyíthette. Amit az angol parlamentarizmus megenged, abban minálunk mi jogon talál kivetni valót gróf Apponyi? De ettől eltekintve, figyelembe kell itt még egy más szempontot is venni. Mely sors érte utól azokat az eszméket, amelyeket Apponyi vitt bele a magyar közéletbe? Első nagy reform-eszméje a közigazgatás átalakítása volt. Ezt az eszmét felvetette, éveken át agitált mellette, aztán elejtette, sőt nemcsak, hogy elejtette, hanem a földhöz is csapta olyan alaposan, hogy a lex-Szapáry néven ismeretes nyomorék törvény lett belőle. Másik nagy reformeszméje az egyházpolitikai reform volt, amelynek ő bontotta ki zászlaját az 1893-iki költségvetési vitának ama nevezetes beszédében, amelyben követelte az állami házasságjogot s a házassági perekben való állami bíráskodást. Ezt az eszméjét is utóbb földhöz csapta, Szilágyi Dezsőnek úgy kellett azt felszednie az útszél porából. Látnivaló, hogy az Apponyi reformeszméit csakugyan mindig másnak kell megvalósítania, mert ő maga ezen eszméket felveti ugyan, de csakhamar cserben is hagyja őket. Így hát valószínű szerencse, hogy akad, aki megkönyörül a felvetett és elvetett eszméken, felszedgeti a lelenc-ideákat s embernői embert nevel belőlük.

Mai beszédében gróf Apponyi Albert egyébiránt zarándokolt is: elzarándokolt egyik áldozatának sírjához. Feltűnő hévvel védte Széll Kálmán politikáját a meddő-

TÁRCA

Utravaló.

☞ A Budapesti Napló eredeti tárcája. ☞

Írta: Thury Zoltán.

Csak ne lármáznatok, gyerekek! Milyen szép volna az, ha valahogy úgy lenne megkonstruálva az ember, mint a hatyu. Az is megérti egymást — hang nélkül. Az ember hangtalansága természetesen beszédesebb lenne, tökéletesebb. Megérténők egymást a nélkül, hogy minduntalan belerikoltana az életbe a hang disszonanciája. Beszélnek a szemünkkel s ha hallgatni akarunk, egyszerűen rászorítanók a szemekre a fodelet. Visszaélés a természetben az, hogy arra képes vagyok, hogy valamely előttem lefolyó rettetenes jelenetet ne lássak, de a zaját hallanom kell. Valaki a szemem előtt esik a villamos kocsikerekei elé. Nem látom. A szememnek parancsolhatok, de a rettetenes visítást hallom. Azt hiszgesen beszoigálatja az agyamba a fülem s megáll a szívem verése, mintha bennem is megszűnt volna az élet, és a megrogzított hangot őriznem kell, amíg élek. S minden hang hozzám férközhetik. Olyan gyöngö, primitív a szerkezetem, hogy nem zárközhatom el előle. A harmadik szobából zuhanást hallok, aztán meg mélyesges csendet. Félek bemenni. Valami történt, várók s egyszerre szörnyű sirással megindul odaát újra az élet. Meg egyböképpen, de mindeneképpen lármában s bizonyosan tudom, hogy számomra minden lármában eltöltött nap — két napot jelent. Nekem a láрма méreg, olyan méreg, ami az agyamat dulja. Egy darabig még megkülömbözöttem az összetételeit. Most egy rongybabáról van szó, most labdáról, most földhözvágta valamit s

egy lányhang beleszóll néha, de erőtellenül, bágyadtan, inkább csak kötelességtudásból: — ne rosszalkodjanak, gyerekek — s aztán összevagyadodik az egész. Az organizmusom nem bírja meg már azt a vegyi munkát, hogy szétválás-sza s hangokat. Összetölti egy zavaros, kábitó, az agyra ránehézedő, fájdalmas zürzavarba az egészemet. Még pattogás is érezek a fejemben. Mintha szemmel nem is látható finom hurok szakadának össze bennem, valami szálak, amelyeknek pedig feladataik vannak. S tapicskálva, a gyermek ügyetlen, bizonytalan szaladásával jön ki a legkisebb közület. Semmi egyéb vágya nincs, csak hogy eskölni akar. Olyan bizalommal, olyan igazán tud ölelni, hogy könnybe borul a szemem. — Énekeltem — azt mondja. — Ő azt mondja, hogy éneket, én meg ráhagyom s mig simogatja, bársonyos pici kezeivel hűti a fejem, látom, hogy így kell élni. — Emlékszem egy nálam erősebb emberre, akinek talán éppen olyan kétségbeesés ült a szemében, amikor egy kis csendet kunyorált fölünk, a gyermekeitől, mint amivel én sóvárgok a hangtalanság után. Nem értettük meg, mint ahogy ti se értitek meg az én szenvedésemet. Es a ti gyermekeitek is mosolyognak majd azon, hogy mennyi szó esik egy kis kiabálásért, ami pedig a harmadik, negyedik szobában esik meg. A gyermek a maga életének fejlődéséhez nemcsak a napfényt, az álmot, a meleget követeli meg, hanem elveszi az én álmomat is s az én életemet öröli a malmában, hogy megszedeje magát a garat alatt. Én elpusztítottam az apámat, ti elpusztítottok engem. Lassan, napról-napra, pedig hát jó volna takarózkodni a napokkal. Nem mondom, hogy kevés van hátra, de minden valószínűség szerint kevesebb, mint amennyi már elmúlt. Sok tévedésben, gyarlóságban, jórésben még cél nélkül, irány nélkül s aztán munkával, sorvasztó kohóiban, gondban élve, a kevés örömet küzdelemmel érdemelve ki s aztán jön a vonség s aztán végo.

Milyen rövid az egész pályá! Milyen keveset élt még az is, akiről azt mondják, hogy hosszú volt az élete... Az esztendő egy pillanat. Most kezdődött s már vége is van. Mintha tegnap lett volna karácsony s már nemokára újra itt van az ünnep. Látom az életem kezdetét — tegnap volt. S amit életem s ami még következhetik, nem magyarázza meg a születésem okát. S azt se, hogy miért vannak gyermekeim s hogy ezeknek a gyermekeknek esetleg valami egyéb rendeltetésük is van, mint hogy egy láncszem legyen az életük az idő végletében. Az emberi élet rövid ahhoz, hogy valami alkotás létesüljön benne. Valami olyan, ami fölülmulja azt az emberi mértéket, ami éppen az életünk rövidsége miatt alacsony. A fejlődés lassan indul meg benne. A fiatalság tapogatózás, a férfikor a kenyérszerzés, a családfenntartás, a vonség pedig lézengés a világban. Kevesebb ember előbbre vitte volna ezt a világot, mint a sok. Ugy értem ezt, hogy ha félszennyi generáció fordult volna meg ezen a földön, mint amennyi élt rajta mostanáig, s minden generáció kétannyt élt volna, mint amennyit az apánk, ösapánk éltek s élnék majd az unokáink is, magasabbra vált volna az alkotás mértéke. Az embernek, akinek kétszáz esztendőre terjed az élete, nagyobb kétségbeesést adna a fiatalsága. Volna mire felköszülne. Hosszabb lenne a fejlődése s munkára adatott idejének terjedelme arányában növekednék meg a korral szemben táplált mértéke is. Mi nem érünk rá arra, hogy kitaláljunk, dűlőre juttassunk valamit, ami valamicskét meghaladja a véges örököt. Folyton váltogatjuk egymást, egyikünk jön, a másikunk megy. Örökségül csupa befejezetlen munkát kapunk. Aminak a kitalálása, tökéletesítése tétele egy emberi elme feladata volna, a felett nemzedékek véznek el. A Mongolfier testvérek agyában megszületett a léghajó eszméje. Hogy az eszmét tökéletes kivitelre juttassák, arra

ség vádjával szemben, amelylyel Tisza István minapi beszéde illette. Erre azt a megjegyzést bátorítok tenni, hogy ez a védelem vagy tulságos lovagias volt, vagy kevéssé izléses. E mai beszéd nyomán azt kell hinnünk, hogy Apponyi a Széll Kálmán politikáját nagyon szerette. De a még élénk emlékezetben élő tények azt mutatják, hogy bármennyire szerette ezt a politikát, mégsem szerette eléggé. Ha eléggé szerette volna, nem viselkedett volna Széll Kálmán bukásáig úgy, ahogy viselkedett. S ha eléggé szerette volna, Széll Kálmán bukása után nem maradt volna benn a szabadelvűpártban, hanem levonva a konkvenciát abból, hogy felülről megbukattak egy politikát, amelyet ő támogatott, kilépett volna a többségből s átment volna az ellenzékre. Azt mondhatná erre Apponyi, hogy ezt azért nem tette meg, mert Széll Kálmán nem hozott, hanem csak ígért nemzeti vívmányokat. Ámde hogyan támogathatta akkor Héderváryt, aki szintén nem hozott semmit, hanem csak megújította Széll Kálmán ígéréseit? És mért szakadt el hát Tisza Istvántól, aki Széll és Héderváry után jött s hozott vívmányokat, amelyek a mi nézetünk szerint nem tökéletesen kielégítők ugyan, de mindenesetre jóval jelentékenyebbek azoknál, amelyeket ama nevezetes Apponyi-féle memorandum foglalt pontokba?

Ezek után jóllehel mondhatjuk, hogy az Apponyi politikájának lelki rugói felől senki nem tud semmit. Homályos marad minden, ami eddig is homályos volt. Nem tudni, mért maradt a többségben Tisza kinevezése után. S nem tudni, mi hozta hirtelen az ellenzékre. A Tisza István multja ma is ugyanaz, ami a kabinet alakításakor volt; s ama bizonyos habitusa sem változott azóta. Hogyan lehetséges már most, hogy ugyanaz a mult és habitus és az e kettőből folyó kormány-programm egyideig Apponyi bizalmával és támogatásával találkozott s aztán egyszer egyetlen okává és alapjává lett ugyanazon Apponyi bizalmatlanságának s ellenzéki állásfoglalásának?

De legkivált nem tudni a mai beszéd után sem, szabadelvű politikát akar-e Apponyi vagy konzervatívot. Annak bizonyosság, hogy szabadelvűt akar, sűrűn emlegeti ugyan az 1848. évi XX. törvénycikket, olyan sűrűn, mintha csak vetekezni akarna báró Bánffy Dezsővel és a *Magyar Szó* című protestáns napilappal. De ezen emlegetéshez is hozzá-

ragasztja mindjárt a maga kis hátsó ajtaját. Tudniillik *szüksítő* értelmet ad a valóságok egyenlő állami ellátásáról szóló törvényeknek, amennyiben a protestáns egyházaknak „*alapítványyszerű állami támogatást*” akar biztosítani. Tehát alimizsnát, aminek a jobbhangzásu *alapítvány* nevet adja. Így vonul ki Apponyi az 1848 : XX. t.-c.-ből ugyanakkor, amikor látszólagosan célul tűzi maga elé. Aztán miféle szabadelvűség a gróf Apponyi Alberté, amely a *tektélyek* erősítéséért lelkesedik? A tektélyelv kultusza az egész világon a *konzervatív politikát* jellemzi, nem a szabadelvűt. Nálunk is évek óta két politikusk hirdeti következetesen a tektélyelv erősítésének szükségességét. *Gróf Zichy Nándor és gróf Zichy János ez a két politikus.* Tartuk-e hát e két Zichy gróft szabadelvűnek? Avagy nyugodjunk bele abba, hogy Apponyi Albert szabadelvű ugyan, de éppen csak annyira szabadelvű, mint a bevalottan konzervatív politikának néppárti szószólója? A hátsó ajtó egyik legcsinosabbja pedig az Apponyi gazdaságpolitikája megett fátong, amely abban csucsosodik ki, hogy az önálló vámterület feltétlenül szükséges ugyan, de megvalósítása csak többévi átmenet után kívánatos.

Ezek után bucsuzhatunk Apponyi legújabb zászlóbontásától. Az igazi államférfi, akiben egy egész ország vezetésére van hivatottság, a maga egyéniségéhez idomítja s a maga akarata szerint alakítja a helyzeteket. Vannak aztán politikusok, akiben tulteng az alkalmazkodó-képesség s akikre a helyzet mindenkori változása ráüti a maga bélyegét. Gróf Apponyi Albert egyénisége gazdag forrása marad a nemzeti közeletet termékenyítő eszméknek; de sűrű tétovázásai a politikai irány s a politikai eszközök dolgában elzárják előle azt az utat, amely a kormányzati hivatáshoz, a politikai tetterő e próbakövéhez vezet.

Az indenmitás.

Budapest, március 12.

Harmadik olvasásban is elfogadták az ujoncjavaslatot s aztán a jegyzőkönyvnek erre vonatkozó részét nyomban hitelesítették is, hogy a főrendiház bizottsága még ma hozzáfoghat a javaslat tárgyalásához.

Aztán megkezdődött a nagy lebonyolítás második témájának tárgyalása: az indenmitásé.

már nem volt idejük. S még ma se tökéletes az alkotás. Kézről-kézre adták, de a férfiak rövid ahhoz, hogy az egy teljes munkaképességét kifejtsék. Minden a kísérletezés stádiumában marad — és marad, mert egymás nyomába lépő agyak szerkezetében nincs meg az a tökéletes harmónia, amire megépülhet a haladás. A szocializmus mai vézérélméi például még a közvetlen elődökkel se állanak abban a harmóniában, hogy az azok által megépített művet elfogadják alapnak az építés további munkájához. Ez természetes is, mert az elődök se alkothattak tökéletet. Nem volt idejük rá. Kísérleteztek, kimondtak bizonyos egymáshoz ellentmondó dogmákat s azzal továbbállottak. Eljött értük a halál. Hol állanánk ma s társadalomtudományi kérdésekben, ha nem husz-huszonöt esztendő adatot volna a férfiak a gondolkodásra az élet derekán, hanem hatvan-nyolcvan! S micsoda komikus dolog volna az ember repüléséről mint problémáról beszélni. Egyáltalában megcsappanna a problémák száma s ami megoldásra várna, azok nemesebb, ha almasabb kérdések lennének, mint azok a csöppések, amelyekkel ma bajoskodunk. Ha az egyéb planétákon élő isten-teremténye fejlettebb, mint ilyen fejletlenek mi vagyunk, abban okvetlenül része van a hosszabb életnek. Van idejük a produkcióra. Nem szakít kettőbe minden munkát a megsemmisítés.

... De megint tapicskálnak a lábacskák s egy kicsi, nagyon ártatlan, öntudatlan szájacská azt a borzalas kérdést intézi hozzánk, hogy: szabad-e verklizni? — Hogyne. Akár a fejre tegyétek a verklit és úgy forgassátok. Menekülök ...

Egyszer, mindössze egyszer találkoztam Csened ő felségével és azóta róla álmodom. A földön szó se lehet róla, talán a levegőben se. Belevijog valami kőbor kesélyű. A vízben voltam

éjjel, tengeren. Köröskörül semmi egyéb, csak a végtelen víz. Még csak egy világító-torony se, ami maga mögött várost sejtet. Vagy falut, amiben ugatnak a kutya és bután ordít a baktér. Vagy a legjobb esetben itt is, ott is szerte a házakban órák ketyegnek a falakon s kalapácsütésekkel jelzik, hogy rohan az idő. A tengeren köröskörül egy fodor se látszott s a halak ... Ugy látszik, hogy a halaknak is van éjszakájuk. Egy se kavarta föl a vizet. Bággyadt, valamicske friss, de egészen mozdulatlan, néma levegővel átitott nyári éjszaka volt. Egyetlen világítás benne a hajó farán a jelzőlámpa s elől a hajó orrán a függőleges sorban élő villanytűzek. Allottunk s én a fedélzetem ültem és szívtam magamba a csendet. Mélységes gyönyörűség. Ellankadt, felolvadt benne az ember. Lecsillapodnak az idegek, pihen. Az embernek éppen csak valami kellemetlen sejtelve van arról, hogy köröskörül a vizen túl valahol világ van. Amiből jött s amibe visszatér. Világ, amiben nem tud elindulni se, megérkezni se egy lokomotív se vezető fűtőlény nélkül, amiben vagy fűtőlény, vagy bögnök a gyárkémények, robot a kocsi, csikorog a taliga, kiabálnak az emberek, aminek még a Szaharáján sincs biztosítva az ember az idegen hang ellen. Valahonnan odatéved egy oroszlan bömbölése. Világ, ami zsong, mint a méhkas, s lármába fullasztja a gyámoltalan embert. Védekezhetünk rabló, tűz, víz, vihar ellen, csak az idegen, a néha kintző, félelmetes, kiállhatatlan hang ellen nem. Az betolakodik az agyba. Léket fur magának a dunyhán, amibe kétségbeesésében beletemeti a fejét az ember, átrezeg a ház falán, tönkretesz az éjszakát. Haldokolni kell ahhoz, hogy az ember ablakai alatt szalmát hintsenek az utra. Egyébképpen senki nem törődik azzal, hogy csend legyen. Hogy nyugodtan dolgozhassék az agy ... Sok hasznos ideát vertek már ki az emberi fejből a kopogó sarku csizmák, a

Neményi Ambrus előadói beszéde után a Kossuth-párt tegnapi megállapodása értelmében Barta Odón szólt fel s határozati javaslatában a kormány iránt való bizalmatlanságra fektette a súlyt. Erős, sokhelyütt csipős beszédet is mondott s meglátszott rajta, hogy azt a nagy adag ellenzéki érzést, melyet a Kossuth-pártnak az obstrukció utolsó felvonásában magába kellett fojtania, most az első kínálkozó alkalommal mind kiadja magából. S a függetlenségi párt benső örömmel és hangos lelkesedéssel helyeselt is Barta Odónnak, míg a volt obstruktorok természetesen egy kis gunyolódással emlékeztek meg az egészről.

— Mihelyt békesség van, Barta Odón megint harcias!

Ez a csöndes malicia azonban nem rontott a beszéd hatásán. S nem rontott rajta még az sem, hogy utána gróf Apponyi Albert szólt fel. A hosszú rabság után az ellenzéki berekbe visszaszállott fülemile ma csattogott először szabadon, kedve szerint. S az újjászervezett nemzeti párt, melynek csüggedt madarai olyan sokáig ültek „szaraz ágon hallgató ajakkal”: végtelen gyönyörűséggel leste az alkalmat, hogy a kiszabadult fülemilének ujjongva tapsoljon. De csudás változás! A rabságban a fülemile mintha ragyogó tulajdonságaiban kissé megkopott volna. Se elragadni, se gyujtani nem tudott. S azt ne higgye valaki, hogy a „helyesere” miatt nézzük más szemmel, hallgatjuk kritikussabb indulattal. Nem. Ez a mai beszéd igazán hatástalan volt. Még az ellenzékot sem kapta meg. Egy-két lirai intermezzo és finomabb célzás még tetszett, de az egész beszéd úgy végződött, hogy az ellenzék voltaképpen még folytatást várta. És Tisza István miniszterelnök, aki báró Feilitzsch Arthurnak egy személyes természetű felszólalása után fölemelkedett, csak „cicázott” az új ellenféllel, komoly viaskodásra nem is látott okot. S ez a cicázás előkelő és pikáns volt egyben. Az egész parlamentnek eszébe juttatta, hogy ha a fiatal Apponyi nem birt az öreg Tiszával, az öreg Apponyi még kevésbé fog birni a fiatal Tiszával. Akaratlanul is gondolni kellett erre, mert a miniszterelnök messziről és cicázva cölözött is rá, mikor a régi rendszer feltámasztásának vádjával szemben körülbelül a következőket mondotta:

— Ellensége vagyok minden kópianak. A magam rendszerét akarom megcsinálni. De igenis gondolok a régi szép parlamenti időkre, mikor én még félig gyermek voltam s a karzatról néztem, hogyan küzd Apponyi magához méltó ellenfelekkel!

Kedves, finom, meggyőző s mégis játszi volt

villamos vasut esengettyűi, a kocsis gyűtetése s a kutya testi jólétéről gondoskodik a hatóság, de az agy pihenéséről, a szellem munkaképességéről nem. Azt hiszem, hogy az örültekházába is juttatott már embereket a zaj.

A tenger rengeteg ólén éppen csak valamicskét ringott a hajó. A nagy lelőncolt böleső — s egyszerre mintha fejbeverték volna. Lenről, a kabinok tájáról lövés hallatszott. Mintha robanás lett volna, reeszeve remegett meg bele az egész nagy test. Ilyen brutális ébredésekre van berendezve az élet. A kimondhatatlan nyugalomból ököspással ráz föl. Egyszerre megtelt emberrel a fedélzet. Félig öltözötten rohant le a kabinokhoz a kapitány, fejtenül szaladgált a legénység, visitoltak az asszonyok, rittak a gyerekek s felébredt a tenger is. Csikorogni kezdtek a hajó alján a láncok, a víz hátán felbodrosodott a mozdulatlan tükör, egy-egy nagy hal kiugrott egy pillanatra, hogy megnézzé, hogy mi pukkant, s két matröz vigyázva hozott föl a szük lépcsőn egy véres embert ... Ha nagy lármára, visításra ébrednek, valami olyanforma az ébredésem, mint amilyen ez a földiadás volt az Adrián. Azért, gyerekek, legalább amikor alszom, legyetek csöndben. Amugy is elég gyorsan mulik az idő.

— Mit, hidat építesz? Micsoda hidat? — A Dunán? — Szép az is, fiacskám, hanem én egy másik hid tervét adom át majd neked. A hidról szeretnék beszélni, ami nincs. Ahtidalásról az élet és a halál között. Hogy ne legyen az emberekben olyan nagy a rémület, ha arra gondolnak, ami rémülettel vagy rémület nélkül egyformán kikerülhetetlen. Hogy ne bénítsa meg az életet az elmúlás gondolata ... Hát egyszer majd beszélgetünk erről.

ma a miniszterelnök beszéde s általánosabb, egyetemesebb sikere még alig volt, mint a mai. Erdemleges tartalmából pedig ki kell emelni azt a nemzetnek szóló megnyugtatót, hogy a *hátralekos adók behajtása körül a kormány a legnagyobb kímélettel fog eljárni.*

A vita folytatása egyébként hétfőre maradt. Az ülés végén interpelláció is volt.

A képviselőház ülése március 12-én.

— Kezdeté délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor. —

Elnökök: Perczel Deszö.

A kormány részéről jelen vannak: Gróf Tisza István, Lukács László, gróf Khuen-Hédervary Károly, Berzeviczy Albert, Hieronymy Károly.

Elnök: Megnyitja az ülést és felolvastatja a jegyzőkönyvet.

A Ház harmadik olvasásában is megszavazza az újonemegajánlásról szóló törvényjavaslatot.

Következik az *indemnity* tárgyalása.

Neményi Ambrus előadó hangsúlyozza, hogy a kormány elvállalja a teljes politikai és közjogi felelősséget azért, mert törvényes felhatalmazás nélkül beszédette az állami védelmeket és az államháztartás szükségleteit ellátta az előző költségvetés keretében. Elküldésére ajánlja a felhatalmazási törvényjavaslatot.

Barta Ödön ismerteti azokat a körülményeket, amelyek az exlexbe kergettek az országot. Ha két év előtt a kormány a nemzet szíven tartotta volna kezét és megértette volna a nemzet közvéleményét, ha az ország teherviselési képességével számolt volna és nem lépett volna fel olyan aránytalan katonai követelésekkel. Bezzeg ma minden másképp volna. Dualisztikus alapon nemzeti politikát vinni képtelenség. Ezt a kormányt tulajdonképpen nem is terbeli a politikai felelősség az exlexért, mert már elődjétől vette át a törvénytelen kormányzást. A mai viszonyok között illuzórius politikai felelősségről beszélünk. Magyarországon az a mérteke a kormányképességnek, hogy mennyire tud alkalmazkodni az uralkodó árnyékában megvonuló pártok törekvéseihez. A kormány programjából hiányzik a nemzeti vonás, de hiányzik a szabadelvűség is. Határozati javaslatot nyújt be, amelyben bizalmatlanságot jelez a kormány iránt.

Gróf Apponyi Albert: Pártfelei nevében kijelenti, hogy a kormány iránt táplált bizalmatlanság okából nem szavazza meg a felhatalmazási törvényjavaslatot. (Helyeslés a jobboldalon.) A jelenlegi kormányra amely rendkívüli körülmények között vette át a vezetést, két mérteket lehet alkalmazni. Ad hoc kormányt az is tekinthetjük, amelynek csak az a ténylege, hogy kivezesse az országot a törvénytelen állapotból; nem hiszi, hogy a kormány elfogadja ezt a mérteket. (Derültség.) Ha pedig állandó kormány gyanút kíván berendezkedni, akkor azt a mérteket kell rá alkalmazni, hogy vajon programja és tevékenysége, amely egrelve még alig állapítható meg az idő rövidségénél fogva, bizalmatlanságra ad-e okot. A válságos helyzetben létrejött a 9-es bizottság programja. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Megszegtek!) Ahhoz a programhoz nem szívesen és nem teljes megnyugvással járult a 9-es bizottság programjánál messzebb menő követelések voltak. De létrejött a kompromisszumos megállapodás annak a határozott kikötésével az ó részről, hogy a megállapodásért valamennyien helytálljanak s ha már ennél többet nem lehet biztosítani a nemzetnek ennél kevesebbet beérni nem fogják. Ő maga a 9-es bizottság programját minimumnak tekintette. A miniszterelnök, mihielyt kormányra lépett, ennek a programnak több jelentékeny pontját lényegesen megcsökkentotta, több biztosítékot kiagyalt belőle s így ez a program reá magára nézve megszűnt kötelezővé tenni. Bennmaradt a szabadelvűpártban, de határozottan és világosan fenntartotta egyéni álláspontját. Az obstrukció folytatására tápot adni nem akart. (Ugy van! baloldól.) Ez is megszűnt s így elhatározását és e téren megállapított követeléseinek mértékét már ez sem feszélyezi. (Élénk helyeslés a baloldalon.) Azóta a miniszterelnök a hadsereg jelvényeinek, a zászlónak kérdésében azt a kijelentést tette, hogy ő másképpen, mint az egész hadsereg nézve ugyanazonos jelvény megállapítása által nem tartja e kérdést megoldhatóknak; pedig e kérdésben nem jött létre megállapodás a 9-es bizottságban, jóllehet az ő felfogása a miniszterelnökével merőben ellentétes. (Élénk helyeslés a baloldalon.) A miniszterelnök kijelentette, hogy az országgyűlés feloszlását exlexben törvényesen tartja, ami az ő közjogi felfogásával homlokegyenest ellentétes. (Élénk helyeslés a baloldalon.) Es történt a miniszterelnök részéről több olyan nyilatkozat, amely a kormányelnök alkotmányjogi felfogását oly világításba helyezte, amely az alkotmányos szabadság feltételeire nézve merőben ellentétes az ő felfogásával. A párhuzam-tilések behozatala kényszerítette a szabadelvűpártból való kiűlésre; és utal a legutolsó indítványra is, amely a magyar politikai pártok hazafias sugallata következtében lekerült ugyan a napirendről, de amelynek jellemző volta nem enyhészt el a miniszterelnök alkotmányjogi felfogására nézve. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Nem is!

Buszák Ferenc: Csak nálunk maradhat ezután miniszterelnök székben!

Gróf Apponyi Albert: Ezek után bizonyára nem a Széll-korszakot akarja a miniszterelnök restitálni,

amint hogy ezt napelött is meglehetősen világosan bebizonyította. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) A Széll-kormány, amelynek kormányzását a miniszterelnök meddőnek mondotta, nem volt abban a helyzetben, hogy üdvös intencióit megvalósíthassa, de azért több becses alkotás maradt utánuk, számarra és jelentőségre nézve egyaránt, amely alkotások felülmutatnak nemzeti irányuknál fogva sok más törvényalkotást. Csak a kuriai bírásokodásra utal, aztán ott van az összeférhetetlenségi törvény. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Polányi Géza: Az 1899: XXX!

Gróf Apponyi Albert: És maradt a Széll-korszakból sok üdvös kezdeményezés szociálpolitikai irányban és a szegény gyermekek védelme terén, amelyek megvalósításra várnak. Es az új kormány törlülte a szegény, elhagyott gyermekek védelmére szánt 100.000 koronát, ellenben kiutaltaványozza a törvény által meg nem állapított és a képviselőház által meg nem szavazott udvartartási költségeket. (Élénk helyeslés a baloldalon.) Abban volt a Széll-kormány legnagyobb hibája, hogy mikor a nemzet gazdasági viszonyai kimerültek, két intézmény javára, amelyek sohasem forrtak össze a nemzetek, milliókat volt kész áldozni, — de a Széll-kormányból nem hiányzott a nemzeti érzék s a közjogi kérdésekben nagy gondossággal iparkodott kiküszöbölni a nemzeti létünket sértő helytelen kiejeléseket. Ettől a nemzeti iránytól sok jót vártunk. A 67-es alapon igenis kiélíjítható nemzeti önállóságunk; addig marad bive ennek az alapnak, amíg meg vannak az előfeltételei annak, hogy azon a nemzet jogos törekvései megvalósulhassanak. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Chlopy!)

Polányi Géza: Hát a nemzeti hadsereg!

Barabás Béla: Csolyoban kimondották, hogy soha! (Egy hang a szélsőbaloldalon: Pitreich megmondta hogy soha!)

Báró Kaas Ivor: Nem Pitreich, hanem Kossuth Ferenc!

Gróf Apponyi Albert: A kormány belügyi politikájáról nagyon nehéz bírálatot mondani, mert programja e részben nagyon szűkszavú. Mindössze a takarékoság elvét hangsúlyozta. De hol a biztosíték, hogy nem a produktív téren fog takarékoskodni, mikor erre már jelek mutatkoznak. A létszámemelések veszedelme még mindig kitért, a közigazgatás kérdésében a miniszterelnök már bebizonyította, hogy a diszkrecionális hatalom kiterjesztése a célja. Nem folyt a miniszterelnök ellen személyes politikát; nincs ennél karbozatosabb, de a kormány élen álló férfi műtábjól és gondolkodásából lelet csak arra következtetni, hogy alkalmas-e a nemzet törekvéseinek érvényesítésére. Ez nem személyes politika. Jellemző a kormányra báró Feilitzsch Arthur temesvári levélát beszéde, amelyben azt mondotta, hogy az ellenzék van hivatta az eszmék megértésére, a kormány pedig átveszi és megvalósítja azokat. (Élénk derültség a baloldalon.) Ha ez történik, akkor az megfogja magát. A miniszterelnöknek egész multja merő tagadása annak a katonai reformnak, amelyet most hirdet. Az udvarnagyi bíráskodás sem vivvimmány, sőt visszaesés, mert törvényben akarja a közös udvartartást szentesíteni. A miniszterelnök nem szabadulhat atól a habitusától, hogy mindazt ellenzete, amiben ő viszont a nemzeti haladás és alkotmányos fejlődés garanciáit látta. (Élénk helyeslés a baloldalon.) Ellenindítványt nyújt be, hogy a képviselőház ne fogadja el a törvényjavaslatot és a kormány iránt bizalmatlansággal viseltetvén, a kormányzás eszközeit tőle megtagadja.

Báró Feilitzsch Arthur személyes kérdésében azt válaszolja, hogy egészen mást mondott Temesvárról. Nem is a felvételkor, hanem a diszkalkomán beszélt. (Felkiáltások: Az mindegy! A jökdövel megjön az őszinteség!) Beszét arról a különbségről, mely a függetlenségi párt és a többség közt van.

Báró Kaas Ivor: Hát van különbség?

Báró Feilitzsch Arthur: Azt mondotta, hogy a függetlenségi párt az eszmék világában él, míg a kormány többsége a gyakorlati élet számára dolgozik s ez nem zárta ki, sőt az ország érdekében való, ha a megértett eszméket a kormány a való életbe ülteti át. Ez egészen más mint amit Apponyi ráolvasott. (Helyeslés a jobboldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Arra kéri a Házat, hogy bár a parlamenti élet hosszu megszakítása után nyilván sokan akarnak a vitában résztvenni és nem ijedne meg atól, ha a vita hosszabbra nyúlna, nem tartaná azt az obstrukció árnyékának — mégis a rendes és törvényes állapot helyreállítására céljából igyekeznek a tanácskozást a legfontosabb kérdésekre korlátozni. Jelzi, hogy az indemnitás hat hónapra kívánja kéri és igéri hogy az adóhátralekosokkal szemben a kormány méltányosságot fog gyakorolni. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) A kormány nem akar szabadulni a felelősség alól az által, hogy az exlex állapotot elődjétől vette át, sőt a jogi felelősséget is vállalja, mert az ország érdekében hazafias cselekedetet vitt véghez, amikor az exlexben is vállalkozott az ügyek vezetésére. (Helyeslés jobboldól.) A politikai felelősségen túl, amely alól egyszerűen a Ház határozata is felmenti a kormányt, nyugodt lelkiismerettel veszi magára a jogi felelősséget is. Igazat ad Apponyinak és Bartának abban, amit a takarékoság elvéről mondotak; mindig bangeluzta, hogy Magyarországon az improduktív kiadások aránytalan növekednek. (Felkiáltások baloldól: Hadügyi kiadások! Külügyi képviselő! Főispáni nyugdíjak!) A költségvetések képesek sokszor figyelmenytett arra, hogy az állami gépezet olyan mértékűen kiadásokat vesz igénybe, mert témérdek sokat

adunk a szallagra, hogy a produktív kiadások szüvednek; ez az elv vezette a tisztviselői fizetések rendezésénél. A politikai bizalomhoz magánszemélyi viszonyoknak semmi közük. Apponyiban a politikai bizalmatlanság olyan fokra hágott, hogy képtelenség lesz őt a tények objektív megítélésére. Hivatkozik a 9-es bizottság valamennyi tagjára, hogy a program elkészülte után nem mondoták ki arra, hogy utimáttam. A kisebb kérdésektől eltekintett akkor a bizottság, mivel mélyreható ellentét merültek föl, amelyeknek áthidalása volt a legstürgősebb feladat. (Ugy van! jobboldól.) Apponyi vádját nem hagyhatja magán száradni. Tanúságára hívja fel a bizottság tagjait, hogy eltér-e intenciójuktól. Azt mondja Apponyi, hogy a katonai reformok terén az ő álláspontja mindig a merev negáció volt. Mindig az volt véleménye, hogy ne bolygassuk ama kérdéseket, melyek 67-ben rendezettek és hogy a 67-es alapon még nagyon sok alkotás vár megvalósításra, különösen abban az irányban, hogy a magyarság a tisztikarban érvényesüljön és érzelmeiben összhangba jusson a magyar társadalommal; hozzátette azonban, hogy az agitáció e téren veszélyeztető és nagy érdekeket. Tehát csak a következes volt amikor a magyar tisztiképzésnek és a katonai nevelésnek reformjára vállalkozott. (Élénk helyeslés jobboldól.) Beszét a parlamentarizmus elfajulásáról és azokról a nemes magyar hagyományokról, amelyeknek életrekelítése közéletünket új virágzásra fakasztja; azok a tradíciók akkor éltek, amikor még mint gyermek gyönyörködött azokban a nagy és nemes harcokban, melyeket Apponyi hozzá méltó ellenféllel küzdött végig. (Élénk helyeslés és tetszés a jobboldalon.) Nem gondolt semmiféle rendszer feltámasztására és nagyon szerencsétlenül vállalkozásnak tartja, ha valaki kópíja akar lenni másnak. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Aki szemét nyitva tartja, láthatja eddigi rövid kormányzásából is, hogy minden téren a törvény szigorú végrehajtására törekszik, de arra nem vállalkozik, hogy a hatóságoknak semmi se legyen szabad a turbulens elemek pedig tehetnek bármit, mert ez nem törvényisztelet. Az időszaki választások megmutatták, hogy a terrorizmus közepette a hatóságok komoly váddal nem lehetett illetni, de nem is a ánya a tisztviselői karnak, hogy rászolgáljanak, viszont minden jogtalan támadás ellen meg fogja őket védelmezni. (Élénk helyeslés jobboldól. Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Ez a korteskedés!) Amit Apponyi az udvarnagyi bíráskodás ellen lehozott az is azt bizonyítja, hogy bizalmatlanságra megfosztja őt a tárgyalások itélőképességétől. Abban a lelkes bírálatban amelyben Apponyi a Széll-kormányt részesítette, nagy pikantéria van. Sokkal nagyobb lovalitáshoz szoktatta a vitaközásban Apponyi őt, semhogy megértésére, mi oka volt neki a Széll-kormány ellen való kirohanásnak minősíteni azt, amit a volt kormány tevékenységéről mondott Helyesbék íelt volna a meddő kifejezés helyett azt mondania, hogy a Széll-kormány működése nem járt azzal az eredménnyel, a melyvel járhatott volna, de ezt a nagy elismerés után, a melylyel a volt kormányról szólott, igazán nem lehet kirohanásnak tekinteni, mikor intencióit és nagy képességeit olyan nagyra becsülte. (Felkiáltások bafe föl: Visszaszavás!) A viszonok akadályozták a volt kormányt terveinek megvalósításában. (Felkiáltások baról: Három évig nem volt obstrukció!) De a számtalan incidensekkel spekkelt vitákban merült ki a kormány ereje. (Felkiáltások baloldól: Intrikák a szabadelvűpártban!) Apponyi teved ha azt mondja, hogy a civilistát kiutaltaványoztuk, ellenben az elhagyottak gyermekek részére megszavazott 100.000 koronás tételt töröltük. A civilistát nem utaltaványoztatt ki és nem fog kiutaltaványoztatni, míg a költségvetés ninos megszavazza, a gyermekvédelem céljaira a betegápolás alapjának ternére pedig négy millió koronát fordított az állam. Azért mutattot ezekre, hogy bebizonyítsa, hogy Apponyit a politikai bizalmatlanság messze elterítette az objektivitástól. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Amilyen igazságatlan volt Apponyi az ő multjának megítélésében, éppen úgy jár el, amikor a kormányt mindössze négyhónapos működését bírálja. Minden önhittség nélkül mondhatja, hogy a kormány a legnagyobb igyekezettel fogja a közviszonyokat rendezni és a sürgős napi teendők elintézése után elő fogja készíteni a reformokat, amelyekre a szabadelvű haladásnak szüksége van. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Egyszerűen rámutat Bartával szemben arra a nagy haladásra, melyet az ország a dualisztikus alapon elért; sohasem volt Magyarországon a kormányképességnek az a mérteke, hogy az államférfiak az urakodó mellett levő ugynevezett udvarpártok kedvében tuddak-e járni. A sirukban porladozó nagy magyar államférfiak ezt nem érdemelték meg az utódoktól. (Zajos helyeslés a jobboldalon.) Közel jár a személyeskedéshez az a bírálat, amely azt állítja, hogy a miniszterelnök akárcsak egy jótárvit is képes magyar hazafiságból lefaragni engedni bárkinek kedvéért. Az ilyet mint személyes bántalmat joggal utasíthatja vissza. Mig az évszázados harmóniát korona és nemzet között meg nem bolygatjuk, nincs uralkodó a világon, aki alkotmányosságban és mellegebben viselné szívén a nemzet vágyait. (Élénk helyeslés és tetszés a jobboldalon.)

Polányi Géza: Ez a labanc-politika.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Utal az egyházpolitikai törvényekre, a katonai reformokra; mind fényben bizonyították annak, hogy az uralkodónál a nemzet jogos törekvései süket üllerek nem találnak. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Chlopy!) Mint becsületese ember azt feleli Bartának, hogy igenis meggyőződése, hogy a 67-es alapon a nemzet vágyait, jogos törekvései érvényesülhetnek. (Zajos helyeslés és éljenzés a jobboldalon.)

PFANHAUSER-féle

Perfect-separatorok.
Perfect tejjgazdasági
Berendezések és eszközök.

PFANHAUSER ANTAL
BUDAPEST, V. ker., Báthory-utca 9. szám

Barta Ödön személyes kérdésben azt feleli a miniszterelnöknek, hogy ellenzéki lérfü nagyobb tárgyalással és minden személtől nélkül már nem is mondhat orálatot a kormányról, mint ő tette. Személyes kezesség nem volt beszédében s azért nem veszi magára azt a vádat, hogy sirjukban megtámadta egykori magyar államférfiak emléket. Igaz, mondott elősepelt igazságokat, de azok azért igazságok maradnak. A Miatyánkot is számtalanszor elmondották, de azért az szent imádság.

Gróf Apponyi Albert megjegyzi, hogy báró Feilitzsch magyarázatát elogadja. A miniszterelnök félreértette őt: nem váltoa a miniszterelnököt azzal, hogy megszegté a kilencos-bizottság programját, de azt a tényt konstátálta, hogy rá néve megszűnt az létezni, mert az a fejtétel, hogy valamennyien helytállanak érte, szintén megszűnt. Ismétli, hogy a miniszterelnök ezelőtt minden törekvést, amely a katonai okta és reorganizáció irányult, ellenezett s ha most azt mondja, hogy szívén viseli e reformokat akkor észébe jut politikai múltjának egy epizódja. Mikor először, Jászberényben, Pinter Mihály akkori polgármesterrel találkoztak a választói helyiségben, aki a kormánypart jelöltjét támogatta. Zavarban volt, hallgatott, tehát ő szólította meg: Remélem, polgármester ur, nem bánja hogy én győztem? A polgármester így válaszolt: Dehogyan bánom, dehogyan hiszen nekem ez volt a vágyam, de hát az ember jól teszi, ha lapintatos. (Derűsítés a baloldalon.)

Enök: A vita folytatását hétfőre halasztja.

(Interpelláció.)

Holló Lajos meginterpellálja a honvédelmi minisztert, hogy van-e tudomása arról, hogy a Sopronban álmomaszó Radetzky-husárok közt egy névtelen hírségi közlemény miatt nyomozás van és több husár fogásba vettek. Halandó-e a zaklatásnak véget vetni?

Ezzel végződött az ülés d. u. 1/2 órákor.

BELFÖLD

Az örvendő király. Bécsen keresztül kapjuk a hírt, hogy a magyar parlamentben bekövetkezett váratlan fordulat végtelenül jól esett a királynak. Még abban az órában, melyben a fordulatról értesült, táviratot intézett a király Tisza Istvánhoz s a politikai helyzet kedvező fordulása alkalmából legmelegebb elismeréséről biztosította magyar miniszterelnökét. S hogy a király öröme az egész magyar nemzetnek is szól, azt igazolja egy mai félhivatalos híradás, hogy a király már a legközelebbi napokban, a jövő hét második felében hosszabb tartózkodásra Budapestre érkezik. Ugyanez a félhivatalos tudósítás azt is jelenti már, hogy a király budapesti tartózkodásának idejére több udvari ünnepség van tervezve. Csak májusban akart közénk jönni, de most már a legközelebbi napokban ellátogat megbékélt magyarjai közé.

„A hármasszövetségről a delegációban.” Szemere Miklós a magyar delegációban elmondott beszédét most külön füzetben is kiadta. Szemere Miklós a hármasszövetség valódi értékét és rendeltetését a hata mi szempontokon kívül főleg a monarchista kus elv védelmében és terjesztésében, valamint a tulkapó szocializmus és internacionalizmus ellen való védekezésben látja. A monarchikus elv és dnasztiahoz való ragaszkodás ápolására és fejlesztésére pedig alapvető intézmények létesítését sürgeti népjóléti és törvényhozási reformok alakjában.

Héderváry választása. Temesvár város központi választmánya ma délelőtt tárgyalta gróf Khuen-Héderváry Károlynak képviselői mandátumáról való lemondását. Az új választás napját március 26-ára, szombatra tűzték ki. A programbeszédet Héderváry 24-én mondja el.

A képviselőház bizottságai. A képviselőháznak nyolc bizottsága tartott ma délelőtt ülést. Az anyakönyvi törvény módosítása tárgyában kiküldött bizottság, amelyen a kormány részéről Tisza István és Ploss Sándor jelentek meg, alakuló ülést tartott. Előnké Hódossy Imrét, jegyzővé Baross Jusztint, előadóvá pedig Heinez Hugót választották meg s elhatározták, hogy az első érdemleges ülést március hó huszadikán tartják. A közoktatásügyi bizottságban Láng Lajost, a kérénybi bizottságban Kubinyi Gézát választották meg elnöknek. A negyedik bírói bizottságban Daróczy Aladár, az első bírói-bizottságban Molecz Dani, a harmadikban Gál Sándor lett a jegyző. A közigazgatási bizot-

ságban báró Vojnich István lett az elnök, előadó pedig Nyegre László. A választás után elhatározták, hogy a vármegyei tisztviselők és a községi jegyzők fizetés-rendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására március hó 17-én délután öt órákor újból ülést tartanak. A földművelésügyi bizottság is ma délelőttre hirdetett ülést, de nem tartotta meg.

Ivánka Oszkár kilépése. Ivánka Oszkár országgyűlési képviselő ma levélben tudatta Szentiványi Árpáddal, hogy kilép a nemzeti pártból. Kilépését avval indokolja meg, hogy korainak tartja a nemzeti párt megalkulását. Egyelőre — úgy véli Ivánka — a pártnak, az ellenzék megbízható elemeivel szövetkezve, egész erejét arra kellett volna fordítania, hogy a Tisza-kormányt megbuktassa.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háború.

Budapest, március 12.

Hála Alexejev hivatalos jelentésének, most már ország-világ tudja, hogy a folyó hó 10-ikén Port-Arthur előtt vívott tengeri ütközet arányában és intenzivitás tekintetében bátran hasonlítható ahhoz a harchoz, amely az erőd első ostroma alkalmával fejlődött ki. Ugy a japán, mint az orosz hajóhad elkeseredetten tört a másik romlására. Az orosz tengernagy persze mindent elkövet, hogy a port-arthuri flotta veszteségeit szépitse és hogy a japánokéit tulozza, de azért az óvatos és körmönfont mondatok mögöl nagyon is kiérzik, hogy a legújabb tengeri csata sem szerzett a port-arthuri hajóhadnak dicsőséget. Mig ugyanis a jelentés kénytelen bevallani, hogy a Sterbucsi nevű orosz torpedónaszád elsüllyedt, addig a Takaszako nevű japán cirkáló-hajóról csak azt konstátálja, hogy azt jelentékeny kár érte. Arról, hogy ez a kár milyen jellegű, nem ad a jelentés semminemű felvilágosítást és így nem lehetetlen, hogy ezt az állítást szépségflastromnak illesztette be Alexejev a jelentésébe. Nagyon gyanus, bár kitűnő fogalmazási tehetségre vall a jelentésnek az a véleménye is, hogy az ostromot sikertelennek lehet venni. Hát persze, hogy lehet, minthogy Port-Arthur még nincsen a japánok kezében, de szükség esetében ugy magyarázhatja majd a tengernagy ezt a kijelentést, hogy sejtette vele a situáció komoly voltát. Amennyiben a lehet nem fejez ki határozott állítást és nem zár ki ellenkező feltevést sem.

Ami azonban Alexejev jelentéséből kétség-telenül kitűnik, az az, hogy a japánok mindent elkövetnek Port-Arthur elfoglalására és hogy gyakori támadásaik jóval többek pusztá demonstrációknál. Eppen ilyen komoly szándékkal bombázzák Viadivosztozt is és bár eddig nem erősítették meg azt a hírt, hogy a japánok Manduria déli részében partra szállottak, kétségtelennek tartjuk, hogy ezt előbb-utóbb meg fogják tenni. Hiszen az a körülmény, hogy még mindig feltétlen urai a tengernek, egyenesen szuggerálja nekik ennek a lépésnek megtevését. Annál kevésbé fognak ettől a tervtől tégitani, mert akkor nem csak az oroszok jalui hadállását teszik tönkre, hanem Port-Arthurt is elvágják a szárazföldi összekötötétől.

A szárazföldi harcétről még mindég megbizhatatlan, egymásnak ellentmondó hírek érkeznek. Egy angol lap távirata szerint 200.000 japán van Koreában, a francia Temps szerint pedig 55.000. Az igazság a közepén lesz. 200.000 japán katona már azért sem igen lehet Koreában, mert akkor nem maradna elég ember másfelé tervezett, vagy ezután szükségessé válható operációk végrehajtására. Másrészt pedig valószínűnek tartjuk, hogy ennyi katonát nem is akar a japán hadvezetőség Koreában előnyomul-tatni, mert mint azt már többször kifejtettük, minden jel arra mutat, hogy a japánok Manduria-

ban is partra akarnak szállani és ezt csak nagyobb sereggel kockáztatják meg.

Pétervárott pedig ünnepségekkel telt el a mai nap. Kurapatkint bucsuztatást alk, ki végre elindult a kelet-ázsiai harctérre. Benne látják az új megváltót. Tőle várja a cár az orosz fegyvereken jött csorba kiközösürülését. A cár különben is rendkívül szentimentális hangulata van. Annnyira, hogy a legnagyobb szívvellyel fogadta a saját képviselőit és dicsérte az újságokban megnyilatkozó nemzeti szellemet és azt, hogy olyan helyesen interpretálják az eseményeket.

A cár észreveszi és dicséri az újságírókat? Ez minden harctéri tudósításnál többet mond. A nagyur hangulata rendkívül deprimált lehet,

Nagy tengeri csata.

Pétervár, március 12.

Alexejev tengernagy, hivatalos jelentés szerint, e hó 11-ikén Mukdenből a következő táviratot küldte a cárnak:

A hajóhad parancsnoka, Makarov tengernagy jelenti Port-Arthurból e hónap 11-éről: Hat torpedónaszádunk, köztük négy Matuszevic kapitány parancsnoksága alatt, amelyek 10-én éjjel mentek a tengerre, cirkálóhajórajttól kísért ellenséges torpedóhajórajttal találkoztak. Heves küzdelem keletkezett, amelyben Vlasztni egy White-Head-torpedóval egy ellenséges torpedót süllyesztett el. Visszavonuláskor a Sterbucsi torpedónaszád, amely Seergejev hadnagy parancsnoksága alatt állott, megsérült, gépe hasznavehetetlenné vált és süllyedni kezdett. Reggel nyolc órákor visszatért a többi öt torpedónaszád, mivel Sterbucsi helyzete válságossá lett. En zászólmat a Novikra vonattam föl és ezzel együtt a Bajanon mentem segítségül. Ot ellenséges cirkálóhajó elvágta tőlünk a torpedónaszádot és egyidejűleg közédett felénk az ellenséges csatahajóhad. Nem sikerült a Sterbucsi megmentése. A torpedónaszád elsüllyedt A legénység egy része fogásba esett, másik része vízbeesett. Az éjjeli támadásokon résztvevő hajókon egy tiszt sulyosan és három könnyen megsérült és pedig Matuszevic kapitány, Alexandra hadapród és Blinov gépészmérnök könnyen, Zaeff hadapród a fején sulyosan. Zaeff jobb szemét elvesztette. Két ember meghalt, tizennyolc megsérült. Kilenc órákor a tizennyeg hajóból álló had ágyuzni kezdett pánccshajóinak nagy kaliberű ágyúiból a port-arthuri kikötőre. A tüzelés nagy távolságból történt és délután egy óráig tartott. Azt hisszük, hogy az ellenség 154 löveget lött ki 35-5 centiméteres kaliberű ágyúiból. A hajókban okozott kár jelentőskelen és a hajók már mind teljesen harc képtelenek. A mi veszteségünk a következő: egy tiszt könnyen megsérült, egy katona elesett, négyen megsérültek. Az útegek fényszóróinak világossága jó szolgálatot tett. Útegeink tüzelésükkel ismételten kényszerítették az ellenséges torpedónaszádokat a visszavonulásra. Az ágyuzás kezdetekor az erősségbeli ágyúk viszonzották a tüzet. Az összes hajók legénysége jelét adta bátorságának. A műhelyekben a munkát folytatták, ugy mint rendszeren, noha a hajók között lövegek estek le, amelyek a munkásokat szilánkokkal borították el. Az ostromot sikertelennek lehet venni. Azt jelenti, hogy az ellenséges Takaszako cirkálóhajó jelentékeny károkat szenvedett, amelyeket, tekintettel a nagy, ötven kábelnyi (körülbelül tiz kilométer) távolságra, pontosan megállapítani nem lehetett. Sok löveget tizenkét kilométer távolságról löttek ki. Ezekről van szerencsém felszögdnek jelentést tenni.

A port-arthuri parancsnok ugyanerről a tengeri csatáról a következőket jelenti:

Mihelyt az ellenség a tüzelést megkezdte, útegeink azonnal feleltek, az ellenséges hajó Liaotiansgban maradt és onnan lött az erős-

Nem panaszkodik többé Erényi-féle „Ichtliol-Salicyllal“ — egy kísérletet tesz. Szagtalan.

ségre. Az ágyuzás egy óra tizenöt percig tartott. Az ellenség körülbelül kétszázszor lött. A 15. számú üteg egyik tarackja megrongált egy japán cirkálóhajót. Az ellenség ágyuzása csak csekély kárt okozott. Hat katona megsérült. A városban három ember meghalt és egy súlyosan megsérült. Stössel tábornok jelentése szerint a parti ütegek tisztjei és legénysége nagy bátorságot tanusítottak. Az ágyuk a legnagyobb pontossággal működtek.

Pétórvár, március 12.

Port-Arthur legújabb bombázásáról még a következőket jelentik: A japán flotta tíz verszt távoliságból kezdte meg a tüzelést Port-Arthur ellen, hogy az orosz ütegeket feleletre provokálja. Egy tizenkét hüvelykes japán ágyugolyó lecsapott és néhány matróz könnyebben megsebesült. Az orosz és japán torpedóhajók aknákat raktak, s e közben egy japán torpedóhajó egy orosz aknára került és azonnal elpusztult. Egy orosz ágyugolyó lecsapott egy japán cirkálóhajóra és felrobbant. Az ezáltal okozott veszteséget még nem ismerik.

Pétórvár, március 12.

Az orosz távirati ügynökségnek jelentik Port-Arthurból: A 10-iki ágyuzást leginkább az új városrész szenvedte meg. Egy granát Sidorsky ügyvéd háza közelében robbant fel és báró Frank nejének fejét leszakította és Sidorsky is megölte. Egy fiatal hölgy súlyos sérülést szenvedett és szörnyű kínok közt behalt sebébe. Egy kínai is meghalt. Több kínai és egy orosz kocsis megsérült. A pályaudvaron két vasúti kocsis sérült meg. Stössel parancsnokot és vezérkarát egy ütegnél lövegszilánkok borították el, de bajuk nem esett. Az Arany-hegyen egy lövegrész megcsapott egy tisztet, kinek azonban komoly baja nem esett. Egy ember itt elesett. A villamos-szirtzen is meghalt egy ember. Az új városban a 27. ezred két lövésze sérült meg. Tisztán látták, amint egy löveg egy japán cirkálót ért, mely aztán lassan távozott.

A japánok készülődései.

London, március 12.

Csifuból jelentik tegnaptól a Daily Mailnak: Tíz nap óta 16 csapat-szállítmány érkezett a koreai part egyik kikötőjébe, amelyet a japánok Kaicsunak neveznek és amely mintegy tizenkét órányira van Csifutól. A kikötő horgonyzóhelyének bejárata azonban igen veszedelmes, mert magas sziklák szorítják össze. Négy japán cirkálóhajó és nagyszámú torpedónaszád a bejárótól északra állt. Egy torpedóromboló táponyra jutott, de csak könnyen sérült meg. Egy szállítóhajó azonban teljesen megfeneklett. Február 27-ike óta hírszerint 10.000 japán szállított partra Kaicsunál.

Berlin, március 12.

A Berliner Tageblatt tokiói tudósítója megalóhatatlan információk alapján konstatálja, hogy a japánok eddig mindössze három hadosztalet szállítottak partra Koreában. Ami a szállítási mozgalmak gyorsaságát illeti, a japánok egyáltalában nem álnak a helyzet magaslatán.

Kuropatkin — fogad.

Pétórvár, március 12.

A Ruszkij Invald jelentése szerint Kuropatkin tábornok tegnap fogadta a városi kapitány vezetésével a városi tanácsosok küldöttségét, akik egy szentképet hoztak, amelyet a tábornok térdelve fogadott. A főlájlást megköszönve a többiek között azt mondta, hogy a hadsereg nehéz munka előtt áll, de kész erejét föltenni hogy a beléje vetett bizalmat kiérdemelje. Kérem Pétórvár képviselőit, ugymond, hogy teljes bizalommal Oroszország ereje iránt, csöndesen várják a további eredményeket.

A közös haszon.

Kopenhága, március 12.

Hartwig Nikolaj orosz államtanácsos a National Tidende pétórvári tudósítójának a következőket mondta:

— A német nemzet be fogja látni, hogy császárjának politikája az egyedül helyes. Németország semmit sem várhat a győztes Japánországtól, míg ellenben a győztes és bálás Oroszországtól mégis várhat egyet-mást. Németek és szlávok nem szeretik

egymást. De miért ne járnának egy-ösvényen, amikor közös hasznukról van szó.

A mikádó a harctéren.

Bécs, március 12.

A japán követség azt az értesítést kapta, hogy a mikádó legközelebb Kiotóba, onnan pedig Simonosekibe utazik, ahonnan egy 60.000 főből álló hadsereg élén a koreai harctérre megy.

Verekedés a Reichsrathban.

Bécs, március 12.

A képviselőház mai ülésének délelőtt 11 órakor kellett volna megkezdődnie, de ekkor még csaknem üres volt a terem. A csehek és délszlávok kivül a radikális ruthének és a lengyelek is hiányoztak. Hiába csenget az elnök, a terem tovább is tátony az ürességtől. Egyszerre a német néppárti Albrecht azt kiáltja, hogy a beérkezett iratok felolvasására nincs szükség a határozatképesség konstatálására, és Vetter elnök igazat ad Albrechtnek és megnyitja az ülést. Nemsokára azután megjelennek a csehek és délszlávok.

Felolvassák Sylvester és társainak interpellációját, amely a bécsi egyetem tüntetéseit teszi szóvá a csehek zajos elentmondásai közt. Ugyane tárgyban interpelláltak a nagynémetek is és ekkor a láma még fokozódik, időképp mikor az interpelláló arról beszél, hogy Bécsben a szláv diákok brutalizáltak a német diákokat.

Dr. Stransky: Azok nem voltak német diákok. Ötven per centje bécsi strici. A mi csöselékünk legálabb csak az utcán van, az önök csöseléke a rektori irodában van. (Nagy láma.)

Berger: Szemtelenség!

Pacher (Stranskyhoz): Nem tűrjük az önök sértéseit, a mi embereink tizedrészét nem teszik annak, ami Prágában történik.

Stransky: A mi rektorunk nem tett ilyesmit.

Elnök csenget.

Pacher: Ne engedje rektorunkat és diákjainkat megsérteni olyan emberektől, akik nem méltók arra, hogy azoknak a cipőjük talpát nyálják. (Nagy láma a csehek padjain.)

Stransky: A mi rektorunk mérsékelte intette a diákokat.

Klofac: Mi sohase bántottuk a német diákokat! A jegyző tovább olvassa az interpellációt és nagy zaj kerekedik, amikor fölemlíti, hogy egy német diákok megszurkáltak a cseh diákok.

Stransky: Hazugság! De Koerber azért el fogja hinni!

Elnök (csenget): Ne tessék ennyire megszállni az elnöki emelvényt.

Choc: Lássá, milyen maga, elnök ur! Klofaot megintette, de Bergert és Pachert nem meri meginteni.

Elnök: Bizza csak azt rám!

Pacher: Nem engedjük rektorunkat és diákjainkat megsérteni!

Klofac: De mi sem a mieinket!

Choc: Hát ki gyaláz? Önök gyaláznak, mi sohase gyalázunk.

Erre véget ér az interpelláció felolvasása, melyben azt kérdezik a miniszterelnöktől, milyen lépéseket szándékozik tenni, hogy a jövőre nézve elejét vegye a német nép ellen tervszerűleg gyakorolt államellenes eljárásnak és a parlament cseh obstrukciónak. Albrecht jegyző belefog Vogler interpellációjának felolvasásába, amely szintén a bécsi egyetemi tüntetések dolgában kér orvoslást.

Elnök az emelvényt ostromló képviselőkhöz: Tessék lemenni innen!

Czerny: Ellenőriznünk kell mindent, ami itt történik.

Albrecht jegyző: Kikérem magamnak.

Elnök (erélyesen): Határozottan tiltakozom az ellen hogy itt bárki is ellenőrizze az elnökséget. En kezeskedem a házszabályok tiszteletbentartásáért. Ilyen és ehhez hasonló jelenetek közt folyt a beérkezett iratok felolvasása. Két órakor izgalmas incidens történt.

A csehek megint névszerinti szavazást kértek. Ekkor megszólal

Wolf: Németek, meddig tűritek még a csehek provokálását?

Az ifjucsehek: Mit akar az a cukrosember?

(Wolf állítól a cukorkartellitől 60.000 koronát kért.)

Több képviselő, köztük Skala kockacukrot mutatgatnak Wolfnak.

Wolf dühösen a csehek padjain keresztül Skala felé siet és ordítja:

— Gyáva kutya! Nyomorult gazemberek!

Ebben a pillanatban Holansky, Reichstatten és Udrzal ifjucsehek képviselők rárohanna: Wolfra és oly erővel tasztják vissza, hogy Wolf a pad alá esik, miközben a csehek lábbal tiporják.

Sylvester, Albrecht, Fommer és más német képviselők odarohannak és kimentik Wolfot.

Roppant izgalom vesz erőt az egész házon és mikor nagysokára megint némi csend támad, Kaiser alelnök a következő nyilatkozatot teszi: Wolf képviselőt imparlamentáris magavelete miatt rendreutasítottam. Azonban Wolf képviselőt azt kívánta, hogy Skala képviselőt is utasítsam rendre.

Skala: Miért?

Alelnök: Sértést nem hallottam, azért azt előbb konstatálnom kell, hogy Skala képviselő megsértette-e Wolf képviselőt.

Skala: Az egész jelenet alatt egy szót sem szóltam.

Wolf képviselő: Engem itt megsértettek és rendkívül csodálkozom, hogy Skala képviselő arra a körülményre hivatkozott, hogy nekem egy szót sem szólt és csak egy darab cukrot mutatott. (Tüntető tettség a csehelnél. Zaj.) Nekem egy cukrot mutatott és avval oélt arra a rágalmazásra, amelyet vaknéző emberek velem szemben támasztottak és amely ellen ugy az esküdtek, mint a bíróság előtt védelmeztem magamat. Szemtelenség kell ahhoz, hogy azokat az állításokat ismételjék. Olyat tettem, amit nem kellett volna tennem, és azért eléggé megbűnhődtem. Ha még valaki e házban cukorral jön előm, azzal tudom, mit kell tennem, még ha az illetőnek életébe kerül is.

Kaiser alelnök: Szébeli sértés nem forogván fenn, pusztán egy jelért Skala képviselőt rendre nem utasíthatja. De kéri a képviselőket, hogy miudant kerüljenek el, ami az izgalmat még növelhetné.

Négy névszerinti szavazás után, melyek 4 óráig tartottak, Koerber miniszterelnök válaszul a hozzája az egyetemi zavarok ügyében intézett interpellációra. Ezután tárgyalás alá veszik a rosszaló-bizottságnak a Sehna-Herzog-Stein-ügyben hozott határozatát melyet a ház hosszabb vita után a baloldal távollétében végre elfogad.

HIREK

Budapest, március 12.

— BUDAPESTI NAPLO. Március 15-ikén új előzetes nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltórtassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A hercegprimás állapota. Vaszary Kólos bíboros hercegprimás állapotában állandó és tartós a javulás. A beteg egyházfejedelem egész délelőtt ágyon kívül volt és sétált a lakásában. Állapota felől ma sokan tudakozódtak.

— Vilmos o'ászár utja. Berlinből jelentik, hogy Vilmos császár tegnap éjfékor utazott el Bremerhabeuba, ahol hajóra száll. A császár Bremerhabeuban bucsuzott el a trónörökösötől és gróf Bülowtól.

— A budapesti ügyvédi kamara az igazságügyminiszternél. Az igazságügyminiszter tudvalegőleg törvényjavaslatot nyújtott be a képviselőházhoz a földvárnyagi bíróságról. A budapesti ügyvédi kamara ez a kalomból feiratilag üdvözölte az igazságügyminisztert s elhatározta, hogy testületileg fogják neki az üdvözlő iratot átadni. Ma fogadta az igazságügyminiszter a kamara küldöttségét dr. Szivák Imre kamarai elnök vezetése mellett. Az üdvözlő beszéd után Flósz Sándor igazságügyminiszter megköszönte a kamara elismerését. Ezután a miniszter fesztelenül érkezett az egyes kamarai tagokkal s hangsúlyozta, hogy az ügyvédi gyám- és nyugdíjintézetre vonatkozó törvényjavaslatot, amelyet a budapesti ügyvédi kamara kidolgozott, véleményadás végett már leküldötte a társ-kamarákhoz és hogy a központi járásbírósgok felállítása szintén nem fog sokáig magára várni.

— Új műszaki iskola Bécsben. Bécsből táviratozzák: Ma délelőtt volt az új elektrotechnikai intézeti megnyitása 6 felső és Ferenc Szalvator főherceg jelenlétében. A műegyetemi rektor üdvözlő beszédére a király röviden válaszolt, hangsúlyozva az elektrotechnika jelentőségét.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ POR MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ
 felülmulhatatlan házszer mindama gyomorhajóknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 korona.
 legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés, cauz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárban ólommal zárt (plombi) üvegekben 1 korona 90 filléért kapható. MOLL készítmény kérendő.

— **Alattvalók keresztetnek.** Semmi kétség, I. Jakabról, a Szahara császárfőúrja van megint szó. Államalakító akciója még mindig nem sünt meg, ellenkezőleg, serényen folyik, legföljebb azzal a különbséggel, hogy európai udvartartása már nem lesz Londonban, ahonnan mély megvetéssel tudvalevőleg elköltözt. Tehát szervezni az államot, amelyhez lázasan keres alattvalókat. Egy kis norvégiai városkának a borbélyüzletében. Ott ugyanis a kirakóban a következő egészen eredeti francia felirás olvasható: *Agence de consulat de l'empire Sahara.* Megtudta azt egy krisztianiai lapnak a munkatársa is, hogy Jacques Lebaudynak *Fredrikvármén* konzulja van, hát kíváncsi is lett rá és ellátogatott a borbélyhoz. Akinek különben Andersen a neve s ismerősei szerint egynemű hihetetlen történetet látta a norvég királyságnak legneveltebb fiát. Ugy látszik, ez adata meg neki azt a vértetést, amelylyel a Szahara császársági konzulátus elviselehető, miután bizonyára nem akad más pályázó ebben a norvég városkában, aki ennek az állásnak a gyönyörűségébe bele mert volna köstölni. Hogy pedig mire való ez a konzulátus, arra nézve a krisztianiai újságíró maga Andersen ur világotitotta fel. I. Jakabnak még mindig nincs elég embere a birodalmához, szóval, alattvalókat keres. Hogy mért éppen Norvégiában? Egyszerűen azért, mert ő felsége értesülése szerint Norvégia fjordos világában nagy a hajlandóság a kivándorlásra. Hát most itt az alkalom, tessék kivándorolni. Bizonyos jutalom is vár Andersen mesterre, ha sikeresen végzi a toborzást. Ha megfelelő alattvalót tud szállítani, akkor nyolcszáz korona úti a márkát. Ha nem jár eredménnyel a konzulátusa, akkor meg kell elégednie a díszes címmel és ranggal és mindazzal a tisztességgel, ami azzal jár.

— **A kitaró Zepelin.** A kormányozható léghajó problémájába aki egyszer komolyan belekóstolt, annak valóságos szenvedélyévé lesz. Gróf Zepelin háta ment tönkre vállalkozásával néhány évvel ezelőt, a Bodeni-tavon ért balsiker nem szegte végképpen a kedvét, s mihelyt alkalmat kínálkozik rá, újra fölveszi a küzdelmet a levegő ellen. Most pedig kínálkozik az alkalom megint az öreg gróf számára, mint azt egy nyilatkozatában az öreg gróf a világnak tudtára adja. Gróf Zepelin ugyanis egy kínai újságban elmondja hogy a mult esztendőben adakozásra hívta föl a német közönséget, de mindössze tizenháromezer márkát gyűlt össze, ami édes-kévsé oly óriási léghajóra, aminélvel meg akarja a röplés kérdését oldani. Másrészt azonban, mint nyilatkozatában közli, több németországi gyáros ingyen hajlandó a léghajó legfontosabb alkotórészeit szállítani s a porosz hadügyminiszter, de mindenekelőtt a württembergi király és kormánya minden tekintetben támogatják vállalkozását. Mindennek következtében látott neki, hogy felépítse új léghajóját.

— **Küzdelem a nagyvárosban.** Az élet keserves, az élet csupa marakodás. Aki nem hiszi, annak csak el kell olvasni azt a kis írást, amely a Ferenc József-rakodópart 11. számú háza egy kis üzlethelyiségének kirakátában olvasható. Ime az írás teljes szövegében:

Kisteigerolt egy irigy ember; a közönség érdeke hogy ily üzlethelyiségtől megvételssel és utiattal forduljon el május 1-ől kezdve és verje meg őt az Isten haragja.

Weber Sámuel,
cipészester.

Ezt kívánja a derék mester részint a közönségtől, részint az igazságos istentől. Igazán megérdemelné az, akinek ilyen eredeti ötlete van, hogy jobban menjen a sorsa és ne kelljen annyit szenvednie az irigységétől. És minden jó ember tiszta szívből kívánja neki, hogy május elsejéig mostani boltába, azontul az ujba csak úgy tóduljon a nép a sok megrendeléssel.

— **Az orosz fegyverek gyűzelméért.** Minap közölt ilyen című hírünk vonatkozólag *Markovits Miklós* a *Male Novine* újszerkesztője hozzánk küldött nyilatkozatában kijelenti, hogy *Latincics* János jogszigorúval nem az orosz fegyverek gyűzelméért mondandó a deum miatt volt afféle. Tanukat nevez meg továbbá arra, hogy *Latincics* inzultusára ő is teilegelenen válaszolt.

— **Berlin lakossága.** *Berlinből* jelentik, hogy a német főváros lakosságának a száma va ószinüleg még ebben az esztendőben elérí a két milliót. A statisztikai hivatal jelentése szerint január elsején Berlin lakossága 1,961,191 volt. Ezek között 992,395 férfi és 1,028,796 nő, ugy hogy most már csak 38,809 lakos hiányzik a két millióhoz. Az elmúlt hónapokban a berlini lakosság havonként átlag hatezer lélekkel szaporodott s így valószínűnek látszik, hogy Berlin már augusztusban elérí a két milliót.

— **Zátonya jutott hajó.** *Fiuméből* jelentik, hogy a magyar-horvát gőzhajós-társaság *Dalmacia* nevű hajója *Melkomesből* jövet Arba-sziget mellett zátonyra jutott. A hajó nagy vészedelemben van s több gőzös indult el, hogy segítsen rajta.

— **Marchand Waldersee-öl.** *Marchand* ezredes, a „fashodai hőse” *Pekingnek* nemzetközi megszállása idején a francia vezérkarhoz volt beosztva és ezen a réven közlekedéssel érintkezett gróf *Waldersee*val, a nemzetközi csapatok főparancsnokával. A *Matin*ben a főparancsnokhoz való viszonyáról ezt írja most *Marchand*:

Waldersee azt a vágyát fejezte ki, hogy meg akar velem ismerkedni, s arra *Voisin* tábornok bement. Rendkívül szeretetreméltóan fogadott. Szeretreméltósága még a rendes udvariasság korlátait is túllépte s valósággal vonzalomnak mutatkozott, amely iránt bizonyságra fogékony voltam, de melyet a fenálló viszonyok között csak a legnagyobb tartózkodással viszonzozhattam.

— **Őn — mondotta —** mindig helyt fog találni asztalomnál és mellettem s mindig örömet fog okozni nekem, ha elfoglalja ezt a helyet.

Mindazonáltal csak két-háromszor tettem eleget ennek a meghívásnak, ha az udvariasság szerint valósággal kötelességem volt *Waldersee* meglátogatása. Mivel *Vilmos* császár ismétléten megemlékezett személyemről, a tábornagy mindig szivesen tudatta ezt velem. Kétségtelenül a kapott parancs szerint szakadatlanul és élénken érdeklődött tisztjeink és csapataink iránt s tisztjei is, ugyanazoknak a parancsoknak engedelmességre, mindent elkövettek, hogy a legmelegebb viszonyban legyenek velünk. Sőt gyakran megessett, hogy a tábornagy, ha határozni kellett valamiben s a francia és a német felfogás közé került, igen határozottan az utóbbi javára döntött. Jómagam tehát a legjobb emlékezetemben tartom ezt a tábornokot, aki egyuttal a legfinomabb diplomata és a legszeretreméltóbb nemes.

— **Házasság.** *Somorjai Arthur* íróársunk ma tartotta esküvőjét *Tiszér* Lenke kisasszonnyal, *Tiszér István* ügyvéd és neje *Schlosser* Karolin uróné leányával. Az egyházi esketést *Horváth* Sándor evangélikus lelkész végezte a szülői háznál, ahonnan a fiatal pár külföldre utazott.

Mogyoróssy Gyula cimbalomgyáros eljegyezte *Rigell* Lujzát, *Rigell* Mihályt a *Machlup* börgyár igazgatójának leányát.

Domán Vilmos eljegyezte *Gläser* Marika kisasszony Balassa Gyarmaton.

Kertész Gyula kereskedő Nagykörsől eljegyezte *Várad* Ilonka kisasszonyt, *Várad* Lipót leányát J. Arokszállásról.

Somogyi Mihály fővárosi csemegekereskedő eljegyezte *Schön* Szelinka kisasszonyt Marozaliban, (Somogy megye).

Regner Lipót ócsai kereskedő eljegyezte *Fischer* Ármint lovasserényi kereskedő leányát, *Jankát*.

— **A bécsi diákintézetek.** *Bécsben* ma az az újság, hogy az egyetem körül ma csend uralkodott, annyiban tudnifillik, hogy a német és cseh diákok nem tüzek össze. A rendőrség mindenütt ott volt és az egymással farkasszemet néző diákok békésen viselkedtek. Délután az egyetem mellett elhajtott *Ferenc Szalvator* főherceg, a király veje és a német diákok lelkesen megjelentek. Kijutott az éljenzésekből *Wolf* képviselőnek is. A diákséták most már elmaradnak, mert a tüntetők, az egyetem zárva lévén, nem részestül nének több kivételes elbánásban. Prágában is beállt az egyetemi vakáció, ott se lesz tehát egy darabig diákséta, de Csehország több vidéki városában a csehek tüntetnek a németek ellen.

— **Meggyilkolta az unokatestvérét.** *Dévaról* táviratozzák: A ribicsorai erdőben tegnap halva bezuott koponyával találtak *Daán* Imre gazdákodót, mellette feküdt a kő, amelylyel a fejt bezuott. A vizsgálat megállapította, hogy a gyilkosságot *Daán* unokatestvére követte el. Közös erdőbirtokuk volt, ahol *Daán* Imre egy nagy tölgy kidöntésével volt el foglalta. Unokatestvére ott talalta és nem engedte, hogy a lát elvige. Ezen összeszoktakoztak, mire az ifjabb *Daán* kővel fejbessuotta unokabátyját. A gyilkost letartóztatták.

— **A párisi hasaaruló.** Mind valószínűbbé válik, hogy a néhány nap alatt annyira feltűnt francia hasaarulási ügy jelentéktelen kísérleté fog elapossodni. Kitűnt ugyanis, hogy *Martin* felesége, kitszintén nagy hűbóval sodorak bele az ügybe, egészen ártatlan. Amennyiben ő maga volt az, ki a férje nevére oimzett levelet írt bontván, a házmeztérnek mutatta meg, minthogy nem érte, hogy miéle légyottot kérhet a férjéről egy herceg. Mikor azután *Martin* hazajött, kijelentette, hogy félreértésnek kell lenni, minthogy ő az illető herceget nem ismeri. Egyuttal megkérte a házmeztérnek, hogy a levelet adja vissza a levélhordónak. Maga a japán ataaé is azt állita, hogy ő erről a levélről mit sem tud és így ez csak hamisítvány lehet. Kijelentette továbbá, hogy egy levelet írt ugyan *Martin*nak, de ezt a tengerészeti minisztériumba címezte. Minthogy pedig harmadik levélről a vád sem tud, csak az a kérdés, hogy mit foglal a tengerészeti minisztériumba címzett levél magában. Erről azonban nem érkezik egészen megbízható hír. *Martin* a terhére rótt büntkülömben a legbátróbban tagadja és azt mondja, hogy valamely írnikának esett áldozatul, amennyiben egy előtte ismeretlen egyén irhatta nevében az áttas-

hoz azt a levelet, melyben fontos ügyek megbeszélésére kér tőle alkalmat.

— **Football-keresgő.** A jó öreg „*Walzer*” bizonyosan megfordulna a sírjában, ha látná, mi lett belőle a huszadi század e mozgalmas világában. Mert az a főnebbi cím nem ám valami zenekompozíciót jelent, amelyet valami ambiciózus cigányprimás szerzett valamelyik báli mulatság alkalmára, hanem igenis tánc, amelyet Párisban járnak már a tánctermekben, miután diadalutját ez a labdarugó-keresgő a *Nouveau Cirque*ben megkezdte. Bonyolódott kis tánc ez annyi bizonyos. Ama derék jó régi „*Walzer*” után, amely „*dreischnitt*”-esből „*sechsschnitt*”-essé, majd a fejlődő idők folyamán bostonná, s a jó isten tudja, mi mindenné nem komplikálódott még, most pedig eljutott a „*football-walzer*”-ig. Valami leírás is ad egy külföldi újság erről az újfajta táncprodukcióról, de mégis csak látni kellene egyszer, hogy egészen világos képe legyen az embernek róla. Tulajdonképpen társastánc és csak hat pár táncolhatja egyszerre egy nagy négyzetgömbön belül, amelynek két szemközti lévő oldalán három-három félkör is jeleznek. Ezeknek a félkörökön belül volnának a párok, egyre járva a keringőt, s a félkörből csak akkor esdaddigra szabadulhatnak ki, amikor a játékból szereplő labdát megkaparintják és ameddig a birtokukban megtartják. Ha kiengedik a hatalmukból, akkor megint a félkör fogságába vesz rájuk. Goal is van a játékban persze, amely ilyenformán meglehetősen fárasztónak is tetszik, legalább így messziről, látatlanba, ámbár a dolog úgy áll, hogy amely pár belefárad a mulatságba, azt a nézők közül másik pár válthatja fel. Aztán folyik tovább a labdarugó keringő, amíg a vezető azt nem mondja: — Vége!

— **Elfogott szélhámosok.** A rendőrség a minap furfangos szédelőgnek jött a nyomára. Három kétes existenciájú ember kísélt egy sereg vagyonosabb kereskedőt, gyározt, akiknek a pénzügyminisztériumban volt valami jövedéki-vagy illeték-ügyük s ezeket megszarolták. Levelet írtak az illetőknek, hogy a minisztériumban lévő ügyükre vonatkozólag fontos és bizalmas megbeszélésük volna s kérték őket, hogy jól-jenek meg valami helyet, ahol találkozhatnának. A választ *poste restante* kérték, *Korcsmáros* Béla pénzügyminiszteri számviszt nevére. Legutóbb egy szesgyáros kapott ilyen levelet s átadta a rendőrségnek, amely kiderítette, hogy a szédelőg banda feje *Kincses* (Kincsek) Béla 29 éves munkanélküli ember, aki *Peeti távirati iroda* címmel egy zug-könyvomat lapot adott ki régebben, két társa pedig *Hauer* Lajos rovtmultuspista és *Wildenauer* Béla 27 éves idegenvezető volt, akik gunyoson *Számó-csának* hívták, mert egy *Szamóca* nevű lovon nagyobb összeget nyert. Akkor tartóztatták le őket, amikor a főpostán a leveleket jelentkeztek. *Kincses* Bélánál több, *Korcsmáros* Béla névre szóló levelet találtak, amiből azt következtetik, hogy sok ügyes-bajos embert sikerült megszarolniok. A rendőrség *Wildenauert* a toloncházba zárta, *Kincses* és *Hausert* pedig a IV-ik kerületi kapitányságnál tartották, mert egyelőre csak kihágási eljárást lehet ellenük indítani.

— **Mulatság.** A *Kobányai Közéleti* közönségi Egyesület tegnap lényesen sikerült bált rendezett a kobányai kaszinóban. A báterem az északi sarkvidék képre volt díszítve és egy reflektor északi fény módjára világította meg a táncoló párokat. A mulatság a késő hajnali órákban ért véget. — A *Hölgyszalut* jótékonycélu asztaltársaság 10-én az *Ottóhon*-körben hangversenyvel egybekötött táncostét. A koncert este félkilencor kezdődik. — Az április 9-iki jelmezesére nagyban folynak az előkészületek. A rendezőség élén báró *Husár* lónával és gróf *Ziehy* Jendóval, már megállapította a programm részleteit. Jögyek délelőtt 11—1 óráig és délután 5—7-ig kaphatók Magyar-utca 1. szám alatt.

— **A javithatatlank.** A Jászberényi-ut 24. s ám alatt van az ugynevezett rabmenedékház. Ennek az üdvös intézménynek az a rendeltetése, hogy a fegyházból kikerült raboknak munkát és menedéket adjon. A napokban *Szabó* István harminchat éves kérés és *Mócsár* Elek Gyula harminchárom éves szabóságé állított be a menedékhelyre, ahol betogadták őket. *Szabó* ötévi, *Mócsár* háromévi fegyházbüntetésből került ki, amit betérés és lopás miatt szabtak rájuk. A két rovtmultu ember a menedékházban töltött időt arra használta fel, hogy kikémlje a helyi viszonyokat. Tegnap azután betörték a menedékhely mosókonyhájába, ahonnan 300 koronát érő tehereműt loptak el. A javithatatlankot ezért a rendőrség letartóztatta.

— **A Császárlőrődjének púztársára.** Az irlalmasrendi budai Császárlőrődjének sikkasztóját, *Fossel* Jánosot, akit tegnap letartóztattak a rendőrség, ma délelőtt átírték az ügyészségre. A vizsgálat megállapította, hogy az eliszkasztott összeg 4400 koronát tesz ki.

— **Földrengés.** *Temesvárról* táviratozzák, hogy ma délelőtt 11 óra 51 perkor erős vízszintes földrengés volt érezhető, mely két másodpercig tartott.

— **Baleset.** Tegnap este a Lánchidon egy uri ember legrott az omnibuszról, hanyatt esett s ismét a köve etbe vágta. A szerenestlent agyrázkóztató tünetei között, haidokoiwa vitték a Rókus-kórházba, ahol még nem tudták megállapítani a kitétt.

— **Ljubomir.** A Pavlovicsok közül az, amelyik a Ljubomir névre hallgat, két dologról nevezetes. Az egyik az, hogy egy délvidéki választókerület megfoghatatlan eltévelyedése révén tagja a magyar képviselőháznak. A másik pedig az, hogy nemcsak a képviselővé megválasztása után a nagykiindal vasuti állomáson véresre cibálta néhány kis fiu fölét, amiért utazás közben szórakozásul a Szózatot és egyéb hazafias dalokat mertek énekelni. Ezt az esetet annak idején a képviselőházban szóvá tették Nagy Mihály és Vészi József képviselők, akik a bántalmazott gyermekek és a szenttanuk előadása szerint közölték a parlamentet a fölháborító esetet. A viharos fölháborodás láttára, amelyet a bejelentés okozott, Pavlovics Ljubomir szólásra emelkedett, tagadta az egész esetet és az ország színe előtt férfiu becsületzavával pécselette meg azt az ígéretét, hogy amennyiben a bíróságok öt bűnösnek mondanák a gyermekek bántalmazásában, le fogja tenni a mandátumát s többé soha a képviselőházban meg nem jelenik. Azóta lefolyt a bűnvádi eljárás Pavlovics ellen, mind a három fórum bűnösnek mondta el is ítélté. Pavlovics még sem tette le mandátumát. De legalább nem mutatta magát a képviselőházban — máig. Ma azonban megjelent a képviselőház ülésén, letelepedett a panszláv töt képviselők padjára és végig ott maradt. Ott maradt végig, s nem lett semmi bántódása. Ami tökéletes helyes dolog is. Abban, hogy mandátumából folyó jogait gyakorolja, semmiféle képviselőt semmiféle jogon akadályozni nem szabad. Pavlovics Ljubomir mint képviselő szabadon elhet ezentul is jogával. Más kérdés aztán, hogy mint *tisztességes ember* hogyan fest az a Pavlovics, aki nyilvánosan és ünnepélyesen lekötött becsületzavát szegi meg. Erre nézve nem lehet nézetkülönbség sem a parlamentben, sem az országban Pavlovics Ljubomirt mától fogva piszok fráternek tartják mindenk.

— **Az ujoncjavaslat a főrendiházban.** A főrendiház hétfőn délelőtti 11 órakor ülést tart, amelyen az 1903. évre szóló ujoncjavaslatot tárgyalja. A közjogi és törvénykezési bizottság ma délután vette tárgyalás alá Szabol Miklós és nőikete alatt a javaslatot és azt változtatlanul elfogadta. Hozzájárult a honvédelmi miniszter évi jelentéseire vonatkozó képviselőházi határozatokhoz. A bizottság nyomában hitelsitelis jelentést, hogy az már a hétfőre kitűzött plenáris ülésen tárgyalható legyen. A házszabályok 41. §-a értelmében ugyanis sürgősségi indítványt fognak előterjeszteni, mely esetben a jelentésnek három nappal előbb való szótosztásától a főrendiház eltekinthet.

— **Mikor a gyilkos zokog.** Dosztojevsky regényeinek legkomorabb fejezeteiben sines akkora borzalmat tragikum, mint amely valóságos játszódott le tegnap a *pétervári* hódítványezék előtt. A bíróság tegnap hirdette ki az ítéletet ama bűnperben, amely *Sipjagin* közoktatásügyi miniszter gyilkosai ellen folyt le. Sipjagint, aki a forradalmi hajlandóságu orosz diákságot hienna-módrá üldözte, egy *Balmasev* nevezetű fiatal diák a minisztérium hivatalos helyiségeiben tavaly lölette s aztán saját magát lölte ösre. Az eset akkor nagy feltűnést keltett s az orosz ifjúság akkora elkeseredéséről tett bizonyosságot, hogy a cár kegyetlen volt Sipjagin helyébe egy jószágos lelkéről és szelid humanizmusáról híres ősz tábornokot közoktatásügyi miniszterré kinevezni. Balmasev bűntársai ellen azonban a legnagyobb szigorúsággal folyt a vizsgálat. Valamennyit hadbírósgal elé állították, köztöttük egy *Gersut* nevezett kapitányt is. A bíróság valamennyit *akasztófára* ítélte s tegnap volt az ítéletelhirdetés. *Gersut* kapitány az ítélet hallatára térdre borult a bíróság előtt, keserves zokogásba tört ki s összekeulesolt kezekkel rimázkodott, engedjék meg neki, hogy mint közoktató meheszen a kelet-ázsiai harcúterre s ne a hóhér kezén pusztuljon el, hanem katonához méltó módon ontsa véré a cárért és a hazáért. A borzasztó jelenet mélyen megrendítette a bíróságot, mely csakugyan el is határozta, hogy a kapitányt ilyen értelemben kegyelemre fogja a cárnak ajánlani. A többi halálraítélteit azonban tegnap Schlüsselburgban reggel kivégezték.

— **Öngyilkos gyógyszerészség.** Ma délután 1 órakor a Kerespesi-uton lévő *Adria* szállóban megjelent egy fiatal ember és szóbat kért. A második emeleten nyitották neki lakást. Alighogy elfoglalta a szóbat, melbe lötte magát. A fegyver durranására a személyzet felhírt az ajtó s a padlón alott iratokat, holttal találta a fiatal embert. A zsebében talált iratokból kitudt, hogy *Tvrjak* Dusan Messinába való 19 éves gyógyszerészség. Holttestét a boncoló-intézetbe vitték.

Magyarország egyetlen tetemesbb glaubersó- és lythium-tartalmú földes savanyúvize

A BALDÓCZI

— **A szegedi árviz emlékünnepe.** Huszonöt évvel ezelőtt romba dönt a pusztító vizár támadására Magyarország második és legmagyarabb városa, Szeged. Es mikor a gyilkos ár eltakarodott, akkor ennek a városnak egészen előlrol kellett kezdeni: az újraszülétsénel. Az egész ország érezte a csapást és sietett a segítségével és logeislt volt a segitők közt a legelső magyar, a király. Azóta minden évben március 13-ika emlékezetes nap Szeged népére ezen a napon halálával gondol Szeged mindazokra, akik helyreállították. Ma huszonötöd-ször virradt fel ez a nap Szegedre, s az új lét e jelentős napiján annál büszkébb érzéssel ünnepeit a gyönyörtien kifejlődött város. Hajnaltan hangrongok szóáltak meg, reggel templomokban imádkoztak az emberek, délelőtt ünnepi díszközgyűlésen sereglett egybe a város színejava, hogy emlékezzék és impozánsan kifejezze szívének hálaigt. A hivatalos isentiszteleten a Szent Demeter-templomban *Varga* Ferenc apátplebános mondott misét, a díszközgyűlésen, amelyen a karzatokat Szegedváros előkelő hölgyei foglaltak el, lelkes hangulat közepette *Kállay* Albert főispán ihletölt áthatott megnyitó beszédében tekintett vissza a megrázó veszedelemre, az emberfeletti küzdelemre és a diadalmas feltámadásra. Majd halálával fordult azok felé, akik ebben a feltámadásban aggdó szívvel álltak a város mellé a király nyomában, akinek atyai szíve megremegett a fájdalomtól a vész hallatára. Azzal végezte gyönyörtien beszédét a főispán, hogy Szeged város tudatában van a kötelességeknek, amelyek a sok jótétemény révén hárultak reája. Dr. *Tóth* Pál helyettes polgármester emelkedett azután szólásra s emlékezett meg az egész nemzet és a király támogatásáról s végül a tanács terjesztette elő javaslatát arról a hódoló feliratról, amelyivel Szeged városa a trón elé járul. Viharos éljenzéssel fogadta el a díszközgyűlés az emelkedett hangú felirat-tervezetet, amely remek albumba foglaltn kerül a belügyminiszter után a királyhoz. Es ebben a felirab nemcsak Szeged, hanem az egész nemzet hódolata és háája jut kifejezésre, amint hogy az egész nemzet együtt érez Szeged városával ez emlékezetes napon.

— **Montignoso gróf.** Az egykori szász trónörökös. *Lujza*, mostani nevén *Montignoso* grófnó. mint *Drezdából* jelenik. *Whigt* szigetéről *Lindauba* költözik és ott a *toszkánai* nagyherceg egyik kastélyában veszik lakást. György király nem elenzi, hogy a grófnó viszonlással gyermekeit, és így *Lindauban* a volt trónörökösöknek egy régi vágya teljesedik be — **Jelmeztet.** Az óbudai hajógyár tisztviselőinek köre ma tartotta meg a Korona-vigadó termeiben fényesen sikerült elite jelmeztelést. A bál védőasszonyai *Szendri* Bélané és *Suppen* Hermanné urasszonyok a legszebb jemezekbe öltözött leánysergeőt kísérve kilenc órakor jelentek meg a pazarul és előkelően díszített bálteremben, amire megkezdődött a tánc. A rendezőség csinos táncrendező kedveskedett a hölgyeknek. A mulatságon küdöségiileg képviselve volt a katonai ruharakár tisztkara *Francisc* Ferenc őrnagy parancsnok, a tengerész-különimény *Lucich* Károly sornalóhadnagy a honvéd élemezési raktár tisztikara *Mauer* mór gondnok vezetője. Képviselve volt még a Dunagyőztes Társaság tárgalmi igazgatója a társaság kaptányai és gépészei stb. A bál vendégeinek sorában ott voltak: *Vészi* József országgyűlési képviselő Szendi Béla hajógyári főnök, *Suppen* Hermann feülyelő Benedek Sándor közizgatási bíró. *Szuzk* Géza a Ganz-gyár főmérnöke s *Sajótyi* Béla tanár.

— **Névmagyarosítás.** *Rajner* Ferenc, a VI. kerületi főorvos a érdemes igazgató a, aki sok éven át volt a fővárosi napislatának kiváló munkatársa, nevét *Rajra* magyarosította.

— **A hábrú és a békeomozgalm.** A *Magán-tisztviselők Ötthonában* e hó 17-ikéu *A hábrú és a békeomozgalm* címen *Fried* H. Alred berlini lapszerkesztő lelovasást tart, amelynek kaposán vetített képekben mutatja be a hábrú borzalmait. A felolvasásra jegyeket díjlanul ad ki a *Magán-tisztviselők Ötthona* lakárai hivata (a Royal-szálló A. szárn).

— **Halszozas.** *Karacsonty* János nyugalmazott törvénytészi bíró nyolcvan éves korában elhunyt *Veszprémben*.

Márkus Henrik vasbutorgyáros tegnap hatvankét éves korában Budapestben meghalt.

— **Erutási jegyző.** *Temesvárról* táviratozzák: *Lozza* Dező temesiklösi jegyző ellen följelentés történt, hogy négy embert a zsandárakkal megkínzóttott. *Kapdebo* alszpan fejelemi vizsgálatot rendelt el és ennek tartamára följegszette hivatalától.

— **Szines litográfia.** A könyves kálmán Részvénytársaság kiadásában megjelenő eredeti szines litográfák gyűteményében most igen érdekes két lap jelent meg az ervik Kann Gyulaé, aki egy hegyvidéki gazdag és élénk színhátsát tárja elénk. Benne a művész egyéni kezezza, a széles egységbe lozó természetelátás és az ennek megfelelő dekoratív kifejezés. Eppen az ellentétet Olgyai Viktor lapja Szürke, szomorú erdréslettel varázsol elénk, a lak ágazataival mesteri megfigyelésben A két műlap ára egyen-

kint 12 korona. díszes keretben 26 korona, megrödelhetők Könyves Káman Magyar Irodalmi Részvénytársulatnál (VI. Nag. mező-utca 37—39.)

— **Tavaszi dívat.** Minden külföld értesítés helyett *Arvay János és Társa* oszárszi és királyi szállítású ezuton értesíti nagybecsű veit, hogy a tavaszi expozíció éppugy az áruszályban (Üdszinti helyiség), mint a ruhaatati és genre-talieur-oszályban (első és második emelet) a mai nappal kezdett vette.

— **A liltomtej.** Az arcbrót föromítja és rózsásá teszi a *Bergmann* féle *liltomtej-szappan*. A bőráx, amelyet ez a szappan tartalmaz, eltávolítja az arcbrót színhátsát zavaró liltokat. Semmi sem alka masabb a szép arszin konzerváására mint a *Bergmann*-féle liltomtej-szappan, amelyet a *Lergmann és társa* cég készít *Drezdában* és *Teschben*. Darabja 50 fillért kapnátó a legtöbb gyógyszerertarban és drogueriában.

— **Vivo- és párbajszerkezől** árjeg zékelt bémentve küld *Tüller* udv. szállítású (Budapest, Váci-utca 35.)

(x) **Aki kertjét szereti, szép virágokat és konyhakerti terményeket akar** az idezése megszükségieit *Mauthner* *Ödön* cs és kir. udvari *magkeser-kedésben*, Budapest, Rotenbiller-u. 33. sz. A cég főarjegyekét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra ingyen küldi.

(x) **Elismert tény**, hogy a *Kerpel-készfenomító* használatban a kezei 3 nap alatt bárszónys-mává és hófehér teszi. Üveg e 90 fillér 4 üveget iranko küld: *Kerpel-gyógytár*, Budapest, Lipót-körút 23.

(x) **Dr. Kovacs** készpasztája három nap alatt minden kezét győzgedde és lehérré varázsol. Egy tündet 120 K. Főraktar: Dr. Kovacs gyógygyára, Budapest Gyár-utca 17.

(x) **Anya és gyermek** Tápláló anyáknak a tejlavasítás előmozdítására most az orvosok nem eléggé a ánhajtak a *Somatose* uty a tejlavasításra, mint gyarapítására, ha ez betegségy keülyeok vagy egyéb zavarok miatt már a ápalás elej-n hanyatlant kezd és erre való jelek, mint e ajás, há- és mell-láda-mak muta koznak. A *Somatose* ez irányban megféleő eredményt mutat.

Gróf Csáky Napoleon merénylete.

— *A Budapesti Napló* tudósítójától. —

Bes. március 12.

Az érdeklődés ma is teljes mértékben gróf Csáky Napoleon miniszteri segéditkár tegnapi merénylete fele fordult. Mig tegnap este még valami titkozatos okot sejtettek az igazalmas eset mögött, ma már az az általános vélemény hogy gróf Csáky *elmezavarban* lötte le *Mravenest* Amatiát, az ismeretlen utazó:ak ismeretlen leteségét. Ez a merénylet volt éppu, úgy látszik, első kísérése örülléségén-k.

Most már elterbe jutnak egyes momentumok, amelyek megerősítik gróf Csáky elmezavarát. A gróiban erős ambició éit, auey azonban betegség természetű volt. Jó anyagi körülményeknek örvendhetett, hir szerint annak idején egymillió koronát örökölt s szép járadékokal ledezhette hazatartását Zárkozottság volt időjelemvonása s elfogatása után egyetlen szót sem lehetett kicsikarni belőle az egyetlen elvilgositás után, hogy kicsoda, hol lakik s hogy va asit meg akart ölni. Később még azt is mondta, hogy magát is meg akarta ölni. Mindenekelőtt azonban a villamoskocsra ült. Mikor aztan a *Radetzky*-hadoz ért, habozás nélkül ráöltötte akire.

Szemtanuk állítása szerint azonban a következőképpen történt a merénylet. A gróf közeledett az asszonyhoz és egy ideg huzamosan az arcába nézett. Mintha csak meg akart volna győződni arról, vajjon ismeri-e a hölgyet. Mások azt figyelték meg hogy az asszony lebi incesöl küseje keutete fel a gróf figyelmét. Az asszonyra látható ag kínosan hatott ez a mustrátás s léptet meggorsvata sietett el. Akkor látták meg, hogy a nyomában lévő ur revolvert vesz ki a zsebéből és gyors egymásutánban ráöltötte az eötte haladó asszonyra. Az első lövés nem tárt, a második már érte, a hatába fúródott Harmadszor is lött a férfi, de ebben a pillanatban egy *Sutonek* nevű lakatolegény odisatiet és ledetni igyekezett az asszonyt. A harmadik golyó az arca mellett süvöltött el, de senkit sem sebesített meg.

A negyedik lövés után *Wasser* Rudolf kereskedőség is ott termelt és a nő vedemere sietett. Mikor aztán ötdödör is el akarta sütni a lövöldöző ur a revolvert, a *Radetzky*-hidnái posztoló rendőr *Oechsel* oda-erkedett, kardot rántott és lapos üstet mert a merénylő jobb karjára. A kunyujtató kar elhanyatlott és a revolver lefelé sült el. A rendőr aztán letartóztatta a grótot aki nem ellenkezett. Urvanaz a rendőr volt, aki csak a minap volt audieno an hogy megköszönje az ezüst érdemkeresztet, amelyivel kitüntették, mert saját élete kockázásával megmentett egy asszonyt a vízbe uasólt

A legjobb és legolcsóbb gyógyszer minden gyomorháj és étvágytalanság ellen. A legtelmesebb borviz. Bövebbet a kutyeczöltség *Baldócson*. (U. p. Szepes-Várnaja.) Budapesti képviselő: VI., Károly-körút 10. Telefon 18—28.

DEÁK-forrás.

Mravenetné, akit két hivatalnok vezetett a mentőkhöz, a rendőrségen ezt mondta el:

— Eppen hazafelé akartam menni, midőn az új aszerni-híd környékén megláttam egy férfit, aki egy villamoskocsiról ugrott le. Ez az ember felém közeledett és mereven rám szegezte a tekintetét, de aztán elment mellettem. Én folytattam utamat az eredeti irányban, míg a férfi a város felé indult. Alig egy-két pillanat múlva erős dörrenést hallottam. Azt hittem, hogy valami explozió történt, de lövésre egyáltalán nem gondoltam. Csak mikor a járőrököl izgatottan hozzám siettek, ijedtem meg nagyon és gyorsabb lépéssel igyekeztem lakásom felé. Egyszerre nagy fájást éreztem hátamban és csak most kezdtem sejtetni, hogy az az ismeretlen ember rám lőtt.

Az áldozat sebesülése nagyon komoly, de nyilván felgyógyul. Az egyik goyó a negyedik borda táján furódott a hátába és a mellben akadott meg. A másik golyó hátulról a bal felső combjába hatolt és a huson keresztül menve, a bőr alatti húzódt meg. Ezt a golyót még este kivették a Rudolf-kórházban, ahova a sebesültet elvitték, s ahol anyja, Szásznyé virrasztott ágyánál.

Gróf Csáky Napoleont éjjel egy óraker a mentők kocsiján vitték a törvényszéki kórház megfigyelőosztályára. Minden ellenkezés nélkül tűrte, hogy elszállítsák. Csak a rendőrgyűnök ment vele s dr. Kraus inspekción orvos. A gróf eleinte semmit sem szót, nem kérdőszózkodott s a hozzá intézett kérdésekre sem felelt, de arczmái szakadatlanul vibráltak. Bal arca meg-megrándult. Csak később akart kiugrani a kocsiból, hogy tá eközödést szerezzen, hogy merre mennek. Mikor megakadályozták ebben, akkor végre még megkérdezte:

— Hová visznek?

— Egy kórházba — felelték neki kurtán.

Hanem ő tudni akarta, melyik kórházba. Mikor azt felelték, hogy egy kórházba, amely a törvényszéki épület és egy másik kórház közelében van, akkor megnyugodott. Ésszerű volt akkor is, mikor a törvényszéki kórház irodájába vitték. Szinte eszméletlenül látszott, s csak a bal arca rángatózott. Aztán, egy betegszobában szállásolták el.

Barátai állítása szerint félkettőtől még a hivatalában volt tegnap. A minisztériumban a legpontosabban teljesítette kötelességeit. Tegnap délelőtt nyomasztó hangulatban volt s mikor társai tanácsot kaptak, hogy kimélie magát, azt felelte, hogy gyógykurát fog használni s Budapestre megy valami hideggyógyintézetbe. A kórházban teljesen apatikus, semmivel sem törődik. A vizsgálat kétségtelenül megállapította hogy sem ő nem ismerte áldozatát, sem az őt, sohasem látták egymást.

Bécsi tudósítónk még a következő további részleteket közli: Gróf Csáky Napoleon György egyelőre az országos törvényszék kórházában marad. Ma gondnokot neveztek ki a szerencsétlen gróf számára dr. Fürst Miksa ügyvéd személyében. A rendőrorvosi látélet nem állapítja meg teljes bizonyossággal, hogy gróf Csáky elmebajos. A gróf ma naphosszant tenyerére támasztva fejét, ült a szobában s nem válaszolt a hozzá intézett kérdésekre.

A király személye körüli minisztériumban, amelynek a gróf tizenegy év óta tisztviselője, nagy a részvétel iránta. Még egy nappal a merénylet előtt gróf Csáky referálta feljebbvalóinak a foyó ügyeket, sőt tegnap délelőtt is jelentést tett a neki kiosztott ügyekről. Csak annyit vettek rajta észre, hogy féltenőden izgatott.

Gróf Csáky György Napoleon 1862-ben Lyonban született és egyetlen fia gróf Csáky Tivadar Károlynak, aki 1894. március 2-ikan Budapestten meghalt és asbeszhi Nagy Mauldnak, aki 1892-ben halt meg. Gróf Csáky fiatalabb éveiben klerikus volt, de később a papi pályát felcserélte a katonai és a közös hadseregben hadnagy lett. Időközben egy millió koronát örökölt, kilépett a hadsereg kötelékéből meg nősült és Franciaországba költözött. Gróf Csáky György ezelőtt több esztendővel feleségül vette csákvári Tipula Irmát, de házasságukat félbontották és az asszony most Magyarországon él. Egyideig szükös viszonyok között élt, mert vagyonát elkötötte, de aztán a családi vagyon felosztásakor 500.000 korona jutott rá, amely után 30.000 korona évráradéka volt. A pénzrel nem tudott banni. Egy németországi útjában h res festmények másolataira rengeteg pénzt költött s egyéb költséges kedvtelése is voltak.

Lakásán, melyet a hatóság lepecsételt, jelentékeny készpénz találtak. Ma délután a törvényszéki orvosok ismét megvizsgálták a grótot, akit legközelebb gyógyintézetbe fognak szállítani.

SZÍNHÁZ, ZENE

** József Ágost főherceg A takarodónál. A takarodó mai előadásának szenzációs vendége volt a Vigszínházban: József Ágost főherceg és felesége Augustaa főhercegnő. A katonai felszégesség bátor hangú drámáját a főhercegi pár egész az utolsó jelenetig végignézte. És ami a legérdekesebb: a felvonások végeztével József Ágost főherceg pályájában előrehajolva tapsolt. Mondani sem kell, hogy a főhercegi elismerés nyomán a közönség körében sok szó esett a német trónörököséről, aki a *Zapfenstreich* berlini előadását végignézvén, Vilmos császárral jutott ellenkezésbe.

** Zenekari hangverseny. Jelentős művészi sikerrel mutatkozott be ma a Magánisztviselők Otthonának szimfonikus zenekara a Royal disztermében rendezett koncertjén. A zenekar precíz összáttékával a legnehezebb feladatokat is mesteri módon oldja meg, amiben a zenekari tagok művészi készségén kívül Kemény Arthur karnagy rutinos vezetésének van része. Mozart g-dur szerenádját, Haydn g-dur szimfóniáját s Kreutzer ouverturáját pompás interpretációval játszotta a zenekar, amelyre méltán lehet büszke a Magánisztviselők Otthona. A hangverseny újszerű vendége volt Szeyer Ilonka, az Operaház művésznője, aki finom színezéssel énekelt a Szveilái borbélyból, majd e nagyhatású számat dalokkal toltotta meg. Kun Emil briliáns gondokajátéka méltóképp illeszkedett bele a nagyszerű hangverseny keretébe.

** Ifj. Ábrányi Emil Kölnben. A kölni új városi színháznál, mely jelenleg *Furschian* Ottó kitűnő igazgatója alatt áll, jövő szeptembertől kezdve megüresedik az első karnagyi állás. A hely betöltésére Nikisch Arthur ajánlatára ifj. Ábrányi Emil szölitotta föl az igazgató, azzal a kötelezettséggel, hogy a fiatal magyar művész március hó folyamán három operát dirigál: Verdítól a Troubadourt, Beethovenól a Fideliót, Wagneról a Tannhäuser vagy a Bolygó hollandit, — legvégül pedig utjonnan betanítja Lakmé, Delibes bájos zenéjű operáját. Ifj. Ábrányi Emil első bemutatkozása március 8-án már megtörtént és határozott, fényes sikerrel járt. A kölni újságok kritikái dicsőítő szavakkal irnak kiavóla hivatottságáról. A *Kölnische Zeitung* ezt írja: „A karnagyi állás jelöltjeként tegnapelőtt Ábrányi ur a Troubadourt dirigálta. Van benne erő és temperámentum. Bizonyágot tett arról, hogy mesterének, Nikisch Arthurnak a tanításai itt termékeny talajra hullottak.“ A *Kölnier Tagblatt* így ír: „A Troubadourt tegnapi előadása debüt-hozott a karnagyi emelvényen. Egy fiatal művész, ifj. Ábrányi Emil vezette az operát. Hogy születésére magyar, nemcsak a neve árulta el, hanem az a temperámentum és az a nagy lendület is, amelylyel a tizes zenét dirigálta. A mellett mindenre kiterjedő figyelmet tanusított és a tempókat élénken, biztosan emelte ki.“ A *Kölnische Volkszeitung* szerint: „A Troubadourt tegnapi előadását ifj. Ábrányi Emil ur, Nikisch tanítványa, aki az itteni operabán próbákpenzen dirigál, nagyon biztosan, lendületesen vezette“.

** Népszínház. Lovik Károly és Szabados Béla operetteje a Népszínházban a következő szereposztással kerül színi:

Ciprián — Ujvári Károly. Pozsgai Máté — Szirmai Imre. Klári — Komlóssy Emma. Hamilkár — Pintér Imre. Choe-Cho — Kiss Mihály. Dsin — Irsai Leó. Szikra — Kovács Mihály. Lili — Harmath Ilona. Kata — Kápolnay Irén. Iris — Szentmiklóssy Irén.

A március 15-iki előadást megelőzőleg *Szirmai Imre* elszavalja *Pukots József Múzeum előtt* című költeményét.

** Boris király. A Király-színház legközelebbi ujdonsága magyar operett lesz, a *Boris király*, melynek szövegét Szöllösi Zsigmond, zenéjét pedig Hegyi Béla írta. A darab derős és romantikus cselekményre igen érdekes környezetben, egy dicsélv államocskában játszák. A fiatal ciril király szerepét Fedák Sári, az előjátékban a kis Halász Ilonka játssza. A többi szerepet Vágó Béla. Ludai Otília, Bánó Irén, Ferenczy Károly, Körmeny János, Torma Zsiga és Erdei Béla játsszák. A darab zenei részét Konti József tanítja be és ő dirigálja is. Az új darab bemutatója e hónap 18-án pénteken lesz. Addig a *Toreador* megy. Kedden, március idusának évtordulóján, a *Toreador* előt Csergő Hugó *Új március* című alkalmi drámái jelenetét adják, amelynek előadásában Vágó Béla, Thury Elemér és Testory Julia vesznek részt.

** Kis Színház. Sziklay Kornél színházat a jövő hét péntekjén, 18-án nyitják meg. A megnyitó-protógot *Heltai Jenő* írta és R. Maróthy Margit asszony, a Magyar Színház művésznője fogja elszaválni. Az első előadás keretében Fedák Sári, Bánó Irén, Szentgyörgyi Lenke, Kormai Ruba, Keleti Juliska, Ráihonyi Ákos, Ferenczy Károly, Bertas Árpád, Tollagi Adolf, Nyárai Antal, Iványi Dezső és Sziklay Kornél lépnek fel. Bemutatóra kerül *Heidelberg* Albert és *Urai Dezső* operetteje, *Endre lovag*, továbbá *Urai Dezső Farkas-*

veremben című színműve. Jegyeket a megnyitó előadásra szerdától kezdve a színház pénztáránál lehet váltani.

** Művészet. A Nőtisztviselők Országos Egyesülete ma este sikerült művésztel rendezett a Vigadóban. A tartalmas és változatos műsor minden egyes pontját freneikus tepsal fogadta a nagyszámú és előkelő közönség. A műsort Bródy Sándornak magas színvonalú előadása nyitotta meg, aztán Major J. Gyula játszotta el zongorán néhány művészi kompozícióját. Nagy sikert aratott Lánó Irén, a Király-Színház tagja, aki briliáns énekével zajos ovációra ragadta a hallgatóságot. A kisasszony Ábrányiné iskolájából került ki és ezt meg is érezi éneke diskrét művészetén. A közönség elhalmozta a tetszés minden jelével.

** Vigszínház. A Vigszínház jövő hetének minden estéjén a *Takarodó* kerül színi. Még alig volt rá eset, hogy komolytárgyu idegen színmű oly áltálon tejszere ta ált volna, mint Beyerlein szenzációs drámája. Minden előadásra zsutolásiig telik meg a nézőér és kiváltképpen a harmadik felvonás hadbíró-sági jelenetének akkora a hatása, hogy a közönség lélegzetét visszafojtva lesi az izgalmas fordulatokat. Március 15-én, a szabadság ünnepen két előadás lesz: délután *Ocskay brigadéros* adják, este pedig a *Takarodó* kerül színi. A műsornak előadását ünnepi nyitány vezeti be. Ezután Gyözö Lajos elmondja *Balla Miklós A szabadság ünnepe*n című költeményét.

** Hangverseny. Hétfőn lesz a X. és ebben a szezonban utolsó finárművészi hangverseny. Közreműködnek a koncerten Kaczer Margit, Scomarini Mária, Tessényi Margit, Bochnisek Gyula és Ney David. Jegyek: Méry Bélánál (Andrássy-ut 12. szám) kaphatók.

** Magyar Színház. A hét minden estéjén és délutáni előadásán is a *hajduk hadnagya* kerül színi a Magyar Színházban. Hétfőn és kedden, a szabadság-ünnepe alkalmából a Magyar Színháznak ez a műsora: I. Ünnepi megnyitó zene. II. Mi a haza? Meződráma. Versét írta: Ábrányi Emil, zenéjét szerzette dr. Horváth Ákos. Zene- és énekkarkísérettel szavalja R. Maróthy Margit asszony. Végül mindkét estén *A hajduk hadnagya* kerül színi.

** Gyermekszínház. Vasárnap hatodszor adják a *Jéghírölő* nagyhatású varázsszert. Csütörtökön lesz az utolsó jótékonycélu előadás ez évadban a Budapesti tanítók árvaalapja javára, mely alkalommal a *Robinson Crusoe* kerül színi. Felelevenítik még a *Hamupipkót*. Az előadás fél 6 óraker kezdődik, jegyek már délelőtt kaphatók.

A Népszínház válsága.

Budapest, március 12.

A Népszínházi bizottság ma a Magyar Híradó után a következő hivatalos kommunikét teszi közzé:

A népszínházi bizottság ma délelőtt és folytatódó délután is ülést tartott Halmos János polgármester elnöklése mellett. A délelőtti ülésen a bizottság, azzal az eshetőséggel szemölva, hogy Porzsolt Kálmán népszínházi igazgató alig lesz képes a kötelezettségeinek eleget tenni, elhatározta, hogy Vidor Pállal az üzem azonnal való fölvétele iránt akként folytat tárgyalást, hogy szerződésükötse számitva, a szerződés-tervezet keáden készen legyen. Az ülésnek az volt a nevezetes mozzanata, hogy egyhangyú vélekedésent nyilvánult meg az, hogy Porzsoltot azonnal el kell mozdítani a Népszínház bérletétől, s ezért bizták meg a polgármestert, Kleh István királyi udvari tanácsost és Heltai Ferenc országgyűlési képviselőt, hogy Vidorral kezdjék meg a szerződésre vonatkozó tárgyalásokat. — A délutáni tanácskozás eredményeként azt a föltételt állította Porzsolt igazgató elé, hogy amennyiben a fővárosi népszínházi alapítványban szemben esedékesse rátt 48.575 korona tartozását március 25-ikének — kednek — délelőtti 11 óráig ki nem fizeti és ugyanaddig a határidőig a személyzetnek március 16-ikan esedékesse való fizetését: 16.000 koronát, tehát összesen 64.575 koronát, a székesfőváros központi pénztárába le nem teszi, akkor a Népszínház bérletétől azonnal elmozdítták.

A bizottság azt is kimondotta, hogy akár eleget tesz Porzsolt Kálmán ennek a fizetésbeli kötelezettségnek, akár nem, azt a kedvezményt, amelyet legutóbb azzal nyújtott, hogy az összes fizetivalokat havi részletekben teljesítheti, hatályon kívül helyezi, aminek az első folyamánya, hogy április 16-ikan egy újabb 36.000 koronás bérösszeg való esedékesse. Ha Porzsolt nem tesz eleget ennek a követelésnek, a bizottság rögtön Vidor Pállal folytat tárgyalásokat a bérlet átvetéle iránt. Az egész kérdésben különben a bizottság március 15-ikére (kedd) déli 12 órára összehívott ülésben fog véglegesen határozni.

Megemlítjük még, hogy csak a tárgyalásnál fömerült alaki nehézségek vitték arra a bizottságot, hogy még háromnap haladékot adjon, hogy ezalatt a jogi helyzet is teljesen tisztázható legyen, ugy hogy kedden déli 12 óráig mindazok a bírósági beadványok is beszerelhetők legyenek, amelyek az ügyre tartoznak.

Ez a határozat Porzsolt egész igazgatói tevékenységének olyan lesújtó kritikája, hogy a bizottság

ilyen egyhangu állásfoglalásának pusztá ténye, ha semmi más katasztrófa nem fenyegetné is, egymagában erkölcsi lehetetlenségéggé teszi a mostani igazgatóra nézve, hogy a Népszínházban megmaradjon...

FŐVÁROS

(*) A fővárosi tanítók nyugdíja. A Budapesti Tanítótestület bizottságot küldött ki, hogy a fővárosi nyugdíjszabályzatot tanulmányozza, s a mutatózó hiányok pótlására javaslatot tegyen.

Nyiltér.

Forman (Chlohrmethylmenthyläster) klinikailag kipróbálva, az orvosok által csodaszépen állítja ellenes szernek jelezte...

VÉRGYÓGYÍTÁS HOMEPATIA.

Ezen új, eredeti gyógymód rendkívül jó sikerrel lesz alkalmazva köszvény, asztma, szív-, vesé-, gyomor-, bél- és hólyagbetegségek, súlyos ideg-, vér- és borbájokban...

Dr. Kovács J. egyet. orvosnak (Homopatia) Budapest, V., Váci-körút 18. szám a. Rendelés naponta 9-11-ig és 3-6-ig.

Dr. SZEGŐ KÁLMÁN szanatóriuma és vizgyógyintézete

szanatóriuma és vizgyógyintézete Abbazsiában, közvetlen a tengerparton, saját szabadtéri úszómedencével...

Schmidl L.-féle Györi csokoládék és finom cukorkák Igazán jó és tiszta hont gyártmányok.

A legkiválóbb orvosi szaktekintélyek használják a ROHITSI „Styria“-forrást idült gége- és légszőhurutnál.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

EGYESÜLETEK

(A Magyar Paedagógiai Társulat) ma délután dr. Finczy Ernő elnöke alatt ülést tartott. Kemény Ferenc reáliskolai igazgató olvasta föl magvas tanulmányát...

gon dalokat énekelt zajos tetszésnyilvánítások közben majd gróf Vay Gábornak szavaltva el erős drámai hatással a II. Rákóczy Ferencről szóló vilézi éneket.

TUDOMÁNY, IRODALOM

Erdély. Ilyen címmel az Erdélyi Kárpát Egyesület közép folyóiratát ad ki Merza Gyula szerkesztésében. A lap legújabb száma is érdekes és változatos tartalommal jelent meg.

TÖRVÉNYSZÉK

A büntetés kimérésének reformja. A Magyar Jogászegylet mai ülésén dr. Baumgarten Izidor koronabírószék helyettes mlyreható tudományos előadást tartott a büntetés kimérésének reformjáról.

Kegyelem a bileki katonáknak. A bileki haditörvényszék a karácsonyi korosmai botrány miatt tizenegy tejmegyei fiút súlyos börtönbüntetéssel sújtott.

A kisenyel mérszálás. Kisenyéből táviratozók: Tegnapp mondott ítéletet a törvényszék a mult évi zsidóellenes zavargások hatodik büntetésében...

Elitelt ügyvéd. Ilyen című minapi közlésünkre vonatkozólag dr. Bányai Sándor ügyvéd, a Henzel Valér és társa cég jogtanácsosa azt a helyreigazítást közli velünk...

TÁVIRATOK

Bremerhaven, március 12. Vilmos császár ma délután elbucsozott Henrik hercegtől és megkezdte földközítengeri utját.

A balkáni helyzet.

Konstatinápoly, március 12. A portának az entente-hatalmak nagykövetségeihez intézett közlése szerint a komitácók a macedóniai vilajetekben alkalmazott néhány külföldi csendőrtisztet meg akarják ölni.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, március 12. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Eladott búza: tiszavidéki 3370 Mm. 77 kg. és 600 mm. 765 kg. Radványról 875 K. 76 kg. 7.90 K.

Berlin, március 12. (Gabonatörszede.) Buza májusra 178.25 marka (10-47 korona), júliusra 179.— marka (10-61 korona).

Berlin, március 12. (Tözsdejelentés.) A tőzsde barátságosabb magatartásban nyílt meg a fondok szilárdasága folytán a párisi piac ama bírere, hogy a francie járadék torgalmát korlátozó intézkedéseket visszavonják.

Berlin, március 12. (Zárlat.) 420/0-os papíráradék —, 40/0-os osztrák aranyáradék 101.30. Előváltási vasut —, Magyar koronajáradék 98.—, Osztrák-magyar államvasut 136.40.

Berlin, március 12. (Zárlat.) 40/0-os magyar aranyáradék —, Magyar koronajáradék —, Osztrák hitelrészvény 231.50, Osztrák-magyar államvasut 136.40.

Páris, március 12. (Zárlat.) Osztrák-magyar Állami vasut —, Új török konzol 80.40. Egyiptomi járadék 105.70. Osztrák Landerbank —, Párisi bankrészvény 134.50.

Frankfurt, március 12. (Zárlat.) 420/0-os papíráradék —, 40/0-os osztrák aranyáradék 101.10, 40/0-os magyar aranyáradék 99.—, Osztrák hitelrészvény 200.80.

Hamburg, március 12. (Zárlat.) 420/0-os ezüstjáradék 100.10, 1880. sorsjegye 151.20. Déli vasut 135.00, Osztrák aranyáradék 101.—, Osztrák hitelrészvény 200.25.

New-York, március 12. (Terménytörsede.) (Zárlat.) Gyapot: New-Yorkban nyelven 16.65 (16.65). Márc. 16.30 (16.16), Juniusra 16.—, 16.75/s New-Oreanusban helyben 15.75 (15.75).

Chicago, március 12. (Terménytörsede.) (Zárlat.) Buza iránzata szilárd. Máj. 96 1/2 (96.—), Jul. 96.—, Aug. 96.—, Szept. 96.—, Okt. 96.—.

A BUDAPESTI NAPLO telefonja.

Szerkesztőség 56-12 Kladóhivatal 54-39

Minden szó egysszeri beiktatása nonpareille betűkből 4 allér. Vas-tagabb betűkből 8 allér.

Szerkesztői telefon-nám: 86-12. Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felelőseket.

Levelezés.

Enyém és egytel-nem! Kártyádat megkaptam és jól esett, hogy gondolás rám. Remélem, hogy arra, a mit írtam...

Tépképesek

Itárs kerestek egy már jól bevezetett, nagy és biztos jövedelmel hozó szabadalmi üzleti vállalkozásba...

Palackbor-

tea, rum- és likör-kereskedés, elegáns berendezés, mely már 5 éve az V. kerület legelőkelőbb pontján áll...

Körsema

helység 46 lakos hában, Remetecsa 36, azaz bérbeadó 18489

Kávécsarnok

csinosan berendezett italmelegítő fővárosban naponta 110 liter tejt kávészóval...

Vendégli helyiség

jelentős jövedélre van benne május elejére kiadó. Bővebb tájékoztatásért...

Körsema

helység 46 lakos hában, Remetecsa 36, azaz bérbeadó 18489

Füszerezlet

Debrecenten elemelt, előkelő berendezésű, jól berendezett helyiség 55.000 forint...

Moosda

izabellánál elismert jöhr-néző régi üzlet, állandóan 4 munkást foglalkoztat...

Körsema

helység 46 lakos hában, Remetecsa 36, azaz bérbeadó 18489

Kávécsarnok

csinosan berendezett italmelegítő fővárosban naponta 110 liter tejt kávészóval...

Vendégli helyiség

jelentős jövedélre van benne május elejére kiadó. Bővebb tájékoztatásért...

Körsema

helység 46 lakos hában, Remetecsa 36, azaz bérbeadó 18489

Füszerezlet

Debrecenten elemelt, előkelő berendezésű, jól berendezett helyiség 55.000 forint...

Vendégli helyiség

jelentős jövedélre van benne május elejére kiadó. Bővebb tájékoztatásért...

Vendégli

regi és soraival közvetlen Kerepesi-ut melletti rendező üzlethez nagy konyhatalom...

Dohányüzlet

helység körül logorformásabb helyén fűtőben berendezés 400 ft bér kényelmes lakással...

Kávécsarnok

csinosan berendezett italmelegítő fővárosban naponta 110 liter tejt kávészóval...

Vendégli helyiség

jelentős jövedélre van benne május elejére kiadó. Bővebb tájékoztatásért...

Körsema

helység 46 lakos hában, Remetecsa 36, azaz bérbeadó 18489

Füszerezlet

Debrecenten elemelt, előkelő berendezésű, jól berendezett helyiség 55.000 forint...

Vendégli helyiség

jelentős jövedélre van benne május elejére kiadó. Bővebb tájékoztatásért...

Vendégli

regi és soraival közvetlen Kerepesi-ut melletti rendező üzlethez nagy konyhatalom...

Dohányüzlet

helység körül logorformásabb helyén fűtőben berendezés 400 ft bér kényelmes lakással...

Kávécsarnok

csinosan berendezett italmelegítő fővárosban naponta 110 liter tejt kávészóval...

Vendégli helyiség

jelentős jövedélre van benne május elejére kiadó. Bővebb tájékoztatásért...

Körsema

helység 46 lakos hában, Remetecsa 36, azaz bérbeadó 18489

Füszerezlet

Debrecenten elemelt, előkelő berendezésű, jól berendezett helyiség 55.000 forint...

Vendégli helyiség

jelentős jövedélre van benne május elejére kiadó. Bővebb tájékoztatásért...

Telek

III. kerületben, 1088 négyezredes területű, közvetlen a Széchenyi-ut melletti nagy konyhatalom...

Butor.

Baroque hálo-zszo, antike obédli díszes kivitelben, minden elől díszes...

Baroque hálo-zszo

Baroque hálo-zszo, antike obédli díszes kivitelben, minden elől díszes...

Baroque hálo-zszo

Baroque hálo-zszo, antike obédli díszes kivitelben, minden elől díszes...

Baroque hálo-zszo

Baroque hálo-zszo, antike obédli díszes kivitelben, minden elől díszes...

Baroque hálo-zszo

Baroque hálo-zszo, antike obédli díszes kivitelben, minden elől díszes...

Baroque hálo-zszo

Baroque hálo-zszo, antike obédli díszes kivitelben, minden elől díszes...

Készpénzkölcsön

legelőkelőbb alapon gyorsan készpénzt kölcsönözünk minden kereskedelmi vállalkozásnak...

Butor.

Baroque hálo-zszo, antike obédli díszes kivitelben, minden elől díszes...

Baroque hálo-zszo

Baroque hálo-zszo, antike obédli díszes kivitelben, minden elől díszes...

Baroque hálo-zszo

Baroque hálo-zszo, antike obédli díszes kivitelben, minden elől díszes...

Baroque hálo-zszo

Baroque hálo-zszo, antike obédli díszes kivitelben, minden elől díszes...

Baroque hálo-zszo

Baroque hálo-zszo, antike obédli díszes kivitelben, minden elől díszes...

Baroque hálo-zszo

Baroque hálo-zszo, antike obédli díszes kivitelben, minden elől díszes...

Készpénzkölcsön

legelőkelőbb alapon gyorsan készpénzt kölcsönözünk minden kereskedelmi vállalkozásnak...

Butor.

Baroque hálo-zszo, antike obédli díszes kivitelben, minden elől díszes...

Baroque hálo-zszo

Baroque hálo-zszo, antike obédli díszes kivitelben, minden elől díszes...

Baroque hálo-zszo

Baroque hálo-zszo, antike obédli díszes kivitelben, minden elől díszes...

Baroque hálo-zszo

Baroque hálo-zszo, antike obédli díszes kivitelben, minden elől díszes...

Baroque hálo-zszo

Baroque hálo-zszo, antike obédli díszes kivitelben, minden elől díszes...

Baroque hálo-zszo

Baroque hálo-zszo, antike obédli díszes kivitelben, minden elől díszes...

REGÉNY

GÖSTA BERLING

SVÉD REGÉNY

Irtja: LAGERLÖF ZELMA

.. Első rész ..

BEVEZETÉS

A pap.

A pap végre ott állott a szőszéken. Az emberek a templomban a fejüket nyújtogatták. Ő volt hát csakugyan! És a prédikáció ezen a vasárnapon mégis-m lesz olyan, mint a múlt és annyi előző vasárnapon.

A pap fiatal volt, magas termetű, nyulánk és sugárzóan szép. Ha sisakot tettek volna a fejére és kardot és vértet aggattak volna rá, pompás modell lehetett volna a legszebb görög szobor számára.

Mély, kék szeme volt, akár egy költőnek és erős, kerek álla, akárcsak valami hadvezérnek. Minden szép, kifejező volt rajta és genialitás és a szellemi élet áradt le róla.

Az emberek a templomban sajtószóval lenyűgözöttnek érezték magukat, amint így megpillantották: Hozzászóltak, hogy tántorító léptekkel lássák kijönni a kóresmából, víg cimborákkal, például a vastag, fehérbajszú Beerencreutz ezredessel és a bikaerejű Bergh kapitánnyal.

Annira nekiadta magát az ivásnak, hogy hetekig nem teljesíthette állása kötelességeit s a községnek panaszt kellett tennie ellene a prépostnál, majd a püspöknél és a pápánál. A püspök most eljött szemlélt tartani a községben. Ott ült a kórusban, mellette az aranykeresztes, körülötte a karlstadti és a szomszéd községek hitványokai.

Semmi kétség, a pap életmódja tulmunt minden határon. Abban az időben — a múlt század huszas éveiben — nem vették olyan zokon az ivást; ez az ember azonban az iszákossága következtében elhanyagolta a teendőit s azon az uton volt, hogy elvesztése az állását.

Ott állott a szőszéken és várakozott, hogy elhangozzék az utolsó énekstrófa.

Es miközben ott állott, arra a biztos tudatra ébredt, hogy az egész templomban, mindenütt csupa ellenség ül előtte. Az urak fenn az elkülönített emelvényen, a parasztek lenn a templom hajójában, a konfi málandók a kórusban, — mind, mind ellenségek. Ellenség játszik az orgonán, ellenség topdaja a futatót. Mindannyian gyűlölték, kezdve a gyermekek, akit karon hoztak a templomba, le egészen a harangzóig, a merev katonáig, aki ott volt a lipsei csatában.

Térdre kellett volna borulnia, hogy az irtalmukért esedezzek.

De csakhamar tompa harag fogta el. Nagyon jól visszaemlékezett rá, hogy milyen volt, amikor egy évvel ezelőtt először ment fel a szőszékre. Akkor feddhetlen ember volt, most pedig ott állott és lenézett arra az aranykeresztes férfiúra, aki azért jött, hogy ítéljen felette.

Mialatt az imát mondotta, a kirak újra meg újra előntette a vér — a harag pirocágja.

Persze hogy ivott, de kikérek volt jóga — arra, hogy ezért megvádolja? Láttá-e valaki a paróchiát, ahol élnek egészen? A fenyőerdő sötétén és barátságatlanul kellet az ablakokig elnyult. A nedvesség csöpögött a fekete padláról és lecsurgott a penészes falon. Hat nem volt-e szüksége a pálinkára, hogy tartsa magában a lelket, amikor az eső, vagy a kavargó hó a törött ablakokon át betört hozzá, ha a rosszul művelt, elhanyagolt föld nem adott elég kenyeret, amivel az éhségtől szabadult volna?

Véleménye szerint éppen olyan pap volt, amelyet megérdemeltek hiszen mindannyian ittak. Mért lett volna hát ő az egyetlen, aki túrtörtesse magát? A férj, aki eltemette a feleségét, a halotti toron itta le magát; az apa, aki gyermekét kereszteltette meg, ennek okáért ivott. A község ivott hazamenet a templomból, úgy hogy a legtöbben mámorosak voltak, amikor hazaértek. Ezeknek egészen jó volt az iszákos pap.

Körutazásain, amikor vékony köpenyében mérföldeket kellett megtenni a befagyott tavakon, amelyeken az összes szelk találkozókat adott, utazásai közben ugyanezeket a tavakon nyílt csónakban, záporban és zivatarban, amikor hóvihárban le kellett szállnia a szánról, hogy utat lapátoljon háznyi magas hóbástyákon át a lova számára, — akkor szerette meg a pálinkát.

Sötétén és nehézkesen mászott egyik nap a másik után. Paraszt és nemes egyformán oda volt bilincselve a föld porához, de este lerázta békóit a szellem, amelyet felszabadított a pálinka. Megjött az ihlet. A szív föllelegedett, az élet

sugárzóvá lett, ének hangzott és rózsák illatoztak. Akkor az ivó délszaki rózsakeríté lett neki. Szőlő és olajbogyó csüngött le a fejéről, márvány-szobrok villantak meg a sötét lombzat között, bőcsek és költők bolyongtak pálmák és platánok alatt.

Nem, ő, a pap ott főtt a szőszéken nagyon jól tudta, hogy az élet az országnak ezen a vidéken elviselhetetlen; az a sok ember mind tudta ezt s most itélkezni akartak fölötte.

Le akarták róla rángatni a talárt, mert részegen jött istenüknek a házába. Hah! ... Hát azt hitték, vagy azt akarták hinni mind ez emberek, hogy más istenük is van a pálinkánál!

Végére ért a bevezető imának és leborult, hogy a Miatyánkba fogjon.

Feszült esend borult a templomra az imádság alatt. Szilárd kézzel hirtelen a talárját összehatórt szalagokhoz kapott a pap. Úgy érezte, mintha az egész község, élén a püspökkel, föléle kuszott hozzá a szőszékre, hogy leszárgassa róla a talárt. Ott térdelt és nem fordult meg, de érezte, hogyan rángatták a szalagokat — és olyan határozottan látta őket, a prépostokat, papokat, egyházaszolgákat, a sekrestyést és az egész községet hosszú sorban, amint teljes erejükkel húzták és cibálták, hogy megkaparintáska a talárt. Es olyan világosan el tudta képzelni, hogy mindazok, akik olyan nagy igyekezettel rángatták most, hogyan bukdaesolnak majd lefelé a lépcsőkön, mihielyt az az öltönydarab engedni fog és hogyan bukk majd fel velők ott lenn az az egész sor ember, aki nem vehetett részt a ráncigálásban és csak egymás kabátjának a szárnyába kapaszkodhatott.

Ezt olyan világosan látta, hogy csaknem hangosan felkacagott. mialatt úgy térdelt ottan, hanem ugyanakkor hideg verejték is jelent meg a homlokán. Mégis csak túlságosan borzasztó volt.

A páln! a miatt legyen ő belőle elvetemedt ember! Elcsapott pap! — Van-e ennél gyálázatosabb valami a világon?

Koldulhat az országúton, részegen fetrenghet az árok szélén, rongyokban járhat, a csavaigók közé állhat — — —

Az imának vége lett. Most kellett megtartania prédikációját. Akkor olyan gondolat tört rá, amely megakasztotta nyelvén a szót. Arra kellett gondolnia, hogy utoljára állhat és hirdetheti ma ott a szőszéken Isten dicséretét és tiszteletét.

Utoljára! ... Ez mélyen megindította a papot. Megfelekedett a pálinkáról és a püspökről. Meg kellett ragadnia az alkalmat, hogy isten tiszteletéről tanuskodjék.

Úgy tetszett neki, mintha a templom padlója mély örvénybe sülyedt volna, mintha a templom tetejét leszedték volna, úgy hogy egyenesen az égbe láthatott. Egyedül állott, egészen egyedül az ő szőszéken s a lelke szárnyát kapott s a szabad ég felé szállott, a hangja erős és hatalmas lett s ő hirdette Isten tiszteletét.

Az ihlet embere volt. Nem törődött az előre kidolgozott prédikációjával, a gondolatok úgy röpdöstek le hozzá, mint egy csapat szelid galamb. Úgy tetszett neki, mintha másvalaki szólott volna, de érezte egyuttal, hogy nincs annál nagyobb dolog a földön és senki fényben és magasasságban frlebb nem juthat, mint ő, amint ott úgy áll és Isten tiszteletét hirdeti.

Mig az ihlet lángyelve ott izzott fölötte, addig beszélt, de amikor elaludt és a tető visszabocsátkozott megint a templomra és a padló a mély örvényből kiemelkedett akkor letérdelt és snt, mert tudatlában volt annak, hogy az élet a legszebb órájával ajándékozta meg őt, s annak immár vége volt.

Az istentisztelet után egyházi gyűlés és vizsgálat következett volna. A püspök megkérdezte, van-e panása a községnek papja ellen.

A pap nem volt többé haragos és dacos, mint a prédikáció előtt. Szégyelte magát és lehajította a fejét. Ő! Hát most találják majd fel azokat a pálinkázókat!

De nem táltak fel! Teljes esőnd volt a hosszú asztal körül a tanácssteremben.

A pap felézett, először szembe a sekrestyés felé — az haligatot; azután az egyházi előjárók, majd a parasztek és a vasbányatulajdonosok felé fordította tekintetét — mindannyian hallgattak. Összeszorították az ajkukat és kissé zavartan az asztalt nézegették.

— Várjak, hogy valamelyik rákezdje — gondolta magában a pap.

Az egyik előjáró a torkát köszörülte.

— Úgy vélem, jó papunk van — mondta.

— Hisz a püspök ur maga is hallotta, milyen szépen prédikál — jegyezte meg a sekrestyés.

A püspök olyasfélélt mondott most, hogy a prédikáció gyakran elmarad.

— Hát hiszen a pap is beteg lehet néha, akár a más emberfia — vélekedett egy paraszt.

A püspök föllelmitte, hogy a községben megbotránkoszást kellett a pap életmódja.

Arra mindannyija mint egy szál ember a védelmére kelt. Hiszen az ő papjuk olyan fiatal

még; ehhez szó sem férhet. Nem, ha úgy prédikálna mindig, mint ezen a vasárnapon, akkor még a püspök urét sem adnák oda.

Nem volt itt sem vádló, sem bíró.

A pap érezte, hogyan dagad a szíve, milyen könnyen árad ereiben a vér. Tehát nem volt már ellenségek között, megnyerte őket, amikor legkevésbé remélte s továbbra is megmaradhat állásában!

A gyűlés után a püspök, a prépostok, a papok és s község kiválóbbjai ott ebédelték a paróchián. Egy szomszédos papnak a felesége vállalta el a háziasszonyi tisztet, mert a pap ötlen volt. Mindent ellátott kitűnően s a papot első-sorban az lepte meg, hogy a paróchia alapján véve nem is olyan barátságatlan. A hosszú asztal, amelyet künn állítottak fel a fenyőfák alatt, ünnepiesen pompázott a fehér terítőjével, a fehér és kék porcelánedényekkel, poharakkal és a művésziösen összerakott asztalkendőkkel. A bejáratnál két nyírfát ültettek el, a pivart borokafenyő-gyalakkal szórta tele, a tetőgerendáit virágkoszorú lógott fel, az összes szobákban cselepvirágokat helyeztek el, a dohos szövet kizavarták s a zöldes üvegtáblák derűsen csillogtak a napfényben.

A pap a szíve mélyéig boldog volt, s megfogadta, hogy soha nem iszik többé.

Az asztal körül mindenütt csak vidám arcok ragyogtak. Boldogok voltak azok, akik az imént nagylelkűen a megbosszátás erényét gyakorolták és boldogok voltak a papok és prépostok, mert a botrányt szerencsésen el erődék.

A jó püspök föllelmitte a poharát és azt mondta, hogy nehéz szívvel indult erre az utjára, mert rossz hírek jutottak a tüéhez. Ura kelt azzal a tudattal, hogy Saulust talál és ime a Saulusból már Paulus lett, aki többet fog dolgozni, mint a többiek. És a szent férfiú tovább beszélt azokról a dus javokról, amelyek az ő fiatal testvérüknek osztályrészül jutott és magasztalta őket. Ne legyen fennhéjázó, hanem tisztelet meg összes erőt vigyázzon magára, mint ahhoz illik, aki olyan különösen nehéz és drága terhet visel a vállán.

A pap nem itta le magát ezen az ebéden, de mámoros, az volt azért. A váratlan nagy szerencse a fejébe szállt. Az ég megengedte hogy lán-goljon felette az inlet tűznyeive és az emberek szeretetüket adták neki. A vér még lázasabbban és hevesebben pezsgett ereiben, amikor beesteledett és a vendégek magára hanyták. Késő éjszakaiig ült ott a szobájában és engedte beáradni nyitott ablakán az éjeli levegőt, hogy lehűsse boldogságának a látat, ezt az ujjongó nyugtalan-ságot, amely nem hagyta aludni.

Akkor egy hang hallatszott:

— Ébren vagy, papom?

Es a gyöpes térségen egy ember közeledett a házhoz. A pap kinézett és ráismert Bergh Keresztélyre, az erős kapitányra, egyik hűséges korbelycimborájára. Hazátlan, csavargó ember volt ez a Keresztély kapitány, termetre és testiere óriás, hatalmas, mint valami hegy és néma, mint egy hegyi szellem.

— Persze hogy ébren vagyok, kapitány — felelte a pap. — Hat azt hiszed, olyan éjszaka ez, amelyen aludni lehet?

Keresztély kapitány pedig ugyan különös dolgokat mondott el neki. Sejtette, megértette az óriás, hogy a pap félni fog ezental az ivástól. Es soha nyugta nem lesz ezektől a papoktól, akik itt voltak most és minden pillanatban újra jehetnek, hogy róla, ha régi bűnébe visszaesik, a talárt lerángassák.

Nos hát Keresztély kapitány az ő erős hangjával beleszólt s úgy intézte a dolgot, hogy ide ugyan sem pap, sem prépost, sem püspök többé vissza nem jön. Ezental a pap az ő cimboráival együtt bizavást annyit ihatik, amennyit csak akar, mert a kapitány hőstettet vitt véghez.

Mikor a püspök és a három pap beszállt a fedett kocsiába és az ajtókat rájuk zárták, akkor a kapitány felült a bakra és egy-két mérföldnyire elvitte őket a nyári éjszakában. Es éreztette velük, hogy mit tesz az, amikor valakinek az életét a kezünkben tartjuk. Hagyta, hogy a lovak vág-tatva rohanjanak. Ez volt a büntetésük, amiért nem nézték jó szemmel, hogy egy becsületes ember egy kis mámorot igyon magába.

De azt hiszik talán, hogy az országúton maradt? Azt hiszik, hogy sokat teketóriázoit, s össze-vissza nem rázatta őket alaposan? Arkon-bokron hajtatott, vágatva rohantak le a lovak a lejtőkön, belevitte őket a tavakba, úgy, hogy a víz a kerekék fölé csapott, s meredélyeknek be-csátotta a fogatot, hogy a lovak kifeszítették a mellő lábukat és úgy csuszta lefelé. Es a püspök és a papok egész idő alatt sápadtan ütek benn a kocsiában és imádkáztak mormoltak. Ilyen gonosz utat őt még át nem éltek.

Es el lehet képzelni, milyen állapotban voltak, amikor megérkeztek Rissátában, a fogadóba elevenen ugyan, de remegve, mint a kocsonya.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

A Dunagőzhajózási Társaság igazgató-tanácsa ma ülést tartott, amelyen előterjesztették az 1903-ik évi zárszámadást. A tiszta nyereség 2 298 423 66 korona (az előző évi 1 725 337 02 koronával szemben) és az 1902. évi 810 663 81 korona, nyereségátvitelt (az előző évi 880 084 84 koronával szemben) hozzáadva 2 609 087 korona, az összfölösleg s így 1902. évvel szemben 503 615 61 korona javulást állított be. Az igazgató-tanács elhatározta, hogy a cs. és kir. államkormányának az egyezmény értelmében 244.763 55 koronát visszafizet (az előző évi 258.908 05 koronával szemben) és a közgyűlésnek részvényenként 38 korona osztalék (az előző évi 32 korona azaz 1 536.000— koronával szemben) összesen 1 824.000— korona kifizetését valamint a 440.329 92 korona maradéknak új számlára való átvitelét hozza javaslatba.

Hajózás. A Dunagőzhajózási Társaság közli hogy személyszállító hajóinak 1904. évi tavaszi menetrendje a következőképpen lép életbe: Pozsony—Bécs között naponként; első menet Bécsből Pozsonyba március 19-én, Pozsonyból Bécsbe március 20-án. Budapest—Mohács között naponként; első menet Budapestről március 14-én, Mohácsról Budapestre március 15-én. Budapest—Orsova (Galac) között hetenként háromszor; első menet Orsovára: Budapestről március 22-én, Zimonyból március 23-án, Belgrádból március 24-ikén; Budapestre: Orsováról és Belgrádból március 25-ikén, Zimonyból március 26-ikén. Szeged—Zimony hetenként háromszor; első menet Zimonyból Szegedre március 18-án, Szegedről Zimonyba március 20-án. A személyszállító hajózatok (hetenként háromszor) Orsova—T. Szeverin—Galac között, továbbá Saba—Belgrad—Dubrovnik és Galac—Tulcea között már megkezdődtek. A budapest—bécsi személyszállító hajózatokat megkezdését külön fogja a társaság közlőeteni.

Sertés konzumvásárlási jelentés. (A székessövárosi sertésvásár és közvagyonintézősége.) Március 11-én. Főhívatás összege 564 darab sertés, 115 darab süldő. Előző napi eladatlan maradvány 104 darab sertés 8 darab südő, összesen 679 darab sertés, 123 darab südő. Eladatott 617 darab sertés 108 darab südő. Eladatlan maradvány 62 darab sertés, 15 darab südő. A vásár irányzata énk. Az árak szilárdak. Következő árak jegyzetelték: Zsirtsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammra felül 95—100 fillér, II. rendű 280—350 kilogrammra 96—98 fillér, III. rendű selejtet 96—98 fillér, kanló — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammra felül 98—106 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammra 96—104 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogrammra 86—96 fillérig, südő — fillérig, malac — fillérig. Husserítés: nehéz 300 kilogrammra felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogrammra 86—96 fillérig südő 92—100 fillérig, malac 40 kilogrammra — fillér. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként elősúlyban érendők.

Bécsi vágómarhavásár. Március 12. (Saját tudósítók telefonjelentése.) A st-marci központi vásárosokban ma megtartott vesztgári vágómarhavásárra tehatott — darab magyar — darab galiciai, — darab bukovinai, 270 darab németországi szarvasmarha.

Jegyzékek: kilogrammonként elősúlyban, magyar hizőőkör I. rendű minőségű 68—72 fillér, kiv. — fillér, II. minőségű — 77 fillér, kiv. — f., III. minőségű — f., galiciai hizőőkör I. minőségű — fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű — fillér, III. minőségű — fillér; német hizőőkör I. minőségű 86—87 f., kivételesen — f., II. minőségű 6—76 f., III. minőségű — fillér. Legelő ökor — fillér, paraszt ökor — fillér, levágott ökor — fillér. Bika 60.—70.—K., kivételesen — korona, tehén 68—70 korona, bivaly — korona. 100 kilogrammonként, a fogyasztási adóval együtt.

Liszt. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A gabonapac e heti lánnya irányza a következőben utabb kötések a szállítéletben nem igen fordultak elő, ellenben a használatokkal melyek még mindig nagymérvűek Egyes fajtákban teljesen készlet nélkül alának malmaink ugy, hogy némely matom kénytelen volt bevétőlő listet visszavásárolni.

Korpa iránt különösen erős az érdeklődés és a gyártott mennyiségek azonnal elhelyezést találnak. Mai átlagos árak 50 kilogrammonként, zsákostól, Budapestben szállítva.

Table with 6 columns: Szám, 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6. Rows: Ár kor. 14., 13.50, 12.90, 12.30, 12., 11.80, 11.10; 7, 7 1/2, 8; 10.20, 9.80, 9.50; Finom korpa: Goromba korpa; Ár: korona 4.20; Dara: AB C; 14.50, 13.80

Szeszűlet. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A látható készletek Magyarországon a második termelési negyed végén, vagyis február 29-én 240 000 hektoliterre tehető, az emelkedés a múlt negyedhez képest körülbelül 86 000 hektoliter. Ezen többlet kizárólag a nagyobb terme éssel függ össze, mely a tél hónapokban évente előfordul, tehát semmiképp sem

irható az ideí rendkívüli év rovására. Halatszék különben hogy a szesztermelés az év hátralevő hat hónapjában is nagy mérvet fog ölteni, különösen exkontingens szeszben, mely cikket kivételi előkora még mindig keresnek. Tavaly Magyarország kerok 100 000 hektoliter exkontingent termelt, a szükséglet 121 603 hektoliter volt, az ideí szükséglet 165 000 hektoliterre tehető, amelyvel szemben 175 000 hektoliternyi termelés várható. Mai jegyzések: nyersszeszért finomított részére 44 1/2—45 1/2, finomított szeszért nagybán 149 1/2—150.—, kicsiben 151.—152.—, denaturált szeszért nagybán 42 1/2—43.—, kicsiben 43 1/2—44.— hordó nélkül, helyben.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, március 12.

Kellemesebb hangulat mellett 30.000 métermázsa buza került a forgalomba, néhány fillérrel magasabb árakon.

Rozsban és tengeriben nyugodt volt az irányzat. Zab és takarmányárpa jegyzése változatlan maradt.

Eladatok:

Buza. Tiszavideki: 100 mm. 80 k. 8 K. 90 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 87 1/2 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 82 1/2 f., 750 mm. 79 k. 8 K. 82 1/2 f., 600 mm. 79 k. 8 K. 82 1/2 f., 11200 mm. 79 k. 8 K. 87 1/2 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 82 1/2 f., 1620 mm. 78 k. 8 K. 80 f., 1400 mm. 78 k. 8 K. 82 1/2 f., 600 mm. 78 k. 8 K. 72 1/2 f.

H.-M.-Vásárhelyi: 1600 mm. 80 k. 8 K. 91 1/2 f. Fejérmegyet: 15400 mm. 75 k. 8 K. 80 f. Pestmegyevidéki: 500 mm. 79 k. 8 K. 65 f., 500 mm. 79 k. 8 K. 62 1/2 f., 280 mm. 78 k. 8 K. 70 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 57 1/2 f., 150 mm. 77 k. 8 K. 55 fillér.

Máros: 5000 mm. 78 k. 8 K. 68 1/2 f. Palánkai: 3000 mm. 76 k. 8 K. 40 f. Zimonyi: 2450 mm. 76 k. 8 K. 25 f. Raktáraru: 1000 mm. 78 k. 8 K. 62 1/2 f., Szebeni: 7000 mm. 76 k. 7 K. 87 1/2 f. Mna három hónapra. Rossz: 500 mm. 6 K. 52 1/2 f., 1000 mm. 6 K. 50 f., 100 mm. 6 K. 50 f. paritásra. Árpa: 100 mm. 5 K. 60 f. paritásra. Zab: 100 mm. 6 K. — f., 100 mm. 5 K. 90 f., 100 mm. 5 K. 80 f. paritásra. Tengeri: 800 mm. 5 K. 35 f., paritásra.

Készpénzesítés mellett. A kászár hivatalos jegyzése a budapesti ár-és értéktözsde szökseál szerint készpénzben és kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként 50 kilogrammonként.

Table with 3 columns: B u z a, Kilós, Kilogramm ára. Rows: Tiszavideki, Fejérmegyei, Bányási, Bécsből, Szeben, Szerb

Table with 3 columns: Egyéb gabonafajták, Kilós, Kilogramm ára. Rows: Rozs, Árpa, Kukorica, Zab, Tengeri, Repce

A határidőszlet folyamán a következő kölések történtek:

Table with 2 columns: Termék, Ár. Rows: Áprilisi buza 1904., Októberi buza 1904., Áprilisi rozs 1904., Októberi rozs 1904., Májusi tengeri 1904., Júliusi tengeri 1904., Áprilisi zab 1904., Októberi zab 1904.

Dél égy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with 2 columns: Termék, Ár. Rows: Áprilisi buza 1904., Októberi buza 1904., Áprilisi rozs 1904., Októberi rozs 1904., Májusi tengeri 1904., Júliusi tengeri 1904., Áprilisi zab 1904., Októberi zab 1904., Repce augusztusra

Table with 2 columns: Termék, Ár. Rows: Délután fél 5 órákor zárul; Áprilisi buza 1904., Októberi buza 1904., Áprilisi rozs 1904., Októberi rozs 1904., Áprilisi zab 1904., Májusi tengeri 1904., Júliusi tengeri 1904., Augusztusi repce 1904.

A budapesti értéktözsde.

Változatlan külföldi jegyzésekre tartott irányzattal nyílt meg a mai tőzsde és esendes forgalom mellett az árak nem igen változtak. A mai medio prolongáció gyors és sima lefolyást volt és olező elintézt nyert. Délben magasabb berlini jegyzésekre kedvezőbb lett a hangulat, a forgalom azonban szék keretek között mozgott. Valuta és éroáru szilárdabb.

A helyi értékek piacán kedvező volt a hangulat. Salgótarjáni közszénbánya, Kereskedelmi bank, Drasche és Ujlaki téglárésztvények felé fordult az érdeklődés és az árak emelkedtek.

Értéktözsde: Osztrák Hitelrészvény 637.25—637.25 —637.25. Magyar Hitelrészvény 762.50—763.—763.75. 4% koronajáradék 97.92—97.92. Magyar leszámítolóbank 453.—453.—453.—. Jelzálogbank 514 50—514.50. Rimamurányi vasmű 469.50—470.—470.—. Osztrák-magyar államvasut 635.50—635.50—635.50. Városi villa-mos vasut 319.—319.—319.—. Közúti vaspálya-társaság 585.—585.—585.— korona.

A déli tőzsdén zárultak: Osztrák Hitelrészvény 633.50. Magyar Hitelrészvény 766.—. 4% koronajáradék 97.92. Leszámlítolóbank 453.—. Jelzálogbank 514.50. Rimamurányi vasmű 470.—. Osztrák-magyar államvasut 636.—. Városi villamos vasut 319.—. Budapesti közúti vaspálya 585.—. Salgótarjáni 540.— korona. 1/4 órákor zárul: Osztrák Hitelrészvény 632.50. Magyar hitelbank részvény 757.50. Leszámlítolóbank részvény 454.50. Rimamurányi vasmű részvény 471.—. Osztrák-magyar államvasuti részvény 637.75. Közúti vasut részvény 564.50. Városi villamos vasut részvény 321.— korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Table with 3 columns: Államadósság, Pénz Áru, Pénz Áru. Rows: Magyar államadósság, Arany, 50 aranyfrón, Arany, 1000 márc, Koronajáradék, Koronaj. ult. márc, Koronaj. 3/4%...

Table with 3 columns: Magyar államadósság, Pénz Áru, Pénz Áru. Rows: Koronaj. máj.—nov., Papír. feb.—aug.—, Értékj. áradék

Table with 3 columns: Idegen államadósságok, Pénz Áru, Pénz Áru. Rows: Boszniai áll. kölcs., Bolgár államvasuti jelzálogkölcsön

Table with 3 columns: Egyéb nyilvános kölcsönök, Pénz Áru, Pénz Áru. Rows: Budapest főr. 1897., 4% kölécs.

Bankok.

Table with 3 columns: Bank, Pénz Áru, Pénz Áru. Rows: Angol-osztrák bank, Budapesti bank, Első magyar iparbank, Pénzügyi bank, Hazai bank részvény-társaság, Hermes m. áll. váltóközlő r.t., Horvát orsz. jelzálogbank, Magyar állami bank, Pesti magyar közrendelői bank, Ungvári bank, Ugyanaz márc.mécl., M. agr. és járadék, Magyar jelzálogkölcsönbank, Ugyanaz márc.mécl.

Malmok.

Table with 3 columns: Malmok, Pénz Áru, Pénz Áru. Rows: Concordia-malom, Első tpesti-malom, Malmok és sütők, Luja-malom, Victoria-malom

Bányák és téglagyárak.

Table with 3 columns: Bányák és téglagyárak, Pénz Áru, Pénz Áru. Rows: Bpest-szentlőrinc téglagyár r.t., Egyesült téglagyár és cement-gyár, Eszék-magyarországi közszénbánya, Felsőmagyarországi bányák és kohóüzem, István téglagyár részv. társ., Kis-Székes gránit-részvény-társaság, Közbánya gránitgyár társaság

Takarékpénztárak.

Table with 3 columns: Takarékpénztárak, Pénz Áru, Pénz Áru. Rows: Bolvárosi takarékpénztár r.t., Budapest H. l. kerületi takarékpénztár, Budapest-Erzsébetvárosi takarékpénztár, Bpesti tők. és orsz. zálogk. r.t.

Advertisement for Hecht Bank. Text: Ki a fenti értékek iránt érdeklődik, forduljon személyesen vagy levélben hozzánk, hol kimerítő felvilágosítással ingyen szolgálunk. — Ugyanott ezeknek vétele és eladása szigorú napiárfolyamon eszközöltetik. HECHT BANKHÁZ részvény-társaság Budapest. Ferenciek-tere 6. FIÓK: Erzsébet-kört 32. sz.

Közlékedési vállalatok részvényei.

Table listing shares of telegraph and postal companies with columns for company name and price.

Könyvnyomdai részvények.

Table listing shares of printing houses like Athenaeum and Franklin-Társulat.

Külföldi vállalatok részvényei.

Table listing foreign shares such as Hungarian Railway and various bank shares.

Sorsjegyek.

Table listing lottery tickets (sorsjegyek) with columns for type and price.

Biztosító-társaságok.

Table listing insurance companies like Bécsi biztosító and their financial data.

Vasmű- és gépgyár-részvények.

Table listing shares of iron works and machine factories.

Pénznekem.

Table listing gold and silver coins and their values.

Váltóárfolyamok.

Table listing exchange rates for various currencies like London, New-York, and Rome.

A budapesti terményüzde.

Text describing the grain market and listing prices for various types of wheat and flour.

A bécsi értéktőzsde.

Text reporting on the Vienna stock exchange, mentioning market activity and price movements.

A déli tőzsdén.

Text reporting on the Budapest stock exchange, discussing market trends and specific share prices.

gos emelkedését jelentette. Prágai vasmű 1895. Brüxi Kőszén 640. A magánkamatláb 2 1/2-3%.

Bécs, március 12. (Magyar érdekek zárlata) 4 1/2-5-ös aranyáradek 117,70. Lizaai és szegedi kölcgönsorsjegy 104,50. Magyar vasuti központi elzárásban... Magyar keleti vasuti állami kötvény... Magyar eszmabiztosító- és pénzváltóbank 457... Rimauzvári vasműrészvény 468,50. Magyar koronajáradek 97,90. 4 1/2-ös Magyar földterem. kötvény 98,05. Magyar hitelbank részvény 756... Magyar nyerevény kölcgönsorsjegy 207... Kassa-ócebergyi vasuti részvény... Magyar keresk. bank 2740... Magyar kukorica 1540. Magyar Zöldalga bank... Adria... Az iránzat szilárd.

Bécs, március 12. (Osztrák érdekek zárlata) 4 1/2-5-ös papírjáradek 97,75. 4 1/2-ös osztr. aranyáradek 119... 1890-ös sorsjegy 151,50. Osztrák hitelsorsjegy 461... Angol-osztrák bank 278,50. Bécsi bankjegyek 508,50. Osztrák-magyar bank 1667... Déli vasút 77,50. Dunagőzhajózási részvény 846... Dobánvárosi részvény... Cassariai és királyi arany 11,34. Németbank váltók 117,57. 4 1/2-ös osztr. j. arany 99,55... Osztrák koronajáradek 99,55. 1864-k sorsjegy 251,50. Osztrák hitelsorsjegy részvény 678... Unonabai 617... Osztrák Lánctérlek 420,50... Osztrák-magyar államvasút 636... Kihárványi vasút 400... Alpaia bányarészvény 408... 20 frank. arany 19,08. Londoni váltóár 240,25. Bécsi irau way Litt B... Bécs: Irarway Litt A... Lapot köb 293... Osztrák Lloyd... Török sorsjegyek... Az iránzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Március 12. A sertésüzlet iránzata: szilárd. A) Hízósertés (ar. i. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehez (pártonk 400 kilogramm felüli súlyban 118-120 fillér. Öreg közep (pártonk 300-340 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. Fintai nehez (pártonk 320 kilogramm felüli súlyban) 124-125 fillér. Fintai közep (pártonk 251-300 kilogramm terjedő súlyban) 123-124 fillér. Fintai könnyű (pártonk 260 kilogramm terjedő súlyban) 124-125 fillér. II. Magyar sertésüzlet: Nehez (pártonk 280 kilogramm felüli súlyban) — fillér. Közep (pártonk 240-280 kilogramm súlyban) — fillér. Könnyű (pártonk 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. III. Romániai: Nehez (pártonk 320 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. Közep (pártonk 260-320 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. Könnyű (pártonk 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. IV. Romániai sertésüzlet (Stachl): Nehez (pártonk 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. Könnyű (pártonk 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. V. Szerbiai: Nehez (pártonk 280 kilogramm felüli súlyban) 124-125 fillér. Közep (pártonk 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 123-124 fillér. Könnyű (pártonk 240 kilogramm terjedő súlyban) 120-122 fillér.

Sertésüzlet szám 1904. március 9. napján volt készlet 19.015 darab. — 1904. március 11. napján felmartaftolt 847 darab. — 1904. március 10. napján elszállításra 464 darab, 1904. március hó 12. napjára maradt készletben 19.398 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Március 12. —

Kinevezések. A es. és kir. közös külügyminiszter Biltner Lajos bölcsészettudor, fogalmazó nyelvszaktudor a es. és kir. házi, udvari és állami levéltárban második tájékoztató, — a vallás- és közoktatásiügyi magyar kir. miniszter Dr. Papp Domokos kir. törvényszéki elnököt a dévai állami tanítóképzőintézet igazgatójának rendes tagjává kinevezte. Athéneszek. A vallás- és közoktatásiügyi magyar kir. miniszter Zaboray János zavaditait és Teressy József mihálki állami elemi iskolai tanítókat közösen athéneszek. Nemmagyarországi. Unzeitz József pozsonyi lakos, valamint kiskori gyermekeit: Vilmos, Nándor és Matid család névnek Váira, Fried Sándor budapesti lakos, valamint kiskori gyermekeit: Deszö és Ferenc Forgács, Burubaj András zsabolyai lakos Barabásra, Kohn Jakab nagyváradi lakos Kovácsra, Oesterreicher Salamon és Manó germháyi falvai lakos Erdőse, Rátzesberg r. Károly Szabadkán állomások 6-ik hónap végén gyalogzóredbeli törzsmester Radnaira, Zubanovics Béla mohácsi kir. telekönnyvezető Zalaira, kiskori Glöck Jenő, és Reszö mohácsi lakosok Polýara, Schwarz Simon budapesti lakos, valamint kiskori Bóza leánya Székelyre kért átváltóztatását a b-lygy miniszter megengedte. Pályázatok. Esztergom városnál kórházi segédorvosi állásra április hó 2-ig, — a rimaszombati pénzügyigazgatóságnál iradvezetői állásra 2 hét alatt, — a hatszegi járásbírói ságnál járásbírói állásra két hét alatt, — az abrúdbányai adóhivatalnál adótitási állásra 14 nap alatt adandók be a kérvények.

Napirend.

Napló: Vasárnap, március 13. — Római katolikus: Laetare. — Protestáns: Roderig. — Görög-ország: (február 29.) Nagyboldog. — Zsidó: Adar 26. — Nap két: 6 óra 3 percek. — Nyugszik: 5 óra 44 percek. — Hold két: 4 óra 5 percek reggel. — Nyugszik: 2 óra 14 percek délután. A pénzügyminiszter tegnap délelőtt 11 órakor. Könyves Kalmán-társaság képviselőtársa Nagymező-utca 37. szám. Megtekinthető egész nap díjtalanul. Nemzeti Múzeum. Az összes társak nyitva vannak 9 órától 12 óráig. Földtani intézet múzeuma (Stefánia-ut. 14.) nyitva délelőtt 10-1 óráig. Belépődíj 1 K. Kereskedelmi Múzeum a Városligetben délelőtt 8 órától 2 óráig. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 4-ig. Akadémiai könyvtár nyitva 3-7-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9-12 óráig és délután 3-8 óráig. A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemere-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig. A jogtudományi könyvtár a rendezés ideje alatt zárva. Az aquinói ásatások és múzeum. Megtekinthető egész nap III. ker. O-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut. helyi érdekű vasút a Pálffy-térről. Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Sölyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig. Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakosztály, tudakozó-csatlálya és keleti mintatára V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történeti

gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az iparfejlesztés arisztokratái is részt vesznek) a városi iparcsarnokban (vasár és ünneppnapokon is) nyitva délelőtt 9 órától 2 óráig és délután fél 3 órától fél 6 óráig. A szilárdi kirendeltségek kétszinti ügyeletvezetői (Magyar kereskedelmi részvény-társaság V. Váci-körút 32. szám alatt.

UTMUTATO.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Bevezetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Benke Gyula. Központ: VI. Andrássy-í. 5. Magy. kir. szah. osztály-sorsjegyek felvásárlás helye: IV. Ferenciek-tere 4. Kéz-zálogüzletek: IV. Karoly-körút 18.; IV. Ferenciek-tere 4. Irány-utca sarok: VII. Krály-utca 57.; VIII. József-körút 2. Ujútút 6. sz.

Első Bécsi kiházasítási Egylet m. sz. gyermek- és életbiztosító intézet Budapest, VI. ker. Teréz-körút 40-42. Alapítva 1863. Logónyelvűebb díjtáblázatok gyermek- és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. Tartalék: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány: 46.000.000 korona.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése.

— Március 12. —

Table with columns: Allomások, Ma reggel 7h, Előző 24 órai, Hőmér. állás. Lists various weather stations and their data.

Jelöl magyarázata: K. = kelet, Ny. = nyugat, D. = dél, É. = észak. A felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, 5 = eső, 6 = hó, 7 = köd, 8 = zivatar.

Hazánk északnyugati részén a hőmérséklet jelentősen alacsonyabb, míg egyelőre még tartozott. Ezek és többnyire mennyiségben számos helyen előfordultak. Zágrábról zivatar jelentetlek.

A régi oroszországi maximum elvonulóban van, míg nyugatról új maximum nyomul a kontinensre. A genai öböl fölött depresszió mutatkozik.

Európaon a hőmérséklet általában alacsony és az idő déli és nyugati Európa kivételével többé-kevésbé esapadékos. Kiállítás: Változókönyv hűvös idő várható, helyenkint főleg délen esapadékkal.

Vizállás.

Table showing water levels (Vizállás) for various locations like Zinn, Duna, Buda, etc., with columns for date and level.

Színházak, szórakozó helyek.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1904. március hó 13-án.
Délután 2 1/2 órákor mérekkelt helyárakkal:

A vándorlegény.

Nagy operett 3 felvonásban. Irák West és Schnitzler. Ford. Faragó Jenő. Zenéjét szerző Eysler Odón.

Fülpő herceg	Rusznák	Csepő	Kiss M.
Lola hercegnő	Harmath	Libuska	Krecsányi
Nikél	Dehli	Apró	Ujvári
Oleander	Láng	Roszkotó	Nagy V.
Straubinger	Kovács	Kancsos	Irsai
Oculi	Ródei Sz.	Bonifác	Pázmán

Este:

A kis császár.

Regényes daljáték 3 felvonásban. Irta Pásztor Árpád. Zenéjét szerzte Stoll Károly.

X. Károly	Szirmai	Sose	Ródei
Clarisse	Hegy	Pierre	Raskó
D'Courseilles	Pázmán	Jovita	Harmath
Giutry apó	Ujvári	Udvari vadász	Bálint
Roccut	Komlósi	Követ	Dehli
Micheline	Siponé	Egy munkás	Kiss M.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

NAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1904. március hó 13-án.

Délután 3 órákor mérekkelt helyárakkal:

Tavas.

Nagy operett 3 felvonásban. Duvall és James után írta Lindau és Wilheim. Fordította Mérei Adolf. Zenéjét szerzte Strauss József.

Csapó Gusztáv	B. Szabó	Szalóki báró	Gömöri
Margit	Keleti I.	A báróné	Kornai
Hollós	Iványi	Gál Feri	Ráthonyi
Cecilia	Iványiné	Anna	Szentgyörgyi
Ernő	Farkas	Mayer	Girótn
Berta	Szabó E. Náci,	pinóer	Sziklai

Este:

A hajduk hadja.

Operett 3 felvonásban. Irta Rajna Ferenc. Zenéjét szerzte Czobor Károly.

Blanchefort	B. Szabó	Hájas András	Fonyéri
Balaith	Farkas	Baronina	Tomcsányi
Kressenbronn	Marion	Gaston	Szentgyörgyi
Vivenot	Giróth	Scherffenberg	Dénes
Bischoffshofen	Heltai	Szépcsik	Sziklai
Boronay Imre	Ráthonyi	Albútera	Iványi

Kezdeté 7 1/2 órákor.

KIRÁLY-SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1904. március hó 13-án.

Délután 3 órákor mérekkelt helyárakkal:

Makrancos hölgyek.

Operett 2 felv. Irta Boiten Baekers, fordították Molnár F. és Faragó J. Zenéjét szerz. Lincke Pál.

Themisztokles	Ferenczy	Poliox	Verő
Lysistrata	Fedák	Leonidasz	Tauiry
Bachis	Hidvéghy	Nulpiosz	Papp
Chryszisz	Bánó	Amor	Szentgyörgyi
Plautiasz	Torma	Paulina	Csatay
Nikiasz	Oláh	Chloe	Hidvéghy

Este:

A torador.

Operett 2 felvonásban. Irta James Tanner és Adrian Ross. Fordította Laitzok Andor. Zenéjét szerzte Ivan Caryll és Lionel Monkton.

Don Panza	Körmeny	Sammi Gigg	Ferenczy
Augustus	Szomori	Rinaldó	Csiszér
Archibald	Papp	Karmester	Gabányi
Karajó	Torma	Dóra	Csatay
Morono	Bárony	Suzette	Fedák
Pettifer	Gyöngyi	Nancy	Szentgyörgyi

Kezdeté 7 1/2 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1904. március hó 13-án.

Délután 4 órákor mérekkelt helyárakkal:

Az orvos régen és most.

Este:

Dalmácia.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Hölgyek figyelmébe!

Magyarország legnagyobb csipkeáruháza.

Üzletnagynobbitás miatt a raktáron levő összes árú lezállított szabott árú mellett kaphatók: — különösen felemlendő

Pongis selyem minden színben	37 kr.
Louisine selyem minden színben	48 kr.
Bluz selymek kiváló mintákban	58 kr.
Liberty minden színben	16 kr.
120 cm. széles Mouslin de soir minden színben	38 kr.
120 cm. széles Mouslin de soir minden színben 1 ^a	48 kr.

rendkívül nagy választék a legjobb csipkék és applikációkban az olcsóságról kizárva

Elsner Oszkár cégnél

Budapest, IV., Párisi-u. 3. (volt Z. Ibarus-u.)

Reményi Mihály

műhegedő-készítő. A magyar kir. Zeneakadémia szállítója.

Budapest, VI., Király-utca 44/5. sz.

Ajánlja a raktárát valódi orosz, francia, angol, német és magyar műhegedők, por onkák és vonokban, legújabb hegedő-alán tokok szelid, finom kivitelben. Gyantás, állattók, hangjegyalványok a legelőzrebb formában. Quintiszta és tartás hangversenyhurok, melyeket a legújabb művészek, mint: Hubay, Barnsteter, Grünfeldt, Ardany, Gejer St-B, Vecsey, Földes, Bührer tanár urak hangversenyeken használnak előszeretettel.

Specialista:

hangversenykészítés és javításban. Hangfokozó-gerenda, melynek bármely hegedőbe által sokkal jobb, erősebb, szebb és kellemesebb hangja lesz. Sikerteljes kéesség minden egyes hangszert. Rögi hangszerek vétele és eladása a legmagasabb árakig. Képes árjegyzék az összes hangszerekről ingyen és bérmentve.

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Egyházi szent órák, keresztelő kannák, órák, évszámok

részletfizetésre is.

Javításokra és vidék megrendelésekre különös gondot fordítok — Árjegyk 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN

művész

Budapest, Erzsébet-körút 29. szám.

Sorsjeggyevők figyelmébe!

Sorsjeggyevő előtt, aki akár kizárólag akár részletfizetéssel kíván venni, forduljon bizalommal hozzánk. Semmi sem vehet oly előnyösen. Nincs titkolt, sem részletfizetési kétség. Azonnal tulajdon- és juttatás. Sorsjegyekre, értékpapírokra, valamint városi és vidéki pénztárak részvételére a legmagasabb költségmentes árak elnyes feltételek mellett. Bármennyű felvilágosítással készséggel szolgálunk.

Sorsjegy Letéti-Bank
Budapest, VIII., József-körút 16.
Ügyesek minden helységben keresztetnek.

Egyedüli FERLACHI gyártmány.

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Ogris Márcus

gyegyvergyár és (präcios) puskaműves

FERLACH (KARINTHA) szállít első-rangú bármely ru dszerű vadász- és célőlvő-egyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű DRILLING-egyverekben. Súlyuk 28-3 kilogramm. Levelezés magyar! Levelezés magyar!

Megjelent

NEUMANN M.

OSÁSZ. ÉS KIR. UDV. SZÁLLÍTÓ

FÉRFI-, FIU-, GYERMEK- ÉS LEÁNYKA-RUHÁK TELEPÉNEK

TAVASZI NAGY ÁRJEGYZÉKE

BUDAPEST, MUZEUM-KÖRUT 1.

— Kivánatra ingyen és bérmentve. —

an szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy sikerült Agobián urunknak 4 havi keleti utazása alatt 2500 drb rendkívül szép és kiváló minőségű valódi perzsa szőnyeget megszerezni, melyeknek megtekintésére a n. é. közönséget ezennel minden vételképeszer nélkül meghívjuk.

500 darab

valódi perzsa szőnyeg

12 frttól 30 frtig

hossza: 1.50 cm-101, 3 m.-ig, széless.: 1 m.-101 1.50 cm-ig

Agobián és Adorján

Budapest, IV. Váci-utca 36.

(Klotild-palota.)

Nagy raktár ebédlő és szalonszőnyegekben

Olcso szabott árak!

A Kalap-király

3, 4, 5 koronás különlegességben specialista, Kossuth Lajos-utca, Klotild-palota.

„Kereskedők és iparosok hitelszövetkezete“ Budapest, IV., Kecskeméti-u. 8.

Fennáll 22 év óta.

Tárca- és személyhitelt nyújt előnyös feltételek mellett.

A legjobb új és egyszer használt

ZSÁK

vizhatlan ponyva legolcsóbban kapható

FISCHER J. ponyva- és szakáruházaiban Budapest, V., Nádor-utca 31-33

Veszek állandóan minden mennyiségben használt zsákokat és becserelek újakra használt terményzsákokat. Ponyvakötsző-intézet. Legszolidabb kiszolgálás.

Alapítva 1882.

15 éves helyi közélet előtt
Világára, új módszer, saját speciális testgyógyászati
kezelésmet, — melynél orvópéd fűző és minden egyébbenonyozó gép alkalmazása ki van zárva, — az érdekeltek b. k. közzéadás figyelmébe ajánlom. Elhírák ellen mechanikai kezeléskipulatása és kínzás nélkül. Kivánatra, képes prospektust több orvosi ellátással, bérmentve küldök. — Borghy József okleveles testgyógyász, Budapest, Andrássy-út 30. Minden elváltatás esetben eredmény iránt feltétlen kezeséget vállalok.

ENZT

SORSJEGYEKRE értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre (visszatérítendő) (előzetesben) kisebb részletekben is), bármely összegben! Igén ott-on ad

Kövyar Armin bank- és váltóüzlet, esztályosrajta. Felszámolt IV., Foronok-tető 9. Gró Csirsky-palota.

BRÜDER PLACHT legnagyobb és legrégibb 1830-ban alapított hangszere és húrgyára Schönbach 379. Eger mellett Csehországban. Ajánlják mindenféle hangszereket és húrnjakat a legolcsóbban. Javítások jól és olcsón. Árjegyek kivánatra ingyen és bérmentve. Levelezés német.

A legérdekeesebb és legújabb könyv a most megjelent:

„Elkésett Levelek“

(Briefe die ihn nicht erreichten).

Regény levelekben. A 85 eredeti kiadás után fordította: Miklós Jenő.

Ára: remek kiállításban kor. 4.50
Fényes díszkötésben 6.-

Nagy feltűnést keltő irodalmi mű, amelynek különösen a Japán Kínával foglalkozó része jelenleg külön aktualitásul is bír. Minden irodalomkedvelőnek el kell érvenni ezen magas irodalmi művét, rendkívül érdekes könyvet.

Megrendelhető Szilvágyi Béla könyvkereskedésben Budapest, IV., Károly-körút 26.

Törlesztéses penzkölcsön

SORSJEGYEKRE a legelőnyösebb feltételek mellett.

A kölcsön 2 koronától kezdődő apró havi részletekben is törlesztendő. Ha sorsjeggyel már másból zálogban vannak, onnan kiváltás és azokra magasabb kölcsönt adunk.

BEIFELD BANKHÁZ BUDAPEST, Károly-körút 1. szám. — Alapítástól 1874-ben.

Oh jaj!

TAVIRAT.
Kérek kitűnő mellpasztillátból három nagy dobozzal. Karlsruhe, Weisser Löwe.
Festettich Schaffgott grófné.

Köhögés, rekedtség ellen gyors és biztos eredménnyel használhatja mindenképpen

EGGER mellpasztillát

Doboz 1 koronás és 2 koronás. Próbadozok 50 fillér.

Vő- és széküldési raktár:
„NADOR“-gyógyszerár Budapest, VI., Váci-körút 17.

Eljen!

Megfolt az az átkozott köhögés.

EGGER mellpasztilla csakhamar megszabadított!

VÉGRE VAN

egy szer, mely évszázados sikertelen kísérletezés után

feltétlenül megszünteti a kopaszodást.

A „CITO“-SAPKA HAJNÖVESZTŐ

hatása felülmul minden eddig a külföldről importált csodakenőcsöt.

Egyetemi tanárok, orvosok egybehangzó véleménye, hogy ez a módszer az egyetlen, amely a higiéniai alapelvek szerint **biztos sikerre vezet.**

Nyolc napi használat után meglepő eredményt értek el egyesek.

Hajhullás, korpádzás megszűnt.

A fejfájás megszűnik.

Már most számtalan elismerővel és köszönet.

Egyedüli szétküldés Magyarországra részére:

A CITO-sapka három nagyságban:

I. szám gyermekek számára
 II. szám férfiak számára
 III. szám nők számára

Az oldat 2 színben kapható, szőkének és barnáknak.

A CITO ára:

I CITO-sapka béveléssel . . . 4.- kor.
 külön bétés . . . . . -60 "
 I üveg CITO-oldat (1 liter) . . . 7.- "
 I üveg CITO-oldat (félliter) . . . 4.- "

Megrendelések csakis utánvétel mellett eszközöltetnek. A cím pontos betartására ügyeljünk.

Szabáczalmazva:

Magyarország, Ausztria, Anglia, Franciaország, Német Birodalom és az Egyesült Államokban.

SZÉLMANÓ

gyógyszerész drogerlája

Ujpest, Árpád-ut.

Építési vállalkozók figyelmébe.

10 kocsirakomány 7 klg. nehéz acélsín a hozzá való apró anyaggal u. m. hevederekkel, csavarokkal és sinszögekkel, továbbá 60 drb szilárd szekrénykocsi, 600 mm. nyomtáv, 1 1/2—2 köbm. ürtartalommal kőszállításra, mozdonyüzem részére fékkel és fék nélkül 2 drb 600 mm. nyomtáva, 30 löcrejű, 3 tengelyű gőzmozdony, 50 drb tekóns billenő kocsi, 600 mm. nyomtáv, 3/4 köbm. ürtartalommal, fékkel és fék nélkül, 1 drb nyitott személyszállító-kocsi 6 ülésessel, 800 mm. nyomtáv.

Mind használt, de jó állapotban, olcsón eladó.

Kérdezősködések „D. R. 500” jelige alatt **BLOCKNER J.** hirdető iroda címére Budapest, IV., Sütő-utca 6. sz. intézendők.

ÚJDONSÁGOK

férfi-, fiu- és gyermekruhákban csak

Klein és Schwarcz
férfiszabóknál

Budapest, Károly-körút 16. szám kaphatók.

Az összes ruhaneműk tisztá gypaszövetekből saját műhelyünkben készülnek.

Divat felöltő . . . . . 26 kor.
 Angol double felöltő . . . 34 "
 Davat öltöny . . . . . 28 "

Különlegességek gyermekruhákban.

Külön mértékosztály.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1868-óta használatban.

Berger-féle orvosi kátrányszappan,

kiváló orvosok által ajánlva; Európa legtöbb államában fényes eredményekkel van használatban

mindenféle bőrkütes ellen.

Különbösen pedig krónikus és f. f. korpa-sómor, parazitas külsőek, rézorr, fagyás és lábizadás, fej- és szakállkorpa ellen. A **Berger-féle kátrányszappan, 40 százalék fa-kátrány tartalommal és lényegesen különbözik az összes forgalomban levő kátrány-zappanoktól.**

1868-tól borbajoknál használatban van a jó hatású **Berger-féle kátrány-kénszappan** is. Ezenkívül kátrány-zappant gyártanak az archib minden tisztáltsági célnak megengedhető anyagból, gyermekek bőrére és felbőrkeletés ellen, valamint főállimulatlan mosó és fűdő-zappannak a mindennapi használatra, szolgál a szappannak a mindennapi használatban van a jó hatású

Berger-féle glicerin kátrányszappan

35 százalék glicerin tartalommal és parfümizált. Mindenik fajtanak ára darabonként utmutatással együtt 70 fillér.

A gyógyszerárakban vagy illatszerekárakban tenek kiadólag Berger-féle kátrány-zappant kéri, figyelje az ide mellékelte védjegyre és a mellékelte 6 cégjegyzőre: **G. Heil & Co.**

Küldetve, díszköltségűl Bécsben 1883. s arany éremmel az 1903-iki párisi világi kiállítás alkalmával.

Olyanok rossze, a kik a kátrányszapot nem tudják elírni, vagy nem szeretik, gyártsák szintelen és megtisztított kátrányból az **anthrol-zappant**, amelyet **Heil-féle anthrol-zappan** (dehár kátrányszappan) név alatt hoznak forgalomba. A különbözö fajtak a következők: **5 és 10 százalékos anthrol-zappan, anthrol-bovaz-zappan, anthrol-kén-zappan, anthrol-kénivrag-zappan, anthrol glicerin-tollette-zappan.** Az anthrol-zappanok orvosi kísérletek szerint bőrkütesek és az archib tisztáltsági célnak különösen hasznosak. Egy darab ára 80 fillér.

Kapható minden gyógyszerárakban és illatszerekárakokban.

Magyarországi főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF**, gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12. sz.

PAPIER WLINSI

Több mint 30 évtizede eszhatatlan szer, hogy a nyál bántalmait, náthát, nyakfájást, rheumatizmust, tagzsúrgathat a leggyorsabb módon gyógyítsuk. Tervező a **WLINSI** nevet kéri.

Paris, 31 Rue de Seine, Paris.

Kapható Budapesten Török Józsefnél.

Fr. Gessner
húzóharmonika-gyára
Magdeburg 17.

a kálja sokszor kinttettél, világhírű gyártmányait a t. közönség figyelmébe.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Hölgyek figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű hölgyközönséget és t. verőinket, ügy helyben, mint vidéken, hogy a legujabb

angol és francia ruha és blouse

kelme-különlegességek nagy választékban raktárba érkeztek. — Szives látogatást kérnek, kiváló mély tisztelettel

Szinetár és Velencei
női ruhakelme áruháza

BUDAPEST, Koronaherceg-utca 11.

Vidékre mintákat postafordultalva küldünk.

Jegygyűrűk

14 karátos aranyból 5 gr. . . . . 5 frt. 75 kr.
 14 karátos férfi-lánc tiszta arany fűgg. . . . .
 nélkül 20 gr. . . . . 22 frt. 50 kr.
 14 kar. arany női hosszú lánc 25. gr. 30 frt. 50 kr.
 Ezüst evőeszköz grammja . . . . . — frt. 05 kr.
 Egy 6 szem. ezüst evőeszköz dísz-falokban mely 55 darabból áll . . . . . 90 frt. — kr.
 6 pár valódi ezüst csemegé készlet . . . . . 6 frt. 50 kr.

Lipovicz Zsigmond

ékszerész
 Budapest, IV. Eskü-ut 6. sz. (Klotild palota).
 A 17923. számú

„Talyiga személtládák számára“

című, 1899. novemb. 23-áról kelt magyar szabadalomra **vevők vagy engedményesek kerestetnek**

Szives ajánlatok „W. O. 1154” alatti **Mosse Rudolfhoz Bécs**, I. Seilerstrásse 2. intézendők.

KÖLTÖZKÖDÉSEKET
 vasúton és hajón, az Átrakodás és csomogolás megakartásáért, a felföld az elvártak Szabadalmait Butorkocsival **Caro és Jellinek szállító**, Budapest, V., Arany János-u. 34.

Párisi higiénikus különlegességek
V. Reich utóda Bécs, I. Adlergasse 1.

Direkt próbaküldemények tustonként, 2 koronától feljebb.

Mindenféle cikkek betegápoláshoz.

Üzleti könyvek, Másolókönyvek, gyorsregiszterrel.

Csupán jobbajta áru, erős kötésben és jó papírosból, minden használatban levő alak szerint. Mindenféle könyvek **külön megrendelésre** is a legrovidebb időn belül elkészítetnek. Árjegyzék, minta és minőség-próbak kívánatra ingyen.

Üzleti könyvek gyára és vonalzó-intézet **Rudolf Peyrek** Magdeburg, Wien, V. 2. Högelmüllergasse 5.

Tarján A. angol posztóáruháza

Budapest, IV., Deák Ferencz-utca 23. B.

Újdonságok Valódi Angol uri ruhakelmékben.

Minták ingyen és bérmentve.

Teljes mintagyűjteményeim minden jobb úriszabónál rendelkezésre állanak.

Senki se mulassza el

karlónál porcellán edényeket beszerezni. Egy teljes 6 személyes ebédlő és egy teljes 6 személyes kávéasztal együtt összesen 41 drb. csak 3 frt 95 kr. Fehér rózsaszín mintázott 50 kr. drágább. Páris „Göngy” beállítású ellenében csomagolás díjtalan. Zománcozott-lé rendű főzőedények, 61 darab és 6 fazék együtt 2 frt 75 kr. **WELLENS ARTHUR**, porcellán- és díszáruháza Bpest, Ulóit-ut 41. (Ferenc körút sarkán)

ezzen hámalatos oledő

Szabáczalmazva az összes kultúrákban.

A világ leg-raktikusabb **UNIVERSAL** butora a gyorsan és tisztán kezelhető **univerzál íróasztal**, minden **írás- és teljes lakberendezés** ügy-mint letelese szerint állítható íróasztal, rajztábla, copirpre, robbanásbiztos pénzszekrény, 8 fők írószekrények; teljesen felszerelt rugalmas ággy, ággyel-szekrény, mozdószekrény ruhahanyony, nagy öltönyfiók, edény-szekrény, különös ebédlőasztal stb. mely egyetlen költséggel egyszerre záradék, vagy nyílik. **Nékiúsbottolon** mindennemű **magános egyéneknek**, u. m. plébánosok, újság, tisztviselők, ügyvédek stb. **Nivaltalán ahol öljék szolgálat van**, egy két és fél m. mélyreig elég lényeg modern ruhának és ággyal legkönyvűsebb lakozóknak igen olcsón készült min. konyhasztal, asztal, ruhaszekrény, üzleti bolti stb. jótállással szállítja:

Reisch Gáspár
Budapest, Károly-körút 28. (Közp. városház).
(Képviselet és ismételtek mindenhol kerestetnek.)

Újság- és makulatura-papiros
nagy alak, 100 kg. 6 frt; kis alak 5 frt Bécs vasút vagy hajó nettó kassza. Megrendeléseket az őszeg vagy megfelelő előleg beutalása mellett gondosan olintéz **Heinrich Boschan Papierhandlung**, Wien, I. Laurenzberg 1.

Németh József szabómester
II., Lánchíd-utca 2. (sarokbolt).
Készít divatos úriöltönyt vagy felöltőt 11 frtért, nála választott szövetekből 18 frtért.
Mintát kívánatra szakemberrel a házhoz küldi.

Fogorokokat
a legjobb módszer szerint készít
Rudas M. Budapest,
Szondy-utca 22.

+ Soványság +
Szép, felt. testidő-munkát nyerve
Dr. Franz Steiner & Co.
keleti orv. papírral, Berlin, 1900.
Párisban aranyéremmel kitüntetve az egészségügyi
kiállításban, 1901-ben Ham-
burgban és 1903-ban Berlin-
ben. 6-8 het alatt 30 fogat
szilgyarapórásiért jótállás. Or-
vosi rendelés. Ez gora becsu-
ltessege - nem szedelés.
Szamos köszönet. Ára:
1 doboz 2.50 kor. Postaiutal-
vonal vagy utalvány. Kapható
Török József gyógyszerésznél
Budapest, 84. Király-
utca 12.

Gömbölyü kebel.
Amely hölgy ezt bizonyos é-
tartóan akája elérni, annél-
kül, hogy bármí orvosságot
venne be, az kérgenprospektust
Vonolin -nek nevezett
tálmányomról **Hlak** kéntikus,
Austerlitz, Moravország. „Vá-
laszbélyeg”!

MAGYAR VACUUM CLEANER

(olvass: VAKUM KLINER)

szabadalmazott lakás- és szőnyeg-pormentesítő-vállalat

TELEFON 47-57. Budapest, V., Nádor-utca 17. I. Május 1-től Hernád-utca 54., Damjanich-utca sarkon. TELEFON 47-57.

Egyszerű és gazdaságos újítás szőnyeg, butor, függöny és falak pormentesítésére. — Minden a helyén marad. Nem kell többé semmit porolással rongálni. Egyedül mód a tökéletes tisztogatásra! Szobánkat 10-16 korona, évi bérlettel előnyre.

Áprillistól novemberig a legmodernebb szőnyeg-megővő-telep szerelvényekkel (a hol a szőnyegek, függönyök, stb. a por ki lesz szivattyúva). Kül ön osztály szőnyegjavításra, mosásra, nemkülönbé n molyirtásra.

Az összes vármegyék részére képviselők kerestetnek; szükséges tőke 5-10,000 korona.

A Párisi nagy áruház tűzétől

megmentett házbán leltár után még a következő áruk

1 remek szöv. fels. szoknya	becsárírt 12.-	cladasi ár frt 3.50
1 gyönyörű angol orvosi-ruha	10.-	4.50
1 remek fekete selymfűnyű		
előtt alsó szoknya	6.50	3.-
1 selym. tartó alsó szoknya		
(széles) csipkésdíszes	16.-	7.50
1 gyönyörű mintásított vastag		
selymből	14.-	6.50
1 elegáns tavaszi kabát fin.		
posztóból	16.-	7.75
1 elegáns flanel-pongyola	5.-	2.50
1 remek delán pongyola	12.-	5.-
1 fin. szöv.-ruha minden szín.	25.-	10.-
1 legfinomabb selym-blouz	15.-	6.-
1 francia bat-blouz rem. színek	4.50	1.60
1 remek osztim kabát és alj	24.-	12.-
1 domb. szöv.-gall. kock. belsejév.	14.-	8.-

Smyrna imit. szőnyeg 3 mtr. nagy	becsárírt 16.-	cladasi ár 6.-
Ugyanaz egy elő való	35 kr.	1.50, 2 fr

Röfös-áru osztály:

1 üstia cserm.-al-rosz 6 szalvétával, ajtóval szálól	frt 9.-	3.25
1 tolltartó ágyúharat, erős minta a hó 30 réti	frt 9.50	4.25
1 Leo pápa vázson remek minőség	frt 9.50	5.25
1 vég lista lon-cerász alkalmi vétel	frt 32.-	12.50
1 ablakra való csipke-függöny, remek minta frt 2.25		
1 tucat vázson-pohárterítő	frt 2.40	1.60
1 mt. valódi spárga-szőnyeg, tartós minőség,		
90 széles	frt 1.25	95
1 mt. ugyanaz, 65 széles	frt 1.10	70
1 vég irlandi vázson, 54 réti	frt 17.-	9.25
1 valódi elott-paplan, remek minőség	frt 8.50	4.50
1 vázsonnói ingek	frt 1.50	65

1 ruhára való fekete kamarn, 120 széles, 6 mtr.	becsárírt 37.50	cladasi ár frt 3.75
1 ruhára való fekete kamarn, 120 széles, 6 mtr.	35 kr.	1.50, 2 fr
1 menyasszonyi ruhára való selym-broast (féhér) 12 mtr.		9.50
1 vég rumburgi vázson, 38 mtr.		9.75
1 vég damaszt oslmat ágynemű, csikós vagy virágos		6.50
1 vég cserm.-kanavár, 20 réti		4.95
1 ággy. és szalvétakészlet 3 db		5.25
1 legfinomabb nehéz minőségű		8.50
1 ablakra való szövet-függöny		1.15
1 legfinomabb, nehéz minőségű		2.50
1 vég flanel zsekendő		1.75
1 legfinomabb		1.25
1 legfinomabb cserm.-bátizet, 1 tucat		2.50
1 mintaszokorra fűzőkkel együtt		3.-
1 teljes ruhára való fekete selym virágos vagy színes,		frt 12.-
12 méter		12.-
1 kész vázson-lepedő		9.-

Mintákat nem küldhetünk. Minden vérvő ingyen kap előnyagságn remek kretárájz areképet 3 kor. utánfizetéssel.

Akki
nyomorj által es győngének őrzi magát
rhozma és ideg-ajok folytat, hozassa meg
ingyen és bérmentve s pályanyertes, szab. mindenki által könnyen kezelhető
elektr. készülékéről szülő röpiratot
Bismann H. Th.-ol, Wiesbaden, Karlstr. 13.

The „Veri“

legújabb szabású amerikai felöltő, bő haranggal, minden tőstre alkalmas, minden színben

frt 16	frt 8.-
> 18	
> 20	
> 21	10.-
> 24	
> 28	szabott
> 32	14.-

árak!

„TRIPLEX“ V. retszára Körkemenek.

Legújabb szabadalom. Fejlesztés az eddig létező különféle rendszerű körkemenek. Könnyű kezelés. Legelőszöbű fűzőkkel működő, nagy szögű karkarok. A hűtőgázok és harangok teljes megsemmisítése. Prospektusokkal kívánatra szolgál: LINZEPOLZ FERENCZ Budapest, III., Bécsi-ut 1349.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP-an PAP-an PAP-an

1 összehajtható vaságy 3 db kivehető matracal	frt 10.-	1 acél sodrony ágybetét	frt 5.-
1 rongó paplan	1.80	1 tengerifüli matrac	4.50
1 prima	2.80	1 ágytűz	12.-
1 cachmir paplan	3.40	1 ablak fogó függöny	3.-
1 satin	3.80	1 tunia	1.50
1 atlasz cachmir	4.50	1 gyapjú	2.50
1 selym atlasz paplan	4.50	2 ággy. 1 asztalcselölő	5.50
1 fadros selym ad. papl.	12.50	1 nagy szobaszőnyeg	2.50
1 jó vázson paplan lepedő	2.-	1 ággyelke I.	0.85
1 finálé ággyatáró pokróc	2.50	1 tapestry Ágyelke	1.50
1 gyapjú	5.50	1 mtr. jó futószőnyeg	4.-
1 jó lepedő	1.00	1 m. mintásított	75
1 téli pokróc	4.00		
1 szép fall szőnyeg	4.00		

GICHNER JÁNOS

paplan, matrac és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20. szám.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek, nem telve árak kleszerítéssel, vagy a pénz visszatér.

Férfi és Női Nemi Betegségeket

ugyszintén VÉR-, BŐR- és idegbajokat, bujakort (syphilis), valamint férfigyengeséget (impotencia) rendelő intézetében

gyógyít biztos sikerrel a legújabb idők alatti, foglalkozási zavar nélkül, 26 óra szerteszertől nap szerteszertől, napján kiváló gyógyszerrel állatlatosan ellátott, szorvos

Dr. KAJDACSÝ

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Budapest, IV., Kigyó-utca 5. sz

Klotild-palota (I. emelet).
Rendel 9-4ig, este 7-8-ig.
Levelekre díjmentesen válaszol, gyógyási erekről gondoskodik.

E napokban hagyta el a sajtót: **„Bizalmas Barát”**

„Ez a könyvcske, mely mindennemű férfi- és női nemi-bajokban kellet utmutatással szolgál. Kaplato s szerzője: (Dr. Kajdacsy Jozsef). Árának 1 kor. Vidékre 1 kor. 20 fill. előlegez. költődése mellett a könyvet frankó kapják.

Edelraute
Az emésztést előmozdítja kiválóan étvágygerjesztő.

KOCH Testvérek,

Budapest legnagyobb férfi, nő- és gyermek ruháruháza

Károly-körút 26.

Visszamaradt árukat hihetetlen olcsó szabott árak mellett adnak el!!!

Titkos betegségek szakorvosa

gyógyít férfiakat és nőknek foglalkozási zavar nélkül mindennemű bémily régi bémily

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvosudor

Nemi betegségeket

ugymint Hughes-folyást, hólyag- és vizeletési bajokat, bujakóros sebeket, syphilis, gonorrhoeát eredő idegbajokat, a legmagasabb borbetegeket és szépséghibákat, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat (impotencia)

megelőző biztos eredményel gyorsan a legújabb módon.

Rendelő-intézet Bpest, VII. Károly-körút 5. I. em., bejárat a lépcsőházból

Rendel: Naponta délelőtti 10-4 és est 6-8 óráig

Külön várótermek. Mérésnél tiszteletdíj. Levelekre kimerítően válaszol. Kívánatra gyógy-szerrel is gondoskodik.

J. Krausz & Co. cég mosógép-gyára

Wien, XVIII/I, Währinger-gürtel 53.

A legnagyobb gyár ezen szakban.

Tökéletes berendezések mosókák és tisztító intézetek részére, gézerök és kézi háztartási gépeknek, háztartásoknak, kórházaknak, szállodáknak, gyógyhelyeknek valamint szertész- és iparvállalatoknak, főhő-nomgyáraknak, helyőrségeknek, háztartásoknak stb.

Ruha-mángorlók, Vasaló és fényező gépek

Centrifugák (Szűrőgépek)

Legjobb rendezet 25 főtől 2000 frig.

szék, kézi hájtásra v. gézer. 100 főtől fölfele

minden nagy szaban 14 forinttól fölfele.

Közösök a szolid hűtőszert!

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!

Magyari iri magyar ironni!

Legújabb fajla HAZAFI IRON 100 illi 100 illi papirkereskedésben.

DÓCZI M.

legnagyobb saját készítésű cipőgyár

BUDAPEST, Kerepesi-ut 10.

Az általánosan beállított bőrdrágulás dacára, alantli olcsó árakon szállítja csinos, tartós és jóménőségű cipőit.

Női cipő:

Lakk vagy serge kivágott 1.60, csipos	frt. 2.-
Zorgo- vagy burjubör cugos 3.-, filz. 3.20, gomb. 3.50	3.50
Elegáns amerikai box, cug. 3.50, filz. 3.60, „ 3.80	3.80
Orosz vagy szalonlakk, filz. v. cugos 3.50, „ 3.80	3.80
Piacom francia servé, filz. 4.20, cugos 4.40, „ 4.80	4.80

Férfi-cipő:

Orosz- vagy szalonlakk, cug. 4.20, filz. 4.50, gombos 4.80	4.80
Dertybalkance, box, szalon- vagy oroszalkból 4.80	4.80
Elegáns amer. box, cugos 4.-, filz. 4.20, gombos 4.50	4.50
Elegáns francia servé cug. 4.50, filz. 4.70, gombos 5.-	5.-
Burjubör sima 2.-, bódies 3.20, filz. 3.50, balkance 3.70	3.70
Piacom servé, box és lakk kenőcsök dobozoként 2.-	2.-

Uj árjegyzéket és csomagolás ingyen. Vidéki rendeléseket utánvétellel pontosan eszközölök. Nem megfelelőit kicserelek. 10 forinton felül bérmentve!

Diadal

magyar ékezetes betűkkel ellátott kézirnyomda: 1. számú K 2.-, 2. számú K 4.00, 3. számú K 7.75, 4. számú K 9.05, 5. számú K 3.40, 6. számú K 8.10

Magyar Belsődobozban, illandó felektápnával, fémbetápnával és a szedéshez alkalmas csipkével. A jegyek ingyen és bérmentve.

BIENESTOROK LIPÓT ÉS FIA

magyar- és betűgyártók és véső-intézet.

CSAK Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 17. sz.

Enyhén és biztosan hat

Sagrada Barber

mindennemű alhasi bántalmánál, különösen a belek lankadtágánál, heveny és idült székrekedésnél.

A háta 10-12 ére múlva kivekzik be. Hasonosbba használatú a természetes anyagokra. Egy doboz (30 db) ára 2.40 kor. Vidékre 2.80 korona előlegez. költődése mellett bérmentve.

Főraktár: Török József gyógyszerár Budapest, Károly-utca 12. és Andrassy-ut 26.

Biztos kereset

minden állam országban, Naponta K. 20-30 — keresetű sorozatok eladás által új mód-szerrelk szánt. Ajánlatok és sorozat leltár bank Budapest, VIII. József körút 10. emelked.

BUTOROK

képzésnél és részletekért. Háló és ábrázolások, bérmentve. Saját készítésű rez- és vasbutor, dívanók, matracok, sodrony-ágy-betűcsök, függönyök, ingek, alsóruhák, téli ruhák, éltényes füzetek felülkök mellett Az ábrázolások Barany J. Erkelstr. d. u. 2. sz. 8 óráig

Poňák N. Ignác

BUDAPEST, VI., Terék-körút 23.

